

บทที่ 4

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกรณีศึกษา

ในการนำเสนอข้อมูลพื้นฐานเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและสามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวที่มีผู้ปกครองคนเดียวในกรุงเทพมหานคร ได้นั้น ผู้วิจัยได้แบ่งข้อมูลพื้นฐานเป็น 2 ตอนใหญ่ ๆ คือ

- ตอนที่ 1 บริบททางกายภาพและเศรษฐกิจสังคมของชุมชนของกรณีศึกษาทั้ง 6 ครอบครัว
- ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับมารดาในกรณีศึกษาแต่ละครอบครัว

อนึ่ง เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวที่มีผู้ปกครองคนเดียว เป็นเรื่องที่ซับซ้อนและได้รับผลกระทบจากปัจจัยต่างๆ อาทิเช่น แบบแผนการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งเป็นพื้นฐานเดิมในวัยเด็กของมารดา เป็นต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกรณีศึกษาแต่ละคน โดยแบ่งเป็น 4 ระยะสำคัญ คือ

- ระยะที่ 1 พื้นฐานครอบครัวในวัยเด็กของกรณีศึกษา
- ระยะที่ 2 การพบและการตัดสินใจเลือกคู่ครอง
- ระยะที่ 3 ชีวิตสมรสก่อนการหย่าร้าง หรือ สามีถึงแก่กรรม
- ระยะที่ 4 สภาพความเป็นอยู่ภายหลังการหย่าร้าง หรือ สามีถึงแก่กรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2 นำข้อมูลที่ตรวจสอบแล้วมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.2.2 เปรียบเทียบข้อมูล (Comparison) โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการและการสังเกตจากกรณีศึกษา 6 คนมาเปรียบเทียบกัน เพื่อหาลักษณะร่วมและความแตกต่างของการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

4.2.3 วิเคราะห์ส่วนประกอบ (Componential analysis) เป็นการสร้างตารางวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานต่างๆ และระหว่างข้อมูลพื้นฐานกับการอบรมเลี้ยงดูในด้านต่างๆ โดยการอุปนัย

4.3 นำข้อมูลจากการวิเคราะห์มาสร้างข้อมูลรูปแบบอุปนัย (Analytic Induction) เพื่อประมวลข้อมูลที่ได้ทั้งหมดและค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานต่างๆ และระหว่างข้อมูลพื้นฐานกับการอบรมเลี้ยงดูในด้านต่างๆ แล้วทำเป็นข้อสรุปแบบแผนมาทำเป็นข้อสรุปการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูบุตรเพียงลำพังคนเดียว

4.4 นำเสนอข้อค้นพบแต่ละประเด็นที่ตอบคำถามการวิจัยและข้อค้นพบเพิ่มเติมอื่นๆ ในรูปของการบรรยาย (Descriptive)

ตอนที่ 1 บริบททางกายภาพและเศรษฐกิจสังคมของชุมชนของกรณีศึกษาทั้ง 6 ครอบครัว

1.1 ลักษณะทั่วไปของชุมชน

ลักษณะโดยทั่วไปทางสังคมของชุมชนที่เลือกศึกษานั้น เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร พื้นที่ของเขตนี้เป็นสถานที่ตั้งของแหล่งธุรกิจและที่พักอาศัยแบบต่างๆ เช่น บริษัท โรงแรมระดับต่างๆ ธนาคาร ห้างสรรพสินค้า สถานทูต คอนโดมิเนียม อาคารชุด หอพัก ตลอดจนชุมชนแออัด ซึ่งเป็นศูนย์กลางของความเจริญทุกๆด้าน ดังนั้นประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตนี้จึงมีระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งระดับชนชั้นที่แตกต่างกันมาก คือ ชนชั้นสูง เช่น นักธุรกิจ นักการทูต ข้าราชการระดับสูง เป็นต้น

ชนชั้นกลาง เช่น ข้าราชการ พนักงานบริษัท พ่อค้า แม่ค้า

ชนชั้นต่ำ เช่น ลูกจ้างตามโรงงาน คนขับสามล้อ บุคคลประเภท

หาเช่ากินค่า นักร้อง เป็นต้น

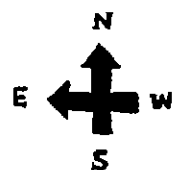
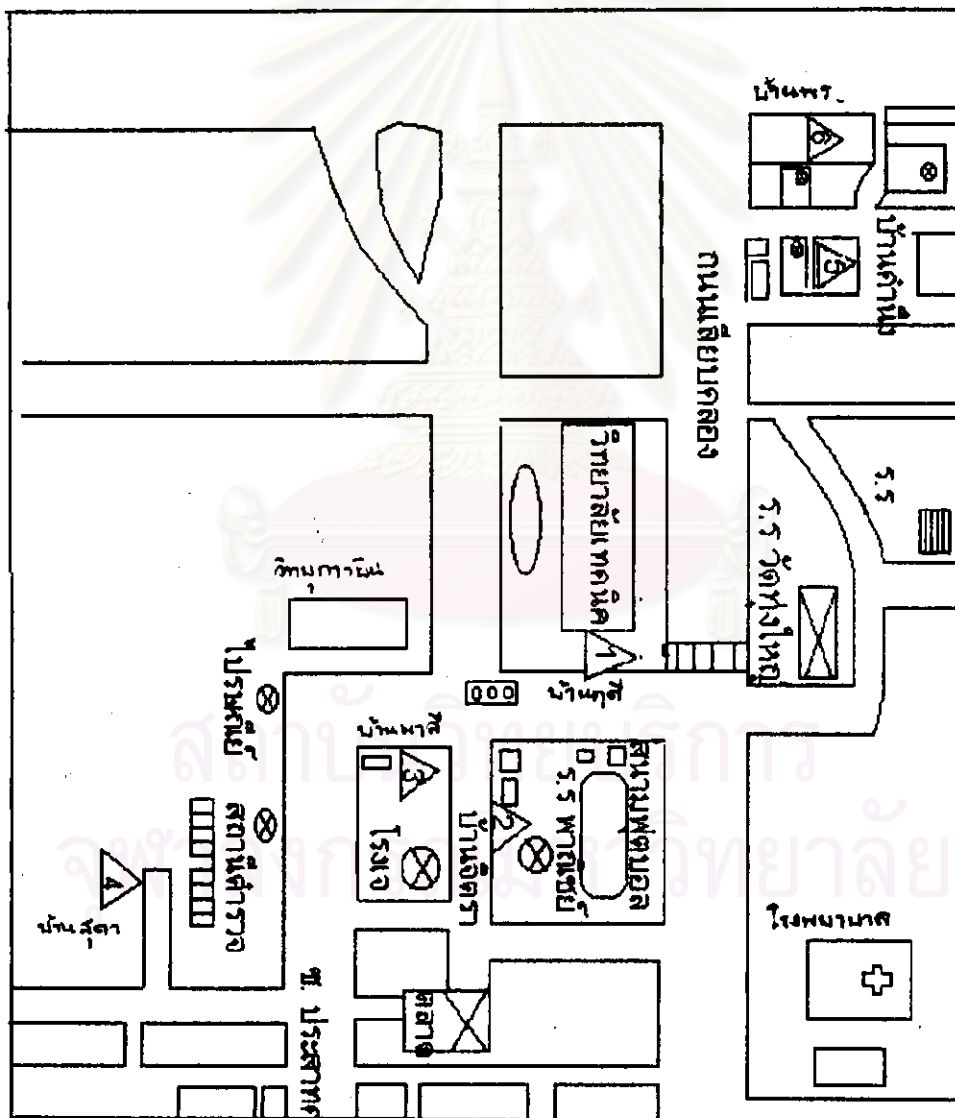
เนื่องจากประชาชนที่พักอาศัยในเขตนี้มีความแตกต่างระหว่างชนชั้นมาก ดังนั้นสาธารณูปโภคและสถานบริการต่าง ๆ สำหรับประชาชนจึงมีทั้งของรัฐบาลและเอกชนที่จัดบริการให้เลือกสำหรับบุคคลที่มีรายได้แตกต่างกันกันด้วย เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล วิทยาลัย สมาคมต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้ โรงเรียนวัดทุ่งใหญ่ (นามลम्मติ) เป็นโรงเรียนประถมสังกัดสำนักงานประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนหนึ่งในหลาย ๆ โรงเรียนในเขตนี้ที่เปิดบริการรับเด็กในพื้นที่ ทั้งนี้โรงเรียนเปิดรับเด็กโดยไม่คำนึงถึงระดับฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจของบุคคลในชุมชน ดังนั้นนักเรียนที่เข้ารับการศึกษานี้จึงมาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ปานกลาง จนถึงครอบครัวที่มีรายได้ในเกณฑ์สูง แต่จากการสังเกต พบว่า นักเรียนในระดับอนุบาลมาจากครอบครัวที่มีรายได้ในระดับต่ำ และระดับปานกลาง โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย และรับราชการ ส่วนเด็กในครอบครัวที่มีรายได้สูง ผู้ปกครองมักนำเด็กไปเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน หรือโรงเรียนในเครือคาทอลิกที่อยู่ใกล้ๆกันกับโรงเรียนวัดทุ่งใหญ่

สภาพแวดล้อมและชุมชนโดยรอบๆโรงเรียนวัดทุ่งใหญ่นั้น เป็นที่ตั้งของสถานที่อยู่อาศัยที่มีลักษณะต่างๆ เช่น บ้านไม้ ตึกแถว บ้านเช่า หอพัก และเรือนไม้สร้างเป็นแถว โดยมีตลาดสด ร้านค้าแบบตึกแถว และสถานบริการประชาชน เช่น สถานีตำรวจ ไปรษณีย์ องค์การโทรศัพท์ ธนาคาร เป็นต้น อยู่ในบริเวณเดียวกันด้วย

1.2 ลักษณะทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมของครอบครัวกรณีศึกษา 6 ครอบครัว

ในการศึกษาค้างนี้ ผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดที่ตั้งของครอบครัวกรณีศึกษาจำนวน 6 ครอบครัว โดยใช้โรงเรียนวัดทุ่งใหญ่ เป็นสถานที่ที่เป็นศูนย์กลาง ดังปรากฏในแผนที่

แผนที่ 1 : สถานที่ตั้งของครอบครัวกรณีศึกษาจำนวน 6 ครอบครัว

1) ลักษณะที่ตั้ง

ลักษณะที่ตั้งของครอบครัวที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 6 ครอบครัว อยู่บริเวณพื้นที่ในเขตเดียวกับที่ตั้งของโรงเรียนวัดทุ่งใหญ่ ซึ่งเป็นโรงเรียนอนุบาล จำนวน 1 ใน 4 ของโรงเรียนประถมศึกษาศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่รับเด็กจากครอบครัวต่างๆที่อาศัยอยู่บริเวณในเขตพื้นที่เดียวกัน

บริเวณเดียวกันนั้น นอกจากมีโรงเรียนของรัฐบาลแล้ว ยังมีโรงเรียนเอกชนที่มีชื่ออีกประมาณ 2 - 3 แห่ง และห่างจากโรงเรียนไปทางทิศเหนือออกสู่ถนนใหญ่จะพบโรงพยาบาลเอกชนที่มีชื่อเสียงตั้งบริการประชาชนอยู่

โรงเรียนวัดทุ่งใหญ่สามารถรับเด็กอายุ 4 ปี ที่มาจากครอบครัวต่างๆ โดยที่ผู้ปกครอง สามารถนำเด็กมาสมัครเพื่อคัดเลือกเข้าเรียนโดยไม่มีการสอบคัดเลือก แต่มีการทดสอบโดยการสัมภาษณ์ สนทนากับเด็กเพื่อดูพัฒนาการของเด็กและความพร้อมในการเข้าโรงเรียน

การเดินทางมาโรงเรียนวัดทุ่งใหญ่ค่อนข้างลำบาก เนื่องจากโรงเรียนอยู่ลึกเข้ามาจากถนนใหญ่ และกำลังมีการก่อสร้างถนนเลียบบคลอง ขณะเดียวกันก็ไม่มีรถประจำทางของสำนักงานขนส่งมวลชน กรุงเทพมหานคร (ข.ส.ม.ก.) วิ่งผ่านหน้าโรงเรียนโดยตรง เด็กจึงเดินทางมาโรงเรียนด้วยวิธีต่างๆ เช่น รถยนต์นั่งส่วนบุคคล จักรยานยนต์ รถเมล์สองแถว รถตุ๊ก ตุ๊ก รถโรงเรียน เป็นต้น บริเวณที่ตั้งของบ้านมารดาที่เป็นกรณีศึกษาจำนวน 6 คน อยู่ห่างจากโรงเรียนในทิศทางและระยะทางต่างกัน โดยมีทิศทางและสถานที่ตั้ง ดังนี้

บ้านฤดี ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของโรงเรียนวัดทุ่งใหญ่ ถ้าเดินทางออกจากซอยของโรงเรียนจะเห็นถนนเลียบบคลองที่กำลังอยู่ในระหว่างการก่อสร้างจำนวน 6 เลน ซึ่งมีรถวิ่งผ่านไปมา มีอัตราเร็วสูง ปากซอยหน้าโรงเรียนมีสะพานลอยสร้างเชื่อมระหว่างซอยโรงเรียน กับถนนข้างรั้ววิทยาลัยเทคนิคด้านที่เป็นสถานที่ตั้งบ้านพักคนงานของวิทยาลัย รั้ววิทยาลัยด้านข้างที่ติดถนนมีประตูเหล็กตัดเล็กๆที่คล้องกุญแจล็อกรั้วอยู่ตลอดเพื่อความปลอดภัยใช้สำหรับเป็นทางเข้า-ออกของคนงานและครอบครัว มีทางเดินเท้าเชื่อมต่อบ้านพักทุกหลัง บ้านพักมีอยู่ประมาณ 10 หลัง ลักษณะคล้ายๆกันคือ เป็นบ้านไม้ชั้นเดียวผ้าบ้านติดกัน บ้านหลังหนึ่งเป็นบ้านพักของฤดี เมื่อออกมาภายนอกรั้ววิทยาลัย มีตรงข้ามถนนมีแผงร้านค้าเล็กๆตั้งเรียงกัน 2-3 ร้าน สำหรับขายอาหาร ขนมและน้ำ ร้านค้านี้ที่เรียงที่รับจ้างเลี้ยงบุตรชายฤดีมาซื้ออาหารให้เด็กกิน อยู่บ่อยๆติดกับร้านค้าเป็นตู้จอดรถเมล์เล็ก และด้านหลังร้านค้าเป็นสนามฟุตบอล

บ้านมาลี อยู่เลยจากบ้านของญาติมาจนสุดถนนรั้ววิทยาลัยเทคนิค ใกล้สี่แยกสัญญาณไฟจราจร ทางแยกด้านซ้ายมือมีซอยกว้างขนาดถนน 2 เลน เป็นถนนลูกรังและกำลังอยู่ระหว่างการวางท่อระบายน้ำ เพื่อปรับปรุงถนนใหม่ ผู้ที่อยู่บริเวณนั้นเรียกซอยนี้ว่า

“ ซอยโรงเจ ” เนื่องจากช่วงบริเวณกลางซอยเป็นที่ตั้งของ “ โรงเจ ” ส่วนบ้านมาลีเป็นตึกแถวห้องริมตั้งอยู่มุมถนนบริเวณปากซอยโรงเจ ตึกแถวนั้นสูงสามชั้นครึ่ง ด้านข้างต่อเติมหลังคาสังกะสียื่นออกมาติดถนนในซอยเพื่อทำเป็นร้านค้าขายอาหาร ผังตรงข้ามร้านอาหารของมาลีมีร้านค้าขายของชำและมีขนมานาชนิด ซึ่งเป็นร้านที่เด็กๆในซอยรวมทั้งบุตรสาวของมาลีชอบมาซื้อขนมกิน

ซอยบ้านมาลีเป็นซอยที่สามารถทะลุออกสู่ตลาดได้ ทั้ง 2 ฝากของถนนในซอยมีบ้านลักษณะเป็นทั้งบ้านไม้ชั้นเดียว ห้องแถวที่สร้างติดกันที่ดัดแปลงเป็นร้านค้าอาหาร ร้านตัดเหล็ก ร้านทำเบาะ ร้านรับซ่อมรถจักรยานยนต์ ร้านรับซ่อมเครื่องใช้หรือเป็นที่อยู่อาศัย บริเวณในซอยมีผู้คนอยู่กันมากสังเกตจากการวางของหรือการจอดรถที่มีตั้งแต่รถยนต์เก่าๆ รถแท็กซี่ รถจักรยานสามล้อแดง โดยเฉพาะบริเวณโรงเจมีเด็กอายุตั้งแต่ 5-20 ปี ซึ่งส่วนมากเป็นเด็กวัยอนุบาลถึงประถมกลุ่มคุยกัน ร้องเพลง เล่นฟุตบอล หรือเล่นตะกร้ออยู่ ด้านท้ายสุดซอยโรงเจมีโรงถ่านซึ่งชั้นบนแบ่งเป็นห้องเล็กๆให้คนที่มียายได้น้อยเช่าอยู่

บ้านจิดรา เป็นบ้านหลังหนึ่งที่ตั้งอยู่ในซอยโรงเจเข้ามาในซอยประมาณ 300 เมตร จากปากซอยอยู่ด้านซ้ายมือตรงกันข้ามกับร้านตัดเหล็ก ลักษณะของตัวบ้านเป็นบ้านเดี่ยวทำด้วยไม้ทั้งหลัง มีสองชั้น ไม่มีรั้วกันบริเวณ ด้านหน้าตัวบ้านมีประตูเหล็กเลื่อนและหน้าบ้านต่อเติมสังกะสียื่นออกมาเป็นร้านขายส้มตำ ด้านหลังบ้านจิดราติดกับวิทยาลัยพาณิชย์มีชื่อของรัฐบาล

บ้านสุคา จากบริเวณสี่แยกสัญญาณไฟจราจรปากซอยโรงเจ ตรงเรื่อยมาสู่ถนน 4 เลน ด้านขวามือผ่านวิทยุการบิน วิทยาลัยพาณิชย์เอกชน สำนักงานไปรษณีย์ สถานีตำรวจและพบตลาดใหญ่ของพื้นที่เขตนั้น บริเวณตลาดด้านขวามีร้านขายทองชื่อ ร้านมังกรทอง ด้านข้างติดกับร้านทองเป็นซอยกว้างขนาดถนน 4 เลน ชื่อ “ ซอยปราสาทคอร์ท ” ในซอยนี้มีร้านค้าต่างๆ หลายร้าน มีทั้งร้านอาหาร รถเข็น และ แผงลอยวางกับดิน ในซอยมีรถเข้าออกตลอดเวลาและมีสถานที่จอดรถ ทั้งสองข้างทางของซอยมีผู้คนเดินพลุกพล่าน

เมื่อเดินเข้ามาในซอยประมาณ 100 เมตร เห็นซอยย่อยชื่อ ปราสาทคอร์ท ทางขวามือมีตึกแถวที่ดัดแปลงเป็นร้านตัดผม 1 ห้อง ซ้างๆ เป็นซอยเล็กขนาดรถสวนกันได้ ซึ่งมีตึกแถว 4 ชั้นยาวติดกันทั้งสองข้างจนสุดทางตัน บ้านสุคาเป็นตึกแถว 1 ห้องทางด้านซ้ายหลังที่ 3 บ้านเลขที่ 455/6

บ้านคำนิ้ง อยู่ด้านทิศใต้ของโรงเรียนวัดทุ่งใหญ่ เมื่อออกจากซอยโรงเรียนมาตามถนนเลียบบคลองจนถึงทางแยกสู่ถนนใหญ่ คือ ถนนจันทร์ เลี้ยวขวาเข้าถนนจันทร์เรื่อยมาจนถึงสี่แยกสัญญาณไฟจราจรตรงมาประมาณ 2 ซอย ด้านซ้ายมือมีป้ายซอย 35 บริเวณปากซอยเป็นที่ตั้งของธนาคารกรุงเทพ การเข้าออกภายในซอยมีรถสองแถวสีแดงค่าบริการ 3 บาทไปวัดไม่เงินที่มีบริการตลอดเวลา หรือเข้า-ออกซอยด้วยบริการของจักรยานยนต์รับจ้างค่าบริการ 5 บาท เข้าซอยไปเรื่อยๆ เลี้ยวโค้งแรก ด้านขวามือมีป้ายสัญลักษณ์จราจรวงกลม 30 ตั้งอยู่หน้าร้านค้าขายปลาเล็กๆ ซึ่งมีซอยเล็กๆ อยู่บริเวณด้านข้าง เรียกว่า " ซอย 30 " ทางเดินเข้าไปในซอยเป็นทางปูนแควบๆ ขนาดสองคนเดิน ในซอยมีบ้านไม้ปลูกเป็นหลังเดี่ยวๆ มีรั้วกันเป็นสัดส่วนตั้งเรียงรายทางซ้ายมือ ส่วนทางขวามือเป็นกำแพงโรงงาน มองตรงไปข้างหน้าเห็นร้านค้าขายอาหารและขนมแล้วเลี้ยวซ้ายตามถนนเข้าไปอีกประมาณ 20 เมตร ด้านซ้ายมือเป็นบ้านไม้สองชั้นมีรั้วไม้ระแนงกันอยู่เป็น บ้านของคำนิ้ง ซึ่งสุดถนนเป็นทางตัน

บ้านทร เริ่มจากถนนเลียบบคลองผ่านทางแยกเข้าถนนจันทร์ จนถึงถนนพระราม 3 ให้เลี้ยวซ้ายมาประมาณ 2 ป้ายรถเมล์จะเห็นวัดอยู่ด้านขวามือในซอยข้างมีถนนกว้าง 4 เลน ผ่านมาจนถึงโรงเรียนขนาดใหญ่ ประมาณสองซอยถัดเข้ามาทางขวามือมีร้านขายกาแฟและขายอาหาร สังเกตหน้าปากซอยมีรถจักรยานยนต์รับจ้างจอดรอรับผู้โดยสารอยู่ เข้ามาในซอยประมาณ 10 เมตร มีร้านขายผักสดอยู่ทางซ้ายและทางขวามีร้านแกะสลักไม้ ที่ติดกันคือ บ้านเช่าอาศัยของพรและเพื่อนอีก 4 คน ซึ่งมีลักษณะเป็นบ้านครึ่งปูนครึ่งไม้ 2 ชั้น

2) การคมนาคมและการติดต่อสื่อสาร

เนื่องจากบริเวณที่ตั้งของสถานที่อยู่อาศัยของครอบครัวทั้ง 6 ครอบครัวมีระยะทางห่างจากโรงเรียนแตกต่างกัน โดยเฉพาะสถานที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในซอยการคมนาคมไม่สะดวกและไม่มีรถโดยสารประจำทางสายหลักหรือรถสองแถววิ่งรับส่งผู้โดยสารผ่านโดยตรง ดังนั้นการเดินทางเข้าโรงเรียนมีลักษณะ ดังนี้

1. การเดินทางรับ-ส่งบุตรโดยรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล
2. การเดินทางรับ-ส่งบุตรโดย รถยนต์รับจ้างหรือรถจักรยานยนต์รับจ้าง
3. การเดินทางรับ-ส่งบุตรโดยรถโรงเรียนหรือรถรับจ้างรายเดือน

บุคคลที่ทำหน้าที่รับ-ส่งเด็กส่วนใหญ่คือ ญาติ หรือบุคคลที่มารดาจ้างเป็นรายเดือน จากการสังเกตมีมารดาที่เป็นกรณีศึกษา 2 คน คือ จิตรา และพร รับ-ส่งบุตรที่โรงเรียนด้วยตนเองทุกวัน และมีมารดาอีกจำนวน 2 คน คือ ฤดี และสุดา มาส่งบุตรที่โรงเรียนด้วยตนเองทุกวันจันทร์ เพื่อสนทนา ชักถามครูถึงพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก ดูผลงาน แบบฝึกหัด และทำความรู้จักกับเพื่อนร่วมเรียนชั้นของบุตร ส่วนมารดาอีก 2 คน คือ มาลี และคำนิ้ง ไม่เคยมารับ-ส่งบุตรด้วยตนเองเลยนอกจากได้รับการติดต่อขอพบจากครูเป็นกรณีพิเศษ

การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียนมีวิธีการดังนี้

- 1) ใช้โทรศัพท์ในกรณีฉุกเฉิน เช่น การป่วย เกิดอุบัติเหตุ
- 2) ใช้จดหมายในกรณีขอนัดพบ การเตือนเรื่องสำคัญ หรือการหยุดโรงเรียน
- 3) ใช้สารสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน รายงานเนื้อหาการเรียนการสอน

การให้ความรู้ การรายงานสิ่งที่เกิดขึ้นในโรงเรียน

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับมารดาในกรณีศึกษาแต่ละครอบครัว

มารดาในกรณีศึกษาครอบครัวที่ 1 : ฤดี

ระยะที่ 1 พื้นฐานครอบครัวในวัยเด็ก

ฤดีเป็นบุตรสาวคนโต มีน้องชาย 2 คน พักอาศัยอยู่ที่บ้านพักคนงานในวิทยาลัยเทคนิคกับครอบครัวตั้งแต่เล็ก เนื่องจากบิดามารดาทำงานเป็นนักร้อง เมื่อตอนเป็นเด็กมารดาเลี้ยงดูฤดีแบบตามมีตามเกิด ฤดีเล่าว่า

- ตอนที่แม่มีพี่ แม่ยังไม่ได้ทำงานที่เทคนิค ส่วนพ่อเป็นทหารเกณฑ์ ต่อมาที่วิทยาลัยเทคนิคเปิดรับสมัครนักร้อง พ่อกับแม่ที่ก็มาสมัครแล้วได้ทำงานที่นี้เลยได้พักอยู่บ้านหลังนี้มาตลอด ในตอนเด็กที่หัวเน่า คือเป็นเด็กขี้โรคกินอะไรไม่ได้ แม่เราก็กินตามประสาชาวบ้าน กินกล้วยบด มีก็กิน ไม่มีก็กินน้อย -

ตอนเด็กส่วนใหญ่มารดาเป็นผู้ทำหน้าที่เลี้ยงดูฤดีและน้องทั้ง 2 คน ส่วนบิดามีนิสัยชอบดื่มเหล้า ไม่สนใจครอบครัว ไม่สนใจการทำงาน ชอบทะเลาะวิวาทและทุบตีภรรยาประจำ จนกระทั่งมารดาฤดีทนไม่ไหว

ในปี พ.ศ. 2526 ครอบครัวของฤดีก็แตกแยก บิดาและมารดาหย่าร้างกัน ในขณะนั้นฤดีอายุประมาณ 16-17 ปี กำลังเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ป.ว.ช) ความรู้สึกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับครอบครัวขณะนั้น ฤดีเล่าว่า

"รู้สึกเฉยๆ ไม่ได้ห้ามแม่ เขาอยากหย่าก็สนับสนุนให้หย่า เพราะที่รับรู้ เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในครอบครัว แม่เขาก็ทนไม่ได้"

หลังจากเกิดเหตุการณ์แตกแยกในครอบครัวก็เหลือเพียงมารดา ฤดี และน้องชายอีก 2 คน ส่วนบิดาได้ลาออกจากการงานและแยกไปอยู่กับญาติที่บ้านเกิดคือจังหวัดอยุธยา จนกระทั่งฤดีจบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ป.ว.ช)

หลังจากที่จบการศึกษาแล้ว ฤดีได้เข้าทำงานที่คณะศึกษาศาสตร์ในวิทยาลัยครูแห่งหนึ่งในตำแหน่ง พนักงานพิมพ์ดีดชั่วคราว และขณะที่ทำงานนั้นในช่วงเวลาเย็น ฤดีก็สมัครเรียนภาคค่ำควบคู่กับการทำงานด้วย ในขณะเดียวกันเมื่อการสื่อสารแห่งประเทศไทยเปิดรับสมัครพนักงาน ฤดีได้สมัครสอบพนักงานพิมพ์ดีดที่รัฐวิสาหกิจแห่งนั้นทิ้งไว้ จนกระทั่งจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ฤดีก็ได้รับการบรรจุเข้าทำงานที่การสื่อสารแห่งประเทศไทย และทำงานเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน รวมระยะเวลาที่ทำงาน 8 ปี

ระยะที่ 2 การพบและตัดสินใจเลือกคู่ครอง

จุดเริ่มต้นของชีวิตการแต่งงานเกิดขึ้น เมื่อฤดีพบผู้ชายคนหนึ่งในขณะที่ทำงานเป็นพนักงานพิมพ์ดีดชั่วคราวที่คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูแห่งหนึ่ง ส่วนผู้ชายทำงานบริษัทเอกชนโดยเพื่อนเป็นคนแนะนำให้รู้จักกัน ฤดีเล่าถึงลักษณะนิสัยของตนเองและแฟนว่า

"เมื่อตอนคบกันพี่เป็นคนตลก ไม่ซีเรียส สนุกสนาน มีเพื่อนๆเยอะ แต่เป็นคนที่มีใจแข็ง ไม่ยอมคน แฟนที่เขาชอบตรงนี้ ส่วนแฟนที่เป็นคนขี้นินทา ชอบร้องเพลง คิดก็ตลก ก็นินเฝ้า มีผู้หญิงมาชอบเขาเยอะ"

จากนั้นก็คบกันเป็นเพื่อนเรื่อยมาแล้วเริ่มสนิทสนมกันจนกลายเป็นความรัก ระยะเวลาที่คบกันประมาณ 3-4 ปีก็ตกลงแต่งงาน

ระยะที่ 3 ชีวิตสมรสก่อนการหย่าร้าง

ฤดีเริ่มต้นชีวิตแต่งงานเมื่ออายุ 27 ปี เมื่อแต่งงานกันแล้ว ฤดีกับสามีก็ไปเช่าบ้านอยู่ด้วยกัน สองคน ที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี หรือบางครั้งก็ไปพักที่บ้านสามีบ้าง ครอบครัวสามีของฤดีมีสมาชิก 6 คน คือ บิดา มารดา และลูกชาย 4 คน โดยที่สามีฤดีเป็นลูกชายคนที่ 3

ต่อมาฤดีเริ่มตั้งครรรค์และได้รับการเรียกบรรจุเข้ารับราชการจากรัฐวิสาหกิจซึ่งมีสำนักงานแถวสีพระยา เขตบางรัก ช่วงนี้เองได้เกิดจุดเปลี่ยนแปลงของชีวิตเกิดขึ้น ฤดีเล่าถึงสาเหตุว่า

" ตั้งแต่เริ่มแต่งงานมา ทางครอบครัวของสามีคือแม่ของเขาไม่ชอบที่ เพราะที่
- ไม่มีเงิน สามีที่เป็นคนที่รักและเชื่อฟังแม่มาก เขารักแม่เขาจนถึงถูกเมียได้ ขนาดที่ว่าจนที่ห้องแม่ก็ทิ้งให้เราอยู่คนเดียวไม่ยอมกลับบ้าน ไปกินเหล้า หรือไม่ก็ไปหาแม่เขา แม่เขาก็จะดึงตัวไว้ จนท้ายที่สุด แม่เขาหาผู้หญิงคนใหม่ให้เป็นคนมีเงินจัดงานแต่งงานกันใหญ่โต พี่เลยตกลงเลิกกับเขา พี่พูดกันด้วยเหตุผล ไม่ได้ทะเลาะกัน บอกเขาว่า ไม่ต้องมาเหยียบบ้านนี้ ค่าใช้จ่ายต่างๆ ค่าเลี้ยงดูลูกไม่ต้องมาส่งที่บอกเขาอย่างนี้ก็เพราะเบื่อกองเงิน ถ้าเขาอยากให้เขาก็ควรให้เอง "

ฤดีตัดสินใจหย่ากับสามีเมื่ออายุ 29 ปี ในปี พ.ศ.2532 ใช้ระยะเวลาอยู่กับสามีประมาณ 2 ปี ซึ่งในขณะนั้นฤดีตั้งครรรค์ได้เกือบ 9 เดือน หลังจากที่หย่าขาดกับทางสามี ฤดีมีบุตรเป็นเด็กผู้ชายและย้ายกลับมาอยู่กับมารดาที่บ้านพักคนงานในวิทยาลัยเทคนิค และไม่เคยติดต่อไปทางสามีอีกเลย แม้ว่ามารดาของสามีจะติดต่อมาเรื่องหลาน แต่ฤดีก็ตัดขาดกันด้วยความคิดที่ว่า

" ถ้าเราตัดขาดกันแล้วก็ตัดให้ขาด ในเมื่อเลิกกันแล้วไม่ชอบการพัวพัน เราก็อยู่กัน
ได้ 2 คน แม่กับลูก แล้วนามสกุลลูกก็เปลี่ยนมาใช้นามสกุลของพี่ด้วย "

ระยะที่ 4 สภาพความเป็นอยู่ภายหลังการผ่าตัด

ปัจจุบันฤดีอายุ 34 ปี มีบุตรชาย 1 คน อายุ 6 ปี กำลังเรียนระดับชั้นอนุบาล โรงเรียนวัดทุ่งใหญ่ อาศัยอยู่กับมารดาที่บ้านพักคนงานในวิทยาลัยเทคนิค โดยมีครอบครัวน้องชายคนสุดท้ายพักอยู่ในบ้านพักอีกหลังบริเวณเดียวกัน น้องชายคนที่ 2 แต่งงานมีครอบครัวแยกย้ายออกไป ฤดีกล่าวถึงครอบครัวของตนเองว่า

" ครอบครัวที่ไม่ค่อยอบอุ่น พ่อแม่ที่ทะเลาะกันมาตั้งแต่เด็ก และหย่ากัน พ่อไปอยู่ทาง ที่กับแม่ก็อยู่ด้วยกันแต่ไม่ค่อยผูกพันกันมาก ไม่เคยชิ่งกัน คุยกันได้ไม่นานก็ขัดคอกัน ถ้าพ่ออยู่ที่ทำงานจะคุยกับทุกคนแต่อยู่กับแม่จะอยู่เป็นเรื่องเป็นราว บางครั้งก็ทะเลาะกัน ส่วนกับน้องชาย 2 คนก็ไม่ค่อยผูกพันกันเพราะโตมาโล่ๆกัน ต่างคนก็รู้ความเป็นไปที่เกิดขึ้นในครอบครัว ต้องเอาตัวรอดและไม่อ่อนแอให้คนอื่นเห็น ที่น้องทุกคนไม่ค่อยได้เจอกัน พูดเดือนอะไรเขาก็ไม่ได้ ยิ่งกับน้องชายคนเล็กไม่ค่อยจะกินเล่นกันเท่าไร เพราะเขาชอบทะเลาะกับเมีย ที่ไม่ชอบคนดีถูกเมีย นิสัยไม่ดีเหมือนพ่อ ถ้าเขาทะเลาะกับแฟนเราก็เดือนเขาไม่ได้ เพราะในครอบครัวของตัวเองก็ไม่สมบูรณ์ ได้แต่พูดว่าในครอบครัวเป็นอย่างนี้ก็เห็นพ่อแม่แล้วนะแล้วยังใช้กำลังกับเมียหรือ ก็พูดได้แค่นั้น หรือบางครั้งถูกที่ไม่สบายจะพาไปหาหมอ ก็ขอให้น้องชายไปส่งโรงพยาบาล เขาก็จะบอกบิดว่า ต้องรีบไปทำงาน ที่ฟังแล้วก็เจ็บไม่พูดต่อแล้วขึ้นรถตามล่อไปเองเลย "

ส่วนบิดาของฤดีปัจจุบันเข้าโรงพยาบาลเนื่องจากเป็นโรคตับแข็ง ฤดีเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล เนื่องจากสามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลบุคคลในครอบครัวได้ เวลาที่ฤดีไปเยี่ยมบิดาจะบอกกับบิดาเสมอเมื่อบิดาถามถึงสมาชิกคนอื่นในครอบครัวว่า

" อยู่ในโรงพยาบาลไม่ต้องคร่ำครวญอยากเจอคนโน้น คนนี้ เขาไม่มีเวลาจะมาเยี่ยมหรอก "

ตอนนี้ฤดีได้เริ่มสร้างรากฐานสำหรับชีวิตของตนเอง มารดา และลูก โดยการตัดสินใจซื้อบ้านที่ ตำบลโทรน้อย อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ในราคา 570.000 บาท โดยให้เหตุผลที่ซื้อบ้านว่า

" การที่ซื้อบ้านเพราะที่คิดว่าเราจะอยู่กับแม่ได้อย่างไร ค่อยไปแม่เกษียณก็ต้องการ "

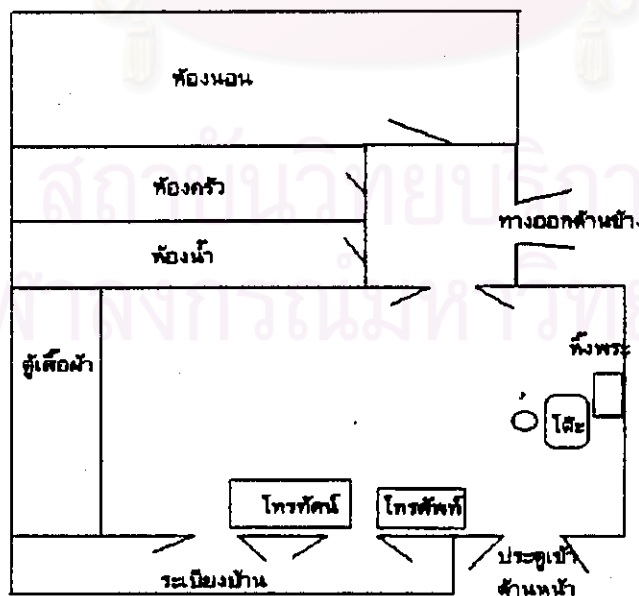
ที่อยู่ใหม่ แม่ก็ต้องไปอยู่กับพี่และการที่ลูกได้เรียนโรงเรียนรัฐบาลใน 8 ปี ก็สามารถช่วยแบ่งเบาภาระการใช้จ่ายมาก เงินที่เสียมีเพียงค่าอาหาร ค่าขนม ค่าเทอม ซึ่งราคาไม่แพง เพียงพอที่จะสามารถเก็บเงินเพื่ออนาคตลูกได้"

ดังนั้นภาระค่าใช้จ่ายที่ถูกต้องรับผิดชอบในแต่ละเดือนคือ

1. ค่าผ่อนส่งบ้าน 3,000 บาท/เดือน
2. ค่าน้ำ-ค่าไฟ 300 บาท
3. ค่ารถโรงเรียน 300 บาท
4. ค่าพี่เลี้ยง 300 บาท
5. ค่าขนมของบุตร 5 บาท/วัน รวมประมาณ 500 บาท
6. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ส่วนตัว รวมประมาณ 3,000 บาท

4.1 สิ่งแวดล้อมและที่อยู่อาศัย

แผนผังที่ 1: แสดงลักษณะภายในที่อยู่อาศัย

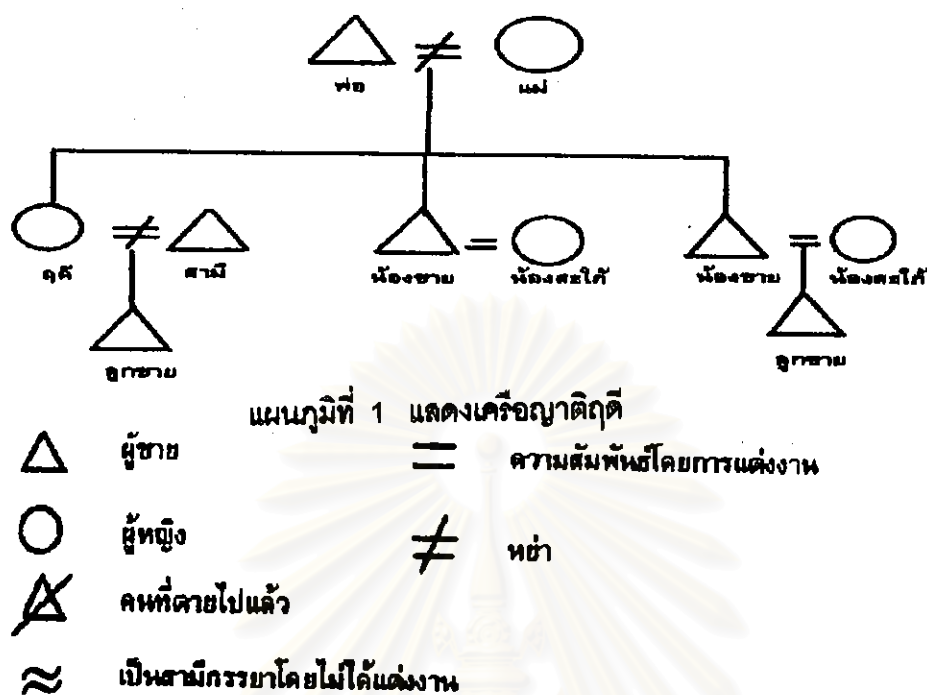

สิ่งแวดล้อมและบริเวณที่อยู่อาศัยของฤๅติ มีลักษณะเป็นบ้านไม้เก่าๆชั้นเดียวพื้นยกสูงจากพื้นดินประมาณ 1 เมตร ฝาบ้านติดกับบ้านข้างๆ มีทางเดินจากประตูรั้วเหล็กตัดเล็กๆของวิทยาลัยเทคนิคเป็นทางปูนไม่กว้างนัก บ้านฤๅติอยู่ลึกเข้าไป 3 หลัง หน้าบ้านมีต้นไม้เล็กๆปลูกอยู่ในกระถางและมีลานปูนเล็กๆ ตรงหน้าบันไดที่มี 3 ชั้น มีระเบียงยื่นออกมาด้านบนระเบียงมีลวดซึ่งอยู่และมีผ้าเปียกแขวนตากแดด

ในบ้านมีห้องสี่เหลี่ยมโล่งๆ มีหน้าต่างติดกับผนังตรงระเบียงบ้าน 2 บาน ใกล้เคียงกับหน้าต่างมีโต๊ะวางโทรทัศน์ถัดไปมีโต๊ะวางโทรทัศน์ขนาด 21 นิ้ว และมีตู้เสื้อผ้าไม้วางชุดติดผนังห้องด้านซ้ายมือบนหลังตู้มีอุปกรณ์เครื่องนอนพับเก็บอยู่ ส่วนผนังห้องด้านขวามือมีหิ้งพระอยู่ด้านบนและได้หิ้งพระมี โต๊ะเล็กๆที่มีภาพและตัวพยัญชนะไทย ก-ฮ และเก้าอี้เด็กตัวเล็ก พื้นบ้านปูด้วยเสื่อน้ำมัน ต่อจากห้องโล่งนี้เป็นประตูที่ออกไปสู่ทางออกจากบ้านอีกทางหนึ่ง ด้านขวามือเป็นบันไดและมีลานซักผ้ามีอุปกรณ์เช่น กาละมัง ถังน้ำ ลายยาง เก้าอี้เล็ก ด้านซ้ายเป็นห้องน้ำเล็กๆเวลาเข้าต้องก้มตัวลง ภายในห้องน้ำมีส้วมซึมใช้น้ำราด มีอุปกรณ์เช่น ถังน้ำพลาสติก ใบใหญ่ ชันน้ำ ถังน้ำเล็ก เก้าอี้ ลูบยาละหม แปรงขัดห้องน้ำ พื้นห้องน้ำเป็นพื้นไม้ ข้างๆห้องน้ำเป็นห้องครัวเล็กๆ ภายในห้องครัวมี เตาแก๊สและชั้นเล็กวางอุปกรณ์ปรุงอาหาร เช่น น้ำปลา น้ำตาล ขวดปรุงรส เขียง มีด โต๊ะแบบพับได้มีฝาปิดกับข้าวอยู่ ชั้นพลาสติกสำหรับคว่ำถ้วย จาน และชั้นสำหรับล้างจานที่ต่อกับก๊อกน้ำและตู้เย็น การประกอบอาหารใช้พื้นครัว ติดกันคือห้องนอนของฤๅติกับลูกซึ่งติดมุ้งลวด มีเตียงและโต๊ะแต่งตัว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2 ครอบครัวและเครือญาติ

จากแผนภูมิแสดงเครือญาติของครอบครัวญาติแสดงให้เห็นว่า บิดามารดาหย่าจากกัน และมีบุตรจำนวน 3 คน คนโตเป็นผู้หญิงคือ ฤดี น้องชายคนกลาง และน้องชายคนเล็ก ทั้ง 3 คนแต่งงานแล้ว ฤดีหย่ากับสามีและมีบุตรชาย 1 คน ส่วนน้องชายคนที่สองยังไม่มีการแต่งงาน และน้องชายคนเล็กมีบุตรชาย 1 คน

4.3 การดำเนินชีวิตประจำวัน

การดำเนินชีวิตประจำวันในแต่ละวันมีลักษณะคล้ายคลึงกัน มีความแตกต่างกันเฉพาะวันหยุดสุดสัปดาห์คือ วันเสาร์ - อาทิตย์ เนื่องจากในวันทำงานคือวันจันทร์ - วันศุกร์ การดำเนินชีวิตประจำวันเริ่ม ในเวลา ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 : แสดงช่วงเวลาการดำเนินชีวิตประจำวันของฤดี

ช่วงเวลา	กิจกรรมประจำวัน
05.30 น. - 06.00 น.	มารดาตื่นนอน ปฏิบัติภารกิจส่วนตัว เตรียมอาหารเช้าให้ลูก
06.00 น. - 07.00 น.	ปลุกลูกชายให้ช่วยเหลือตัวเองในการอาบน้ำแต่งตัว ลูกรีบประทานอาหารเช้าระหว่างที่มารดาแต่งตัว ในเช้าวันจันทร์ช่วยเหลือลูกในการแต่งตัวในกรณีที่มา และพาลูกเดินจากบ้านไปโรงเรียน ส่วนวันอื่นส่งลูกหน้ารั้ววิทยาลัยเพื่อรอรถมารับ (บางครั้งช่วยเหลือลูกในการแต่งตัวเพื่อให้ทันรถรับ - ส่งไปโรงเรียน)

ตารางที่ 1 แสดงช่วงเวลาการดำเนินชีวิตประจำวันของฤดี(ต่อ)

ช่วงเวลา	กิจกรรมประจำวัน
08.00น - 17.00 น.	ทำงาน วันเสาร์ : ทำงานบ้าน ซักเสื้อผ้า ดูรายการโทรทัศน์ อ่านหนังสือ บางครั้งพาลูกออกมาเล่นบริเวณหน้าวิทยาลัยในช่วงเวลาบ่าย หรือไปตลาด
16.00น - 17.30 น.	รถโรงเรียนพาลูกมาส่งบ้าน โดยจ้างพี่เลี้ยงคอยดูแลและหาอาหารเย็นให้ลูกรับประทาน ที่บริเวณหน้าบ้านพี่เลี้ยง
17.30 น - 18.00 น.	มารดากลับถึงบ้าน เรียกลูกที่เล่นหน้าบ้านหรือบ้านพี่เลี้ยงกลับบ้าน ลูกกลับบ้านเองหรือบางครั้งพี่เลี้ยงก็เดินมาส่งให้
18.00น-20.00 น.	ดูแลให้ลูกอาบน้ำ ปฏิบัติภารกิจส่วนตัว ดูรายการโทรทัศน์ พุดคุยสนทนากับลูกเรื่องต่างๆ
20.00 น- 21.00 น.	ดูละครโทรทัศน์ หรือภาพยนตร์จีนหลังข่าว ยายกลับจากทำงาน ฤดีพาลูกเข้านอน บางครั้งก็หลับพร้อมกันหรือออกมาดูรายการโทรทัศน์ต่อเมื่อลูกหลับ

จากตารางแสดงให้เห็นว่า มารดามีช่วงเวลาดูแลบุตรชายในช่วงเช้าดูแลการแต่งกาย จัดเตรียมอาหาร ส่งบุตรไปโรงเรียน (ยกเว้นวันจันทร์) ช่วงบ่ายที่บุตรกลับจากโรงเรียนเป็นหน้าที่ของพี่เลี้ยงที่จ้างดูแล พี่เลี้ยงเป็นคนหาอาหารเย็นให้เด็ก ในช่วงค่ำเมื่อมารดากลับบ้านดูแลบุตรด้วยตนเองจนถึงเวลานอน ส่วนในวันเสาร์ - อาทิตย์ มารดามีเวลาที่อยู่กับบุตรทั้งวัน ตั้งแต่เช้าในเรื่องอาหาร หลังจากนั้นปล่อยให้บุตรออกไปเล่นในบริเวณบ้านพักคนงานร่วมกับเพื่อนๆ ลูกหลานคนงานในวิทยาลัย หรือบางครั้งบุตรก็ไปนั่งวาดรูปกับเด็กชายข้างห้อง ส่วนช่วงบ่ายได้เตรียมอาหารง่ายๆให้รับประทานและตอนเย็นบางครั้งก็พาไปเล่นที่หน้าวิทยาลัย หรือพานั่งรถไปตลาด จนถึงเวลาเย็นก็จัดเตรียมอาหาร ดูแลเรื่องการพักผ่อนจนถึงตอนกลางคืน

4.4 บุคลิกภาพ

1) บุคลิกภาพของมารดา

ฤดีเป็นผู้หญิงที่มีอายุ 34 ปี ลักษณะสูงประมาณ 160 ซม. รูปร่าง ท้วม ผิวขาว ไข่มวยยาวถึงกลางหลัง ขอบปล้องนม การ แต่งกายเรียบร้อย ในเวลาทำงานชอบ ใส่เสื้อแขนยาว กระโปรงยาว หรือสั้นเลยเข่า ในเวลาอยู่บ้านแต่งกายตามสบาย เช่น เสื้อยืดหรือ เสื้อเชิ้ตแขนสั้น กางเกงสามส่วน เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์พบว่า ฤดีมีอุปนิสัย ง่าย ๆ ยิ้มง่าย เปิดเผย มีน้ำใจ การพูดจาดี ตรงไปตรงมา คุยสนุก เวลาพูดจะเสียงดัง เข้ากับผู้คนง่าย มีเพื่อนมาก มอง เหตุการณ์ในชีวิตเป็นเรื่องสนุก อาจจะเป็นเพราะว่าฤดีเข้าใจและยอมรับสถานการณ์ของตน เนื่องจากการพูดถึงชีวิตแต่งงานจะพูดในลักษณะที่เป็น เหตุการณ์ที่ธรรมดาไม่เคร่งเครียด นิสัย ใจคอเด็ดเดี่ยว มีความมั่นใจในตัวเอง เช่น ในกรณีที่มารดาสามีต้องการขอพบและติดต่อกับ หลานก็ไม่ยอมติดต่อกับครอบครัวทางสามีเลยและไม่ยอมเอ่ยปากขอรับความช่วยเหลือจากทาง สามี

จากคำพูดที่ว่า " ค่าใช้จ่ายเลี้ยงดูลูกไม่ต้องสงมา เพราะเบื่องบเงิน ถ้าอยากจะให้ถึงเวลาควรจะมี และให้เอง "

2) บุคลิกภาพของบุตร

นวมเป็นเด็กชายอายุ 5 ปี 7 เดือน ส่วนสูง 122 ซม. น้ำหนัก 22 กิโลกรัม นวมเป็นเด็กที่มีส่วนสูงและน้ำหนักเกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานของเด็กชายอายุ 6 ปีที่ต้องอยู่ในช่วง 109.80 ซม และ 17.40 กิโลกรัม นวมมีรูปร่างสูงและผอม มีผิวขาว การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ทั้งเสื้อผ้าและรองเท้านักเรียน ผมตัดสั้นทรงนักเรียน

จากการสังเกตพบว่า นวมเป็นเด็กที่มีอุปนิสัย ง่าย ๆ เรียบร้อย มีน้ำใจ ช่างพูดช่างคุยเสียงดัง มีอารมณ์ขัน เช่น นวม ถามยาย " เคยเห็นนกหยกเปล่า " ยายตอบ " ไม่ เคยเห็น เป็นอย่างไร ร้องอย่างไร " นวมอธิบายว่า " ก็ร้องไ้ นวม ไ้ นวม " เนื่องจากในตอนเช้า มารดาชอบตะโกนปลุก นวมหรือ ไ้ นวม นวมพูดจาไพเราะใช้คำแทนตัวเองว่า " ผม " และลงท้าย ด้วย " ครับ " ทุกคำ เวลาพูดกับผู้ใหญ่ ชอบซักถามและสนทนาได้ตอบได้ตรงประเด็น เป็นเด็กที่มี

เหตุผล เช่น เวลาแม่พาไปซื้อของแล้วบุมอยากได้ของเล่น บุมขอให้แม่ซื้อให้แต่ราคาสูง แม่ให้เหตุผลว่าของเล่นแพง บุมก็จะยอมรับและพูดว่า " แม่ ถ้ามีเงินเยอะๆ แม่ซื้อให้หนูนะ "

ในความคิดเห็นของอาจารย์ประจำชั้น : บุม เป็นเด็กเรียบร้อย ซื่อายบางครั้ง ไม่กล้าแสดงออก พูดคุยสนุก ช่างซักถาม มีน้ำใจชอบช่วยเหลือผู้อื่น ทำงานเรียบร้อยตรงเวลาและถูกต้อง มีมารยาทในการร่วมกิจกรรม และสามารถเข้าสังคมกับเพื่อนได้ดี เป็นเด็กที่มีเหตุผลแต่ขาดความมั่นใจในตัวเองบางครั้ง

4.5 เจตคติและความคิดเห็น

กฤติได้แสดงความคิดเห็นต่อการเริ่มต้นชีวิตการสมรสใหม่ว่า

" ไม่คิดที่จะแต่งงานใหม่ ถ้ามีคนมาขอคบคบกันได้แค่เพื่อนที่รู้จักกัน เพราะเรา เป็นแม่ม่าย มีลูกแล้ว พ่อแม่ฝ่ายผู้ชายก็คงอยากให้ลูกเขาได้คนดี คงไม่อยากให้ยุ่งกับแม่ม่าย ถ้าคบแค่เป็นแฟนกัน เมื่อเขาไปเจอผู้หญิงที่สวยกว่า ถูกใจกว่า เขาจะได้ไม่ลำบากใจกับเรา เมื่อเลิกเป็นแฟนกันก็ยังเป็นเพื่อนกัน "

ข้อสังเกต : จากประวัติชีวิตของกฤติแสดงให้เห็นว่า ความรู้สึกของกฤติที่มีต่อครอบครัวของตนเอง นั้นประสบความล้มเหลว ด้วยสาเหตุที่เกิดจากบิดาไม่เอาใจใส่ครอบครัว ขอบดื่มเหล้าและทะเลาะตบตีมารดา ทำให้ช่วงเวลากการสร้างความรักระหว่างกันหายไป จนกระทั่งครอบครัวแตกแยกไปคนละทางซึ่งเป็นจุดสิ้นสุดของการอยู่ร่วมกันของบิดามารดา และเป็นผลให้ความรักใคร่ผูกพันและความอบอุ่นในครอบครัวระหว่างพ่อ แม่ พี่ น้อง ก็จางหายไปด้วย จากการที่ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์กฤติ ทุกครั้งที่ไปจะพบแต่กฤติกับลูกชาย ส่วนมารดาของกฤติต้องทำงาน และในช่วงเวลาเย็นมารดาของกฤติทำงานเลิกประมาณ 20.30 น. ทุกวัน ในขณะที่มารดา กลับถึงบ้านกฤติกับบุตรก็พักผ่อนแล้ว ดังนั้นความสนิทสนมกันในครอบครัวระหว่างกันจึงน้อย

กฤติและสามีมีวัยใกล้เคียงกันห่างกัน 1 ปี ความคิดอ่าน และพื้นฐานครอบครัวที่แตกต่างกันจึงมีส่วนที่ทำให้ครอบครัวที่ตัวเองกับสามีร่วมกันสร้างต้องมาประสบความล้มเหลวอีกครั้ง ในลักษณะที่ไม่ต่างกับครอบครัวของพ่อแม่กฤติ สิ่งที่เกิดขึ้นทำให้กฤติต้องปรับตัวเองให้เข้ากับเหตุการณ์ของชีวิต ลักษณะที่แสดงออกคือ ความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว ช่วยเหลือตัวเอง ไม่ยึดติดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งและยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเอง สร้างชีวิตของตนเองให้มีความสุขกับเพื่อนและ

สังคม นอกจากนี้มุมมองของญาติในการเริ่มต้นชีวิตการแต่งงานใหม่นั้นเป็นเรื่องยาก เพราะสิ่งที่ ญาติคำนึงถึงคือ สังคม สถานภาพของตนเอง บุตรชาย การยอมรับของครอบครัวผู้ชายคนใหม่

มารดาในกรณีศึกษาครอบครัวที่ 2: มาลี

ระยะที่ 1 ที่ปรึกษาครอบครัวไต่ถามชีวิตของมาลี

มาลีเป็นบุตรสาวคนโตมีน้องสาว 2 คน และน้องชายคนเล็ก 1 คน ครอบครัวของมาลี เป็นครอบครัวคนจีน ตั้งแต่เล็กมาลีอาศัยอยู่ที่บ้านตึกแถวหัวมุมถนนปากซอยโรงแรมนานบิดา ของมาลีมีอาชีพรับเหมาคิดตั่งประปา ซึ่งรับงานเล็กๆ คือคิดตั่งประปาเพียงห้องเดียวหรือรับซ่อม ประปา โดยให้บ้านเป็นที่ทำงาน ส่วนมารดาของมาลีมีอาชีพค้าขายอาหารโดยมีน้ำสาวเป็นผู้ช่วย มีการต่อเติมสังกะสีขึ้นออกมาจากด้านข้างเพื่อทำร้านอาหารเล็กๆ ค้าขายเรื่อยมา

ตอนเด็กมาลีศึกษาอยู่ที่โรงเรียนใกล้บ้าน เรื่อยมาจนจบระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากนั้นก็ไม่ได้เรียนต่อ ออกจากโรงเรียนมาช่วยมารดาและน้ำขายอาหาร มาลีเล่าเรื่องสมัยตอน เด็กและวัยรุ่นว่า

“ ในช่วง เด็กแม่กับพ่อไม่ค่อยจะมีเวลาดูลูกเท่าไร เขาก็ต่างคนต่างทำงาน ตอนเช้าก็ ไปโรงเรียน พอกลับมาก็ก่อนจะเล่นในบริเวณแถวซอยนี้แหละ ตอนเด็กน้ำสาวจะเป็นคน คอยเลี้ยงและดูแลเป็นส่วนใหญ่ พอโตขึ้นในช่วงวัยรุ่นที่เป็นคนชอบเที่ยว มีเพื่อนเยอะ ชอบไปเที่ยวกัน เที่ยวกันสุดๆเลยไปค้างบ้านเพื่อนบ้าง เพื่อนชวนไปไหนก็ไปตาม เพื่อน พอจบชั้นมัธยมต้นก็เลยออกจากโรงเรียนมาช่วยที่ร้านขายอาหาร ”

ระยะที่ 2 การพบและการตัดสินใจเลือกคู่ครอง

ในช่วงที่มาลีออกมาช่วยแม่ขายอาหารก็ได้พบกับคนรัก ซึ่งมีบ้านอยู่ในซอยโรงเจ บริเวณใกล้กันและเจอกันเกือบทุกวัน มาลีเล่าถึงคนรักว่า

“ แหมมีบ้านอยู่แถวเดียวกัน บ้านห่างกันนิดเดียว เขาจะเดินผ่านหน้าบ้านบ่อย เวลาเดินผ่านเห็นเราอยู่ในร้านก็จะขอบแวว บางทีก็มาชวนไปเที่ยวบ้าง คุยกัน

นานๆเข้าก็ชอบกัน แล้วก็เลยตัดสินใจอยู่ด้วยกันโดยไม่ได้แต่งงาน ตอนนั้นช่วงวัยรุ่น อายุ 22 - 23 ปี เป็นคนไม่ค่อยแคร์ใคร และตัดสินใจเร็วด้วย "

ระยะที่ 3 ชีวิตสมรสก่อนการหย่าร้าง

มาลีตัดสินใจอยู่กับสามีเมื่ออายุประมาณ 23 ปี โดยไม่ได้แต่งงานกัน มาลีก็ย้ายออกจากบ้านไปอยู่กับครอบครัวของสามี ซึ่งในครอบครัวของสามีมีพ่อ แม่ และพี่น้อง อยู่ร่วมกัน ในช่วง 2 ปีแรก อยู่ด้วยกันดีมีการทะเลาะกันบ้างแต่เป็นเรื่องเล็กน้อย เนื่องจากสามีของมาลีเป็นคนเอาแต่ใจตนเอง และชอบออกไปเที่ยวกินเหล้ากับเพื่อนทั้งภรรยาให้อยู่กับพ่อแม่สามี

จนกระทั่งมาลีเริ่มตั้งครรภ์ลูกคนแรกและคลอดลูกออกมาเป็นผู้หญิง ช่วงนี้เริ่มมีเหตุการณ์ที่ทะเลาะกันมากและรุนแรงขึ้นตามลำดับ มาลีได้ถ่ายทอดเหตุการณ์ว่า

" พอมาอยู่ด้วยกันกับแฟนก็เริ่มเห็นความไม่ดีของเขา ใน 2 ปีแรกก่อนมีน้องหยก ก็เริ่มทะเลาะกันบ้าง พอลูกออกมา เขาก็เที่ยวไม่มีความรับผิดชอบ ทำตัวตามสบาย ไม่มีการปรับตัวมาช่วยเราเลี้ยงลูก พี่ก็ทนอยู่เพราะเห็นแม่ลูก บางครั้งทะเลาะกันรุนแรงมาก เขาตีหัวที่ พี่ไม่ยอมคว่ำมีดจะฟันแต่พ่อแม่เขาก็มาดึงไว้ จริงก็ไม่ได้คิดจะฟันหรอกเพียงแต่ขู่เท่านั้น บางทีทะเลาะกันเขาโกรธก็จะเขวียงของทำลายของในบ้าน พ่อแม่เขาก็ห้ามลูกชายเขาไม่ได้ แต่พี่เห็นที่ขู่เลยแต่บอกเขาว่าอย่ามาทำลายของที่พี่ซื้อแล้วกัน "

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้มาลีเครียดมาก บางครั้งก็มาลงกับลูกสาวคนโตโดยการตีลูกต่อน้าสามีเพื่อแสดงให้เห็นว่าโกรธ บางครั้งสามีมาลียกเคียวลงโทษลูกต่อน้ามาลีด้วย หลังจากทะเลาะกันมากมาลีทนไม่ไหวจึงเลิกกับสามี เมื่ออายุ 29 ปี เมื่อบุตรสาวคนโตอายุ 3 ปี และบุตรสาวคนเล็กมีอายุ 1 เดือน รวมระยะเวลาที่อยู่กับสามีประมาณ 6 ปี

ระยะที่ 4 สภาพความเป็นอยู่ภายหลังการหย่าร้าง

ปัจจุบันมาลีอายุ 34 ปี บุตรสาวคนโตอายุ 8 ปี และบุตรสาวคนเล็กอายุ 4 ปี 10 เดือน เมื่อแยกทางเดินกับสามีแล้ว มาลีได้กลับมาอยู่กับพ่อแม่ที่บ้านเดิมพร้อมกับบุตรสาว 2 คน แต่มาลีก็ไม่ได้ห้ามถ้าสามีมาเจอลูกหรือรับลูกไปเที่ยว มาลีพูดเกี่ยวกับครอบครัวว่า

“ พื้นฐานของครอบครัวมีผลต่อการอยู่รวมกัน เพราะในครอบครัวที่พ่อแม่อยู่ด้วยกัน แต่ก็ไม่มีความดูแลลูก เพราะต้องทำมาหากิน ก็จะช่วยเหลือตัวเองมาตลอดและจะตัดสินใจเองเวลาทำอะไร ไม่ค่อยแคร์ใคร ส่วนในครอบครัวสามีพ่อแม่เขาเป็นคนรักและขอมลูก เวลาลูกโกรธก็ห้ามไม่ได้ จึงทำให้ลูกเป็นเด็กที่ไม่อดทน

ภายในบ้านที่มาลีอยู่มีสมาชิกอยู่รวมกันหลายคนเป็นครอบครัวใหญ่ คือ พ่อ แม่ มาลี และบุตรสาว 2 คน และนำสาวกับบุตรสาว 2 คนที่อยู่ในวัยไล่เลี่ยกัน รวมเป็น 10 คน ซึ่งบ้านของมาลีเป็นตึกแถวสามชั้นครึ่ง ใช้เป็นที่อยู่อาศัย และบิดาของมาลีได้ซื้อห้องเพิ่มอีก 1 ห้อง ถัดเลยออกไป 2 ช่วงตึกเพื่อทำเป็นสำนักงานโดยมีน้องชายคนเล็กและน้องสาวคนที่ 3 เป็นผู้ดูแล และพักอาศัยอยู่ที่ตึกแถวนั้น ส่วนน้องสาวคนที่ 2 ได้แต่งงานและแยกครอบครัวออกไป

เมื่อมาอยู่รวมกับพ่อแม่ตามเดิม มาลีได้ขายอาหารโดยแบ่งรูปแบบการขายดังนี้

ช่วงเช้า 06.00 - 08.30 น. มารตามมาลี ขายโจ๊ก

ช่วงสาย 09.00 - 16.00 น. มาลีขายอาหารตามสั่งและมีน้ำผลไม้เป็นชนิดต่างๆ

บริการ

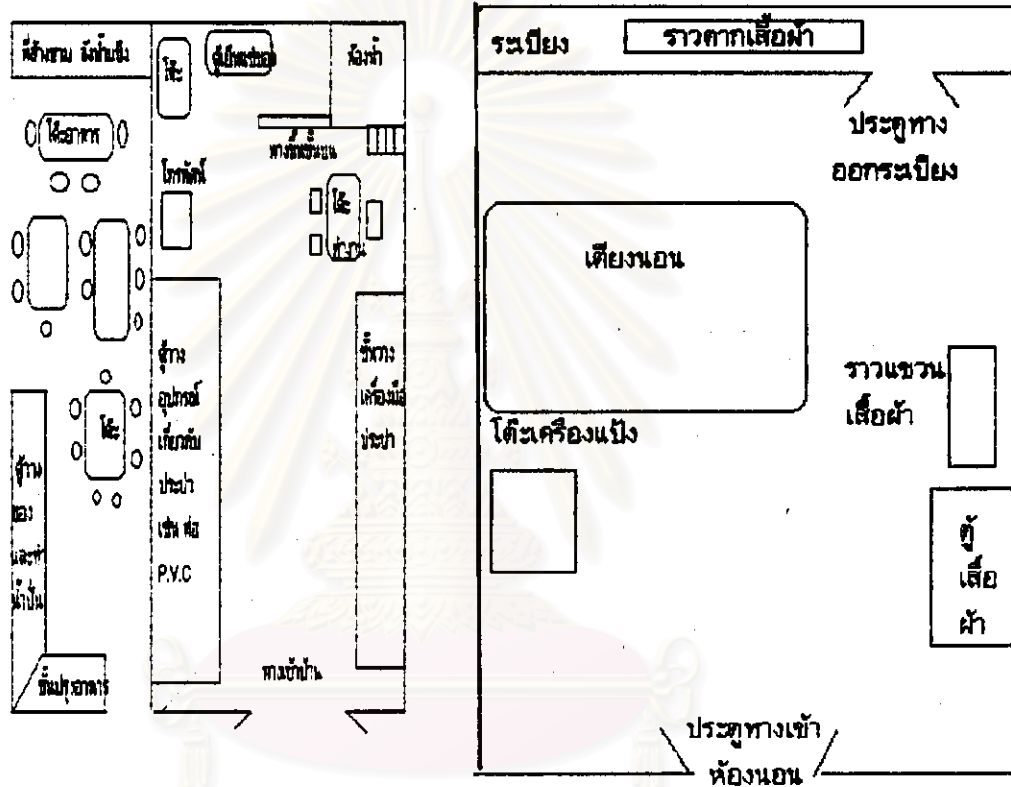
ช่วงเที่ยง 11.00 - 24.00 น. มาลีและนำสาวมาลีช่วยขายอาหารและช่วงเวลาเย็น เริ่มขายอาหารทะเล

ดังนั้นเมื่อมาลีประกอบอาชีพอิสระคือ ค่าขาย มีรายได้ต่อวันและต่อเดือนจากการขายอาหารอยู่ในเกณฑ์สูง คือประมาณ 10,000 บาทขึ้นไป และภาระค่าใช้จ่ายส่วนตัวแต่ละเดือนมีดังนี้

1. ค่าขนมบุตรสาวคนโต 20 บาท/วัน รวมประมาณ 600 บาท
 2. ค่าขนมบุตรสาวคนเล็ก 15 บาท/วัน รวมประมาณ 450 บาท
 3. ค่ารถรับส่งบุตรสาว 2 คน เฉพาะตอนเย็น 300 บาท
 4. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดส่วนตัว ประมาณ 6,000 บาทขึ้นไป
- (รายได้นี้เป็นรายจ่ายที่แยกมาจากรายจ่ายด้านร้านอาหารแล้ว)

4.1 สิ่งแวดล้อมและที่อยู่อาศัย

แผนผังที่ 2 : แสดงลักษณะภายในที่อยู่อาศัย

แผนผังภายในบ้านชั้นล่าง

แผนผังภายในบ้านชั้นบน

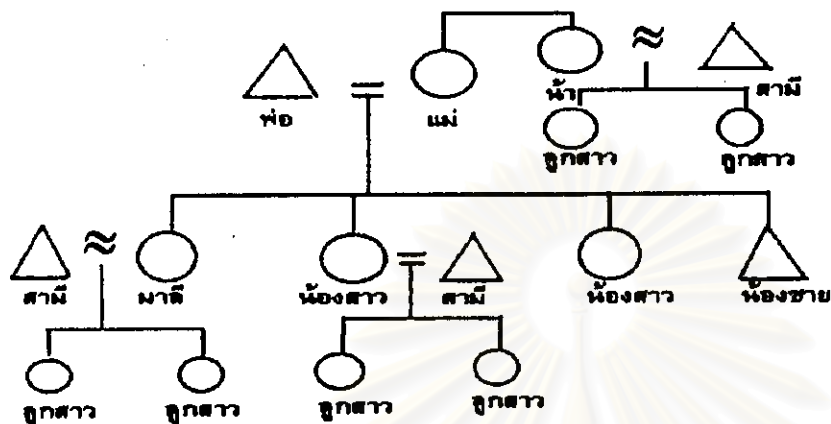
สิ่งแวดล้อมและบริเวณที่อยู่อาศัยของมาลี มีลักษณะเป็นตึกแถวสามชั้นครึ่งตั้งอยู่ปากซอยโรงเจบริเวณหัวมุมถนนด้านขวามือ บริเวณหน้าทางเข้าบ้านติดกับทางเดินเท้าริมถนน ประตูเข้าบ้านเป็นบานเหล็กเลื่อนจากด้านข้าง พื้นของบ้านเป็นพื้นปูน บริเวณชั้นล่างเมื่อเดินเข้าประตูด้านซ้ายมือเป็นตู้ไม้สำหรับวางอุปกรณ์ทอประปา และทอPVC ขนาดต่าง ส่วนด้านขวามือก็เป็นตู้วางอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆที่ใช้ในงานช่าง ถัดเข้ามาในบ้านทางขวามือโต๊ะทำงานเหล็กและเก้าอี้หมุนตั้งอยู่มีเอกสาร โทรศัพท์วางอยู่บนโต๊ะ ด้านหลังโต๊ะมีตู้เหล็กสำหรับใส่เอกสาร ในทางตรงข้ามโต๊ะทำงานมีโต๊ะสูงวางโทรศัพท์ขนาด 14 นิ้ว

ด้านในสุดเป็นผนังกันห้อง มีประตูไม้เพื่อเข้าไปสู่ด้านหลังบ้าน บริเวณนั้นมีโต๊ะวางของ จิปาถะของเด็กๆ เช่น หนังสือ กระเป๋าลือผ้า เป็นต้นและมีตู้เย็นขนาดใหญ่ที่ไว้สำหรับเก็บของสด ทางด้านขวามือเป็นห้องน้ำและล้างมือรวมกัน ภายในห้องน้ำมี อ่างซีเมนต์ใส่น้ำสำหรับอาบนอน ขอบอ่างวางลู่ ยาสีฟัน ยาสระผม และอ่างซีเมนต์เล็กสำหรับใช้ชำระความสะอาดเมื่อใช้ลู่เสร็จ มีอุปกรณ์เช่น กระดาษเช็ดผนัง กาละมังคว่ำหิงผนังอยู่ และติดกับห้องน้ำเป็นบันไดไปสู่ชั้นสองของบ้าน ซึ่งกันเป็นห้องของมาลีและบุตรสาว 2 คนที่นอนรวมกัน และห้องของน้ำสาวกับบุตร 2 คน และมีห้องน้ำอยู่ข้างห้องของมาลี ภายในห้องมาลีเป็นห้องสี่เหลี่ยม ด้านขวามือติดผนังมีตู้ไม้สำหรับใส่เสื้อผ้าและข้างๆเป็นที่ตั้งของราวแขวนเสื้อด้านหนึ่งเป็นของมาลีและอีกด้านเป็นที่แขวนเสื้อของบุตรสาวทั้งสอง และมีตะกร้าพลาสติกวางข้างใต้ราว ซึ่งมีเสื้อผ้าเด็กวางล้นออกมาถึงพื้น ส่วนของมุมห้องตรงกลางเป็นเตียงไม้ขนาดใหญ่ ซึ่งบนเตียงเกาะกะไปด้วยหมอนผ้าห่มที่พับไม่เรียบร้อย และมีผ้าเช็ดตัวสีวางอยู่ปลายเตียง บนพื้นห้องปูด้วยเสื่อน้ำมัน ถัดมาใกล้เตียงมีโต๊ะเครื่องแป้งพลาสติกตั้งอยู่ บนโต๊ะมีอุปกรณ์เสริมสวย เช่น หวี แปรงผม โลว์มีวามผม กีบติดผมของเด็กและมาลี กระป๋องแป้ง ยางและโบว์รัดผม เป็นต้น ถัดมาพบประตูที่เปิดออกไป เจอระเบียงแคบ ๆ ที่มีราวเล็กๆ แขวนผ้าเช็ดตัวและอื่นๆ อยู่ ส่วนชั้นสามเป็นห้องของบิดาและมารดาของมาลี

ส่วนด้านข้างตัวบ้านทางข้างนอกที่ทำเป็นร้านค้าขายอาหาร มีหลังคาสังกะสียื่นออกมาถึงถนนในซอย ทางด้านซ้ายมือตั้งชั้นวางอุปกรณ์ทำอาหารในลักษณะตัว L มีเตา ตู้วางผักหม้อขนาดใหญ่ ชั้นวางผลไม้ เครื่องปั่นน้ำผลไม้และของใช้อื่นๆ บริเวณส่วนกลางเป็นโต๊ะและเก้าอี้สำหรับลูกค้านั่งรับประทานอาหาร และด้านในสุดเป็นสถานที่ล้างถ้วยชามและวางถังน้ำแข็งและแก้วน้ำที่ทำความสะอาดแล้ว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2 ครอบครัวและเครือญาติ

แผนภูมิที่ 2 แสดงเครือญาติมาลี

△	ผู้ชาย	=	ความสัมพันธ์โดยการแต่งงาน
○	ผู้หญิง	≠	หย่า
△	คนที่ตายไปแล้ว		
≈	เป็นสามีภรรยาโดยไม่ได้แต่งงาน		

จากแผนภูมิแสดงเครือญาติของมาลี ประกอบด้วยสมาชิก คือ บิดา มารดา และบุตรจำนวน 4 คน คือ มาลี และลูกสาว 2 คนจากสามีที่แยกทางกัน, น้องสาวคนที่ 2 แต่งงานมีบุตรสาว 2 คน, น้องสาวคนที่ 3 และน้องชายคนเล็ก รวมทั้งมีน้องสาวมารดาคือ น้องสาวที่แยกทางกับสามีแล้วพร้อมบุตรสาว 2 คน

4.3 การดำเนินชีวิตประจำวัน

การดำเนินชีวิตประจำวันของมาลี ในวันจันทร์ - วันเสาร์ มีลักษณะเหมือนกัน ทุกๆวัน ยกเว้นวันอาทิตย์เป็นวันพักผ่อนไม่มีการค้าขาย ดังนี้

ตารางที่ 2: แสดงช่วงเวลาการดำเนินชีวิตประจำวันของมาลี

ช่วงเวลา	กิจกรรมประจำวัน
06.00น - 07.00 น.	ตื่นนอน ปฏิบัติภารกิจส่วนตัว
07.00 น - 08.00 น.	ปลุกลูกตื่นนอน ให้อาบน้ำแต่งตัวเอง จากนั้นลูกกินโจ๊กในร้านเป็นอาหารเช้า ลูกไปโรงเรียนโดยพ่อมาลีขับจักรยานยนต์ไปส่ง ส่วนมาลีเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อเปิดร้าน
09.00น. - 17.00 น.	มาลีเปิดร้านขายอาหารตามสั่ง โดยมีลูกจ้างช่วย 1 คน จนกระทั่ง 11.00 น. นำสาวลงมาช่วยขายอีกคน จนถึง 24.00 น. จนกระทั่งลูกกลับจากโรงเรียนเวลา 15.30 น. โดยรถโรงเรียน ให้ลูกเปลี่ยนเสื้อผ้าเล่นกับเพื่อนบริเวณหน้าร้าน มาลีเก็บของในร้าน เรียกลูกไปให้อาบน้ำด้วยตัวเอง
17.00 น - 18.30 น.	มาลีไปจ่ายตลาดซื้อของเพื่อเตรียมขายในวันต่อไป ลูกสาวดูโทรทัศน์หรือเล่นวีดีโอเกมในบ้าน
18.30น. - 20.00 น.	ส่วนลูกสาวทั้งสองเข้าบ้านเล่นในบ้าน หรือดูโทรทัศน์กับลูกพี่ลูกน้อง ถ้าลูกคนโตมีการบ้านก็ทำในช่วงเวลานี้
20.00น. - 21.30 น.	เด็กๆรับประทานอาหารเย็นที่แม่หรือน้ำทำให้กิน แล้วอยู่ในบ้านดูโทรทัศน์หรือทำการบ้าน
21.30 - 22.00 น.	มาลีมาจากตลาด ปฏิบัติภารกิจส่วนตัว พักผ่อนโดยการนอนเล่น คุยกับสมาชิกในบ้าน หรือนัดเพื่อนไปนอกบ้าน โดยยายหรือน้ำสาว และ เด็กๆดูแลกันเองหลังจากดูละครโทรทัศน์เสร็จก็เข้านอน แต่ถ้ามาลีอยู่จะดูแลให้ลูกเข้านอนเอง

จากตารางแสดงให้เห็นว่า มารดามีเวลาดูแลบุตรสาวในช่วงเช้า ตั้งแต่ตื่นนอนและให้บุตรช่วยตัวเองเรื่องการรับประทานอาหารที่ประกอบโดยยาย (มารดาของมาลี)ที่ร้าน และอาจ (พ่อของมาลี)เป็นผู้ไปส่งเด็กที่โรงเรียน ช่วงเวลาเย็นมารดาดูแลบุตรเรื่องการรักษาความสะอาดร่างกาย การรับประทานอาหาร การเล่น และในช่วงเวลาค่ำมารดาปล่อยให้สาวและพี่ๆเป็นผู้ดูแลจนถึงเวลานอน เนื่องจากมารดาออกไปสังสรรค์กับเพื่อนข้างนอก สังเกตจากเวลาที่ผู้วิจัยขออนุญาตเวลาไปพบที่บ้านในเวลารเย็นมักปฏิเสธหรือโทรศัพท์ไปหาในช่วงค่ำจะไม่เจอ

วันอาทิตย์เป็นวันหยุดชายของ มารดามักออกไปข้างนอกตอนเช้าเด็กได้รับการดูแลจากยาย(มารดาของมาลี)และเด็กก็ใช้เวลาเล่นในบริเวณชอยโรงเจกับเพื่อนจนกระทั่งบ่าย เมื่อถึงเวลาเด็กรับประทานอาหารเด็กๆกลับมามีจัดการด้วยตัวเอง ส่วนใหญ่ยายและน้าสาวเป็นผู้ดูแลเด็ก ถ้าวันไหนมาลีอยู่บ้านก็ช่วยบิดาดูแลบริษัทหรือพาบุตรไปเที่ยวห้างสรรพสินค้า ส่วนในเวลาค่ำมารดาดูแลเรื่องอาหาร การรักษาความสะอาดร่างกาย และพาบุตรให้เข้านอนเวลา 21.00น พร้อมกันกับตน

4.4 บุคลิกภาพ

1) บุคลิกภาพของมารดา

มาลีมีอายุ 34 ปี ส่วนสูงประมาณ 160 ซม. ลักษณะรูปร่างสูงผอม ผิวขาว ผมตัดยาวและรวบไว้เสมอ การแต่งกายง่ายๆ คือ เสื้อเชิ้ตหรือเสื้อยืด กางเกงยีนส์ หรือ กางเกงผ้ายัดดุนิ้วยเปิดเผย พุดจาจะฉาน ตรงไปตรงมา การพูดจาเสียงดังฟังชัด ชอบพูดหัวเราะเสียงแข็ง เช่น เวลาออกคำสั่งลูกให้ไปอาบน้ำจะพูดชัดเจน เสียงดัง " มุกไปอาบน้ำเปลี่ยนเสื้อผ้าได้แล้ว " ลูกก็ทำตามทันที ใจร้อน มีความมั่นใจในตนเองสูง เป็นตัวของตัวเอง กล้าตัดสินใจ มีลักษณะความเป็นผู้นำ ใจคอเด็ดเดี่ยว ชอบเข้าสังคมกับเพื่อน สังเกตจากเมื่อผู้วิจัยไปสัมภาษณ์บางครั้งจะมีโทรศัพท์มาหาและนัดแนะเจอกันหรือบางครั้งก็บอกว่าต้องรีบไปข้างนอก เพราะนัดเพื่อนหาไปเที่ยว

2) บุคลิกภาพของเด็ก

มุกเป็นบุตรสาวของมาลีอายุ 4 ปี 10 เดือน มีส่วนสูง 104 ซม. น้ำหนัก 18 กิโลกรัม ซึ่งส่วนสูงและน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของเด็กปกติ มุกมีลักษณะเหมือนเด็กจีน

ทั่วไป คือ รูปร่างท้วม ผิวขาว มีตาชั้นเดียว ไร้ผมมัดตัดสั้นแคคอง การแต่งกายเรื่องเสื้อผ้าเรียบ ร้อย แต่เวลามาโรงเรียนมักใส่รองเท้าแตะมาเกือบทุกครั้ง

จากการสังเกต มุกมีอุปนิสัย ร่าเริง ยิ้มง่าย ชอบออกด้ออน อารมณ์ดี ช่างพูดและชอบเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่น เมื่อเห็นผู้วิจัยก็เข้ามาทักและคลุกคลี พูดคุย และเรียกร้องความสนใจ ด้านการทำกิจกรรมในห้องเรียนมุกตั้งใจทำงานจนสำเร็จ และสามารถช่วยเหลือตนเองได้ดี

ในความคิดเห็นของอาจารย์ประจำชั้น : มุกเป็นเด็กที่มีลมาริตีในการทำงานเฉพาะที่ตนชอบ มีความสนใจในกิจกรรมและสนใจฟังคำสั่ง นิสัยร่าเริง อารมณ์ดี ช่างสามารถเล่นร่วมกับผู้อื่นได้ดีแต่มีความเชื่อมั่นในตนเองน้อย บางครั้งไม่กล้าแสดงออก ช่วยเหลือตัวเองได้ดี

4.5 เจตคติและความคิดเห็นต่อครอบครัว

มาลีแสดงความคิดเห็นเรื่องการแต่งงานว่า

" การมีแฟนนั้นควรเลือกผู้ชายที่มีอายุมากกว่าหลาย ๆ ปี เพราะเขาจะเป็นผู้ใหญ่ มีประสบการณ์และความคิดที่ดี ส่วนผู้หญิงควรแต่งงานอายุเยอะ ๆ จะได้มีประสบการณ์ ในการมองโลกได้กว้าง มองคนได้หลายๆแบบ และการคบกันควรคบเป็นเพื่อนมากกว่า เป็นคนรัก เพราะเพื่อนสามารถคุยกัน เปิดเผยกันมากกว่า ถ้าคบแบบคนรักส่วนมากจะ อาย ไม่กล้าพูดต่าหนักัน จึงทำให้ไม่มีการศึกษากันไม่รู้นิสัยที่ไม่ดีของกันและกัน เรื่องการแต่งงานใหม่นั้นก็คิด ถ้าเจอคนดี มีความรับผิดชอบและเข้าใจเรา เข้าใจลูก ไม่เอาเปรียบเรา มีอายุมากกว่าและเป็นผู้ใหญ่ "

จากการตอบคำถาม มาลีได้ตอบกับผู้วิจัยอย่างเปิดเผยและแสดงความคิดเห็นตรงไปตรงมา โดยเฉพาะมาลีจะแนะนำผู้วิจัย เรื่องการเลือกคู่ครองโดยใช้เหตุการณ์ในชีวิตของตนเป็นตัวอย่างในการเสนอแนะ และคำพูดของมาลีแสดงให้เห็นถึงความคิดที่รอบคอบขึ้น

ข้อสังเกต : ครอบครัวของมาลีเป็นครอบครัวคนจีน บิดามารดาเป็นคนขยันขันแข็งในการทำงาน ทำให้ช่วงเวลาในการดูแลเอาใจใส่ครอบครัวน้อยจึงมีผลต่อสภาพจิตใจของบุตรที่เกิดความรู้สึกขาดความรักจากพ่อแม่ มีเพียงน้าสาวที่ช่วยดูแลมาลีกับน้องๆ ส่วนมาลีก็ต้องช่วยดูแลน้องแทน

พ่อแม่อีกด้วย ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ จึงเน้นการให้ลูกพึ่งตนเองให้มากที่สุด การกระทำต่างๆที่เกิดขึ้นคือการกระทำที่บุตรต้องตัดสินใจเอง ทำให้มาลีเป็นคนเข้มแข็งและเด็ดเดี่ยว

จากการสังเกตลักษณะของมาลีเป็นคน พุดจาโผงผาง ตรงไปตรงมา ไม่แคร์ผู้ใด อดทนสูง คือรักและเป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจในตนเองสูง ชอบเที่ยว รักเพื่อนและเข้าสังคมกับเพื่อนๆตั้งแต่เริ่มเป็นวัยรุ่น จนพบคนรักที่มีลักษณะนิสัยคล้ายกัน วัยเดียวกันและเข้าใจกัน ดังนั้นครอบครัวของมาลีที่เริ่มต้นด้วยความรักของวัยรุ่น จึงเปราะบางและไม่มั่นคงนำไปสู่การหย่าร้างกันในที่สุด เมื่อช่วงเวลาผ่านไปความล้มเหลวของชีวิตคู่และประสบการณ์ที่ได้ จากวัยที่เพิ่มขึ้นทำให้ทัศนคติในการเลือกคู่ครองของมาลีเปลี่ยนไป มีความละเอียดรอบคอบและความคิดที่ลึกซึ้งกว่าเดิม ดังนั้นเมื่อสัมภาษณ์มาลีถึงการเริ่มต้นชีวิตใหม่ของมาลี ทำให้ทราบว่ามีมาลีคำนึงถึง ภัยและประสบการณ์ของผู้ชาย นิสัยใจคอ ความรับผิดชอบ เป็นคนดี เข้าใจมาลีและยอมรับเข้ากับบุตรของตนได้

มารดาในกรณีศึกษาครอบครัวที่ 3 : จิตรา

ระยะที่ 1 พื้นฐานครอบครัวในวัยเด็ก

จิตราเป็นบุตรคนที่ 2 มีพี่สาว 1 คน น้องชายและน้องสาว 2 คน ครอบครัวของจิตรา มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ อาศัยอยู่ในบ้านรอยโรคเจซึ่งเป็นบ้านของบิดามารดาเองมาตั้งแต่เล็ก บิดาของจิตราประกอบอาชีพพนักงานขับรถของธนาคารแห่งหนึ่ง และมารดาค้าขายส้มตำ จิตราเล่าถึงครอบครัวว่า

" ตอนเล็กพ่อกับแม่เลี้ยงลูกให้รักกัน ส่วนใหญ่แม่จะเป็นคนเลี้ยงลูกมากกว่าพ่อ ส่วนพ่อจะมาช่วยเหลือในช่วงตอนเย็นหลังจากเลิกงานแล้ว แม่จะมีลูกติดๆกัน ที่คนโตอายุห่างกันเพียง 2 ปีเลยจะสนิทกันมาก ทุกคนในครอบครัวจะช่วยเหลือกันดี "

จิตราเริ่มเข้าเรียนหนังสือที่โรงเรียนวัดทุ่งใหญ่ จนจบระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วย้ายมาศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนนนทรี และเรียนต่อจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ระยะที่ 2 การพบและตัดสินใจเลือกคู่ครอง

ในระหว่างที่เรียนอยู่ก็ได้รู้จักผู้ชายคนหนึ่งอายุประมาณ 24 ปีที่ทำงานในละแวกเดียวกับโรงเรียน ผู้ชายคนนั้นรู้จักกับเพื่อนของจิตรา เมื่อเพื่อนแนะนำให้รู้จักกันก็สนิทสนมจนคบกันเป็น คนรักหลังจากที่รู้จักกันยังไม่ถึงปี จิตราตกลงใจอยู่กับคนรักโดยไม่ได้แต่งงาน เมื่ออายุ ประมาณ 18 ปี ขณะที่กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังนั้นจิตราจึงต้องลาออกจากโรงเรียน โดยไม่ได้เรียนต่อจนสำเร็จระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่ออยู่ด้วยกันแล้วจิตราจึงย้ายออกจากบ้านตนเองไปอยู่กับแฟน ซึ่งอยู่บริเวณใกล้ๆกัน

ระยะที่ 3 ชีวิตสมรสก่อนการหย่าร้าง

ครอบครัวของจิตรากับสามีเริ่มมีเรื่องขัดแย้งกันบ้างในช่วงปีที่ 2 เมื่อเวลาผ่านไป 2 ปีว่า จิตราเริ่มตั้งครรภ์ก็เลยตกลงแต่งงานอย่างเป็นทางการกับสามี เมื่อจิตราอายุ 20 ปี จิตราเล่าถึง สาเหตุที่ต้องตัดสินใจแต่งงานว่า

“ที่ต้องตัดสินใจแต่งงานก็เพราะท้องน้องมด ในตอนแรกจะเอาเด็กออกแต่ก็ ลังเลใจ และกลัวตกเลือด ทางบ้านก็ห้ามเอาไว้เลยตัดสินใจเอาลูกไว้ ตอนที่เริ่ม ท้องก็บอกรับแฟน เขาก็มีท่าทางเฉยๆ ไม่เห็นสนใจและกระตือรือร้นอะไร”

ในระหว่างที่จิตราตั้งครรภ์ สามีไม่ค่อยมาดูแลเลยเนื่องจากต้องทำงานบริษัท หลัง เลิกงานกลับบ้านดึกดื่น บางครั้งชอบเที่ยวเตร่ ดื่มเหล้าและเจ้าชู้ ไม่ค่อยกลับบ้าน และไม่สนใจ ชักถามหรือแสดงความห่วงใยภรรยา ตอนเช้าก็ออกไปทำงานแต่เช้าทำให้จิตราตัดสินใจกลับไป อยู่บ้านของมารดา ในขณะที่สามีมาเยี่ยมบ้าง ไม่มาบ้าง จนกระทั่งคลอดลูกออกมาเป็นเด็ก ผู้หญิง สามีก็มาดูแลบ้างอาทิตย์ละ 2 - 3 ครั้ง เวลามาหาอยู่ด้วยไม่นาน และไม่เคยมารับเลี้ยง ดูเลย จิตราได้มารดาเป็นผู้ที่ช่วยเลี้ยงลูกและเนื่องจากลูกสาวของจิตราเป็นหลานคนแรกของ ครอบครัวจึงเป็นเด็กที่ทุกคนในครอบครัวรักและเอ็นดูมาก หลังจากที่มีลูก จิตราก็กลับมาอยู่กับ สามีแบบไปๆมาๆและเริ่มระหองระแหงกัน จนเมื่อลูกสาวอายุได้เกือบ 3 ปี จึงตัดสินใจหย่า ด้วย สาเหตุที่จิตราทราบว่าเป็น

“ เขาไปมีแฟนใหม่ ตอนที่คิดแต่งงานก็รู้ว่าแฟนเป็นคนเจ้าชู้ ทางครอบครัวเขามี แต่คนเจ้าชู้ พ่อเขามีเมียมาก ตอนแรกที่ชอบกันและตกลงใจอยู่กับเขา เคยบอกเขาว่า ถ้ามีผู้หญิงใหม่จะเลิก พ่อรู้แม่ก็บอกเลิกกับเขา และก็กลับมาอยู่กับแม่ตามเดิม”

จิตรา เล่าถึงครอบครัวว่า

“ ในครอบครัวเป็นครอบครัวที่อบอุ่นทุกคนรักใคร่ช่วยเหลือกัน เนื่องจากพี่น้องมีอายุไล่เลี่ยกันจึงมีความสนิทสนมกันดี และพ่อแม่ก็เอาใจใส่ให้อิสระกับลูกทุกคน ไม่รู้จู้จุกจิก ”

จากการไปที่บ้านจิตราผู้วิจัยสังเกตว่า มารดาของจิตราเป็นคนใจดี แต่งตัวเก่ง เวลาที่พูดกับลูกจะมีลักษณะพูดคุยแบบเพื่อน เป็นกันเองและเลี้ยงลูกแบบอิสระ เช่น เวลาที่บุตรสาวคนเล็กขอไปเที่ยวกับเพื่อนก็ให้ไปโดยไม่ถามเหตุผล หรือเวลาที่ลูกชายขอเงินก็จ่ายเงินให้ง่าย ๆ และจิตราก็มีลักษณะนิสัยเหมือนมารดาคือ ใจดี แต่งตัวเก่งและตามใจลูกสาวของตน

ระยะที่ 4 สภาพความเป็นอยู่ภายหลังการหย่าร้าง

ปัจจุบันจิตราอายุ 24 ปี หย่าจากสามีเป็นระยะเวลา 2 ปี และกลับมาอาศัยอยู่กับครอบครัวของบิดาและมารดา ซึ่งมีสมาชิกที่อยู่ในบ้านคือ บิดา มารดา จิตรากับบุตรสาวอายุ 5 ปี 8 เดือน กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนวัดทุ่งใหญ่ น้องชายและน้องสาว 2 คน ส่วนพี่สาวคนโตแต่งงานแยกครอบครัวไปอยู่กับสามีได้ 4 ปี เมื่อจิตราเลิกกับสามีแล้วก็ไม่ได้รับเงินช่วยเหลือจากทางสามีเลย แต่ทางมารดามีจะนำเงินและขนมมาให้หลานบ้าง จิตราปฏิเสธและไม่ยอมให้ลูกได้พบหรือเกี่ยวข้องกับสามีเลย

จิตราเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการช่วยเหลือ มารดาค้าขายส้มตำทำให้มีรายได้ส่วนตัวประมาณเดือนละ 10,000 บาทเพียงพอที่จะเลี้ยงบุตรได้อย่างดี และนอกจากนี้ยังช่วยมารดาดูแลตึกที่ให้เช่าทำเป็นร้านอาหารอีกด้วย ดังนั้นภาระในการใช้จ่ายในแต่ละเดือนที่จิตราต้องรับผิดชอบมีดังนี้

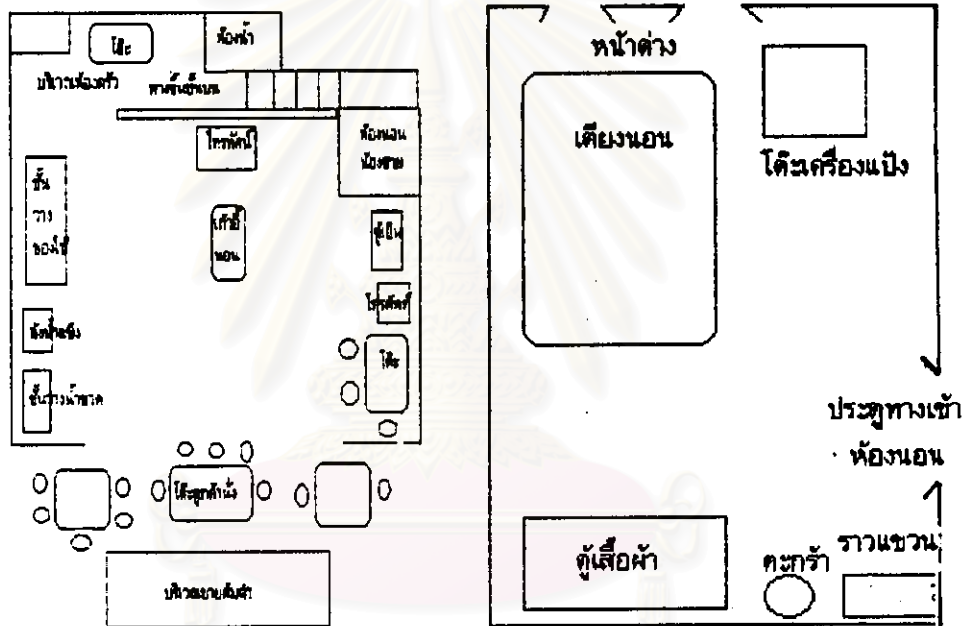
1. ค่าขนมบุตรสาวไปโรงเรียนวันละ 20 บาท (ทั้งนี้ถ้าเป็นวันหยุด ประมาณ 100 บาท) รวมประมาณ 1,000 บาท
2. ค่าเล่าเรียนลูก 1,200 บาท

3. ค่าอาหารกลางวัน 600 บาท

4. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ รวมประมาณ 7,000 - 8,000 บาท

4.1 สิ่งแวดล้อมและที่อยู่อาศัย

แผนผังที่ 3 : แสดงภาพลักษณะภายในที่อยู่อาศัย

แผนผังบ้านชั้นล่าง

แผนผังบ้านชั้นบน

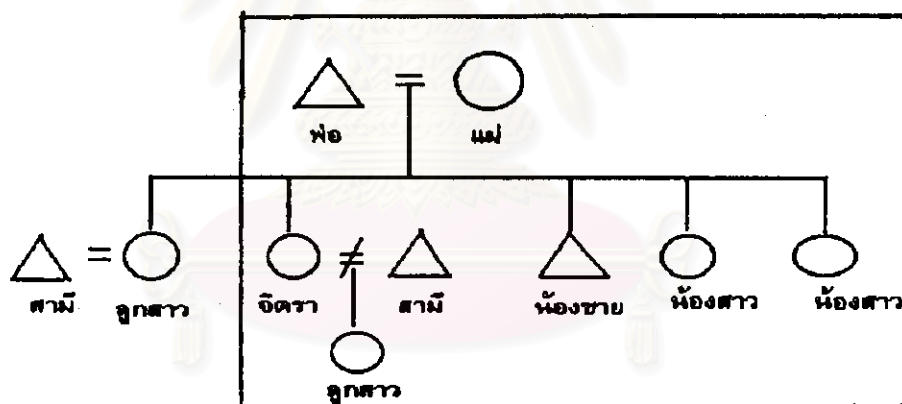
บ้านของจิตราอยู่ในซอยโรงเรียนห่างจากปากซอยประมาณ 300 เมตร มีลักษณะเป็นบ้านเดี่ยว 2 ชั้น สร้างด้วยไม้ทั้งหลัง ด้านหน้าของตัวบ้านต่อเติมหลังคาตั้งกะลี่ยื่นออกมาจนถึงริมถนน เพื่อทำเป็นบริเวณร้านขายส้มตำ ประกอบด้วยชั้นวางอุปกรณ์เช่น ครก หม้อ เหยง ฯลฯ และมีตู้กระจกใส่ของ มีเตาถ่านตั้งอยู่ข้างๆ ด้านในมีโต๊ะเก้าอี้ ตั้งวางไว้สำหรับลูกค้าที่มานั่งกินในร้าน ส่วนด้านที่เป็นตัวบ้านมีประตูเหล็กเลื่อนด้านข้างสำหรับเปิดปิดร้าน เมื่อมองเข้าไปในตัวบ้านทางซ้ายจะเห็นชั้นวางน้ำอัดลมและน้ำเปล่าข้างๆกันเป็นลังน้ำแข็งและถัดไปมีชั้นสำหรับวางของใช้ต่างๆตั้งอยู่ ส่วนทางด้านขวามีโต๊ะไม้และเก้าอี้ตั้งอยู่ข้างๆโทรทัศน์หยอดเหรียญ ถัดไปเป็นตู้เย็นแช่ของขนาดใหญ่สำหรับแช่น้ำอัดลม แซ่ผัก เป็นต้น ข้างๆกันกันด้วยไม้อัดแผ่นใหญ่เป็นห้อง

นอนเล็กๆของน้องชายซึ่งอยู่ติดกับห้องน้ำ ฤดูมมห้องตรงกลางเป็นที่ตั้งของโทรทัศน์ขนาด 21 นิ้ว และมีเก้าอี้โยกตั้งอยู่หน้าโทรทัศน์

บริเวณมุมห้องมีประตูออกไปส่วนด้านหลังของบ้าน ซึ่งทำเป็นห้องครัวมีเตาแก๊ส โต๊ะวางอาหารมีฝาชีเล็กวางซ้อนกันอยู่ และติดกันมีบันไดขึ้นไปสู่ตัวบ้านชั้นบน ซึ่งเป็นที่พักส่วนตัว แบ่งห้องนอนเป็น ห้อง คือ ห้องของพ่อและแม่ ห้องนอนจิตรา กับลูก ห้องนอนน้องสาว

บริเวณตัวบ้านชั้นบน เมื่อขึ้นบันได ด้านขวามือก็เห็นผนังด้วยไม้ฉัดแบ่งออกเป็นห้องนอน 2 ห้อง ห้องหนึ่งคือห้องจิตรา ซึ่งใช้มานานก็เป็นประตู ภายในมีเตียงขนาดนอน 2 คน ตั้งอยู่ตรงมุม ห้องโถงหน้าต่าง 2 บาน ด้านข้างเตียงมีโต๊ะเครื่องแป้ง ซึ่งมีอุปกรณ์เสริมสวย เช่น หวี แป้ง และเครื่องสำอางประเภทต่างๆ วางอยู่บนโต๊ะ บริเวณปลายเตียงมีตู้เสื้อผ้าปิดอยู่ใกล้ๆ มีตระกร้าใส่เสื้อผ้าซักแล้ว และราวเล็ก ๆ ซึ่งมีกางเกงและผ้าเช็ดตัวแขวนอยู่

4.2 ครอบครัวและเครือญาติ

แผนภูมิที่ 3 แสดงเครือญาติจิตรา

\triangle	ผู้ชาย	=	ความสัมพันธ์โดยการแต่งงาน
\bigcirc	ผู้หญิง	\neq	หย่า
\triangle	คนที่ตายไปแล้ว		
\approx	เป็นสามีภรรยาโดยไม่ได้แต่งงาน		

จากแผนภูมิแสดงเครือญาติของจิตราแสดงให้เห็นว่า ประกอบด้วยสมาชิกในครอบครัว ดังนี้ บิดา มารดา พี่สาวคนโตที่แต่งงานแล้ว จิตราแต่งงานแล้วหย่ากับสามีมีบุตรสาว 1 คน น้องชาย 1 คน และน้องสาว 2 คน

4.3 การดำเนินชีวิตประจำวัน

การดำเนินชีวิตประจำวันของจิตรามีลักษณะคล้ายคลึงกันทุกวันเนื่องจาก การค้าขายไม่มีวันหยุด นอกจากทุกคนในครอบครัวมีกิจกรรม ซึ่งก็เป็นช่วงเวลาที่นานๆจะเกิดขึ้นสัก ครั้ง ดังนั้น กิจกรรมประจำวันมีดังนี้

ตารางที่ 3: ช่วงเวลาการดำเนินชีวิตประจำวันของจิตรา

ช่วงเวลา	กิจกรรมประจำวัน
06.00 น. - 07.00 น.	ตื่นนอน ปฏิบัติภารกิจส่วนตัว ไปจ่ายตลาดเพื่อซื้อของและซื้ออาหารเช้าสำหรับลูก
15.00น.- 16.00 น.	เดินทางโดยจักรยานยนต์รับจ้าง ไปรับลูกที่โรงเรียน แล้วพาลูกออกจากโรงเรียนมาซื้อขนมกิน (เนื่องจากที่หน้าโรงเรียนจะมีรถเข็นขายขนมต่าง ๆ มากมาย) พาลูกกลับบ้านโดยจักรยานยนต์รับจ้าง
16.00 น.- 18.00 น.	กลับมาถึงบ้านช่วยมารดาเก็บร้าน ให้ลูกเปลี่ยนเสื้อผ้าและปล่อยให้ลูกเล่นบริเวณในชอยกับเพื่อนๆ ลูกเดินไปบ้านพี่ลาวหรือบางทีให้ลูกดูโทรทัศน์ บางวันหลังจากรับลูกแล้วก็ออกไปดูร้านอาหารที่ตลิ่งชัน
18.00 น.- 20.00 น.	ตรวจของ นับเงิน คุยกับพี่ลาว ตามลูกกลับบ้านเพื่อรับประทานอาหารเย็น ซึ่งเป็นอาหารที่มารดาทำบ้าง ซื้อที่ตลาดบ้าง หรือบางครั้งก็ออกไปกินอาหารที่ตลาด
20.00น. - 21.00 น.	ปฏิบัติภารกิจส่วนตัว ทุกคนในครอบครัวลนทนา ดูโทรทัศน์ร่วมกัน แล้วต่างแยกย้ายไป
22.00 น.	นอน

จากตารางการดำเนินชีวิตประจำวันแสดงให้เห็นว่า มารดามีเวลาที่จะดูแลบุตรตั้งแต่เช้า เรื่องการรับประทานอาหาร และช่วงบ่ายมารดาไปรับบุตรสาวที่โรงเรียน ในกรณีที่บุตรไม่สบายก็เป็นผู้ที่พาไปพบแพทย์ด้วยตนเอง ส่วนช่วงเย็นมารดาปล่อยให้ลูกมีอิสระในการเล่นหรือดูโทรทัศน์

ช่วงเสาร์ - อาทิตย์ เมื่อมารดามีเวลาว่างจากการค้าขาย มารดาจะพาลูกไปเที่ยวห้างสรรพสินค้าใกล้บ้าน หรือบางครั้งพี่สาวกับสามีก็เป็นผู้พาไปเที่ยวเช่น ต่างจังหวัด หรือสวนสนุกในวันหยุดกิจกรรมที่บุตรปฏิบัติ คือใช้เวลาว่างดูโทรทัศน์หรือเล่น VDO เกม หรือเล่นกับเพื่อน ผู้หญิงบริเวณในซอยโรงเจ หรือเดินไปบ้านแม่(พี่สาวของจิตรา)และพ่อ(สามีพี่สาวที่มดเรียกว่า "พ่อ") เพื่อไปดูโทรทัศน์และเล่นที่นั่น จนกระทั่งถึงเวลาเย็นมารดาก็ไปรับกลับมาและดูแลเรื่องการรักษาความสะอาดร่างกาย การรับประทานอาหาร จนถึงเวลานอน

4.4 บุคลิกภาพ

1) บุคลิกภาพของมารดา

จิตราเป็นหญิงสาวอายุ 24 ปี สูงประมาณ 155 ซม. ลักษณะรูปร่างท้วม ผิวคล้ำ ผมตัดยาวเคลือบปาก เป็นคนชอบแต่งตัวตามสมัยนิยม สังเกตได้จากเวลามาส่งบุตรสาว มักใส่เสื้อแขนกุดรัดรูป กางเกงยีนส์ทรงขาม้าหรือกางเกงรัดรูป แต่งหน้าและไว้เล็บยาวทาเล็บสีแดง ประดับส่วนต่างๆของร่างกาย เช่น คอ ข้อมือ นิ้ว หู ด้วยทองคำ

จากการสังเกตอุปนิสัยของจิตรา ลักษณะเงียบ ขรึม ไม่ค่อยพูด ชอบยิ้ม เมื่อผู้วิจัยชวนคุยจึงตอบคำถามด้วยท่าทางนอบน้อม เปิดเผย ตรงไปตรงมา มีน้ำใจ เช่น เมื่อผู้วิจัยไปพบทุกครั้งก็นำน้ำและขนมมาต้อนรับ เป็นกันเอง อ่อนน้อม กล้าตัดสินใจและยอมรับฟังความคิดเห็น

2) บุคลิกภาพของบุตร

มดเป็นเด็กผู้หญิงอายุ 5ปี 8 เดือน มีส่วนสูง 116 ซม. น้ำหนัก 21 กิโลกรัม ซึ่งส่วนสูงและน้ำหนักของมดสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของเด็กวัยเดียวกัน ทำให้มดมีรูปร่างสูงและท้วม มีผิวคล้ำ ร่างกายไม่ค่อยแข็งแรงเมื่ออากาศเปลี่ยนแปลงมักเป็นหวัดและหยุด

เรียนบ่อย ซึ่งหลายครั้งที่ผู้วิจัยไปโรงเรียนทราบว่ามีคนขาดโรงเรียน และบางครั้งมารดาก็มารับไปพบแพทย์และมียามาโรงเรียน มดเป็นเด็กที่แต่งกายสะอาดเรียบร้อย สังกะตจากเสื้อผ้าที่สะอาด และมีผ้าเช็ดหน้าติดกระเป๋า วันที่มาโรงเรียนสวมถุงเท้าและรองเท้าครบ ในขณะที่เด็กบางคนไม่มี อุปกรณ์ชื้อ่าย ชอบขี้ม เวลาขี้มจะเห็นพื้นหลอ นิสัยเรียบร้อย เฝยบขริม เข้ากับคนยากถ้าสนิทสนมด้วยเข้าจะเริ่มพูดและทักทายก่อนและเข้ามาคลุกคลีด้วย ไม่ค่อยเล่นร่วมกับเพื่อน เวลาเล่นจะเล่นคนเดียวหรือกับเพื่อนผู้หญิงที่นั่งใกล้กัน การร่วมกิจกรรมในห้องเรียนมีลมารดีตั้งใจฟัง ทำงานช้าแต่ประณีตและทำจนเสร็จ

ในความคิดเห็นของอาจารย์ประจำชั้น : มดเป็นเด็กเรียบร้อย ไม่ค่อยพูด มีความรับผิดชอบดี แต่ขาดความกล้าแสดงออกและไม่ค่อยเชื่อมั่นในตนเอง สุขภาพไม่ค่อยดี ตั้งใจทำงานที่ครูสั่งจนเสร็จ

4.5 เจตคติและความคิดเห็นต่อครอบครัว

จิตราแสดงความคิดเห็นถึงการเริ่มต้นชีวิตแต่งงานใหม่ว่า

“ ถ้าเจอผู้ชายที่ดี เข้ากับลูกได้และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว เป็นผู้ใหญ่ ก็คิดว่าจะแต่งงานด้วย ”

ข้อสังเกต : จากประวัติชีวิตของจิตราพบว่า ครอบครัวของจิตราเป็นครอบครัวที่อบอุ่น ทุกคนในครอบครัวรักใคร่สนิทสนมกันดี พ่อและแม่เลี้ยงลูกแบบตามใจและให้อิสระกับการเลือกทางเดินของชีวิต เป็นผลให้บุตรสามารถที่จะทำอะไรตามใจตนเองได้

จากการสังเกต การมีชีวิตคู่ของจิตรานั้นรวดเร็วและอยู่ในช่วงอายุของวัยรุ่น คือ 17 ปี และสามี 23 ปี ถึงจะมีอายุห่างกันแต่ก็ยังอยู่ในช่วงของวัยรุ่นอาจทำให้การตัดสินใจในชีวิตยังไม่รอบคอบ ใจเร็วและอ่อนไหวง่าย การตัดสินใจรวดเร็วใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล

มารดาในกรณีศึกษาครอบครัวที่ 4 : สุดา

ระยะที่ 1 พื้นฐานครอบครัวในวัยเด็กของสุดา

สุดาเกิดในครอบครัวของคนจีนเป็นบุตรสาวคนโต มีน้องชาย 2 คน น้องชายรองจากสุดา อายุห่างกันประมาณ 2 ปี ส่วนคนสุดท้องห่างจากสุดา 7 ปี ตอนที่ยังเล็ก บิดาและมารดาของสุดามีอาชีพค้าขายอาหาร สุดาเล่าว่า

" พ่อกับแม่เขาเลี้ยงลูกแบบธรรมดาทั่วไป คือ ตอนให้ช่วยเหลือตัวเอง เพราะเขาไม่ค่อยมีเวลาดูแลมากนักเพราะต้องช่วยกันขายของ ที่เป็นคนโตต้องช่วยดูแลน้องแทน "

สุดาเริ่มเข้าเรียนระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนใกล้บ้านจนถึงระดับชั้นมัธยมต้น จากนั้นก็ไปเรียนทางสายอาชีพในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ป.ว.ช) สาขาบัญชี จนจบการศึกษาแล้วออกมาทำงานเมื่ออายุ 18 ปี ที่บริษัทแห่งหนึ่งย่านสีลมในตำแหน่งพนักงานบัญชี สุดาพูดถึงลักษณะนิสัยของตนเองว่า " ที่เป็นคนหัวๆ แบบผู้ชาย ชอบเที่ยว มีเพื่อนเยอะ คุยสนุก "

ระยะที่ 2 การพบและตัดสินใจเลือกคู่ครอง

สุดาได้รู้จักผู้ชายคนหนึ่งซึ่งมีอาชีพเป็นเซลล์แมน สุดาเริ่มคบผู้ชายคนนี้ในฐานะเพื่อนคนหนึ่งและพัฒนาความสัมพันธ์จนกลายเป็นคนรักในที่สุด สุดาเล่าถึงความประทับใจที่มีต่อคนรักว่า

" แฟนเป็นคนดีมาก เขาทำงานเป็นเซลล์ขายของ ขยันทำงาน ตอนที่เจอกัน เขาก็เข้ามาคุยด้วยแบบเพื่อน ในระยะประมาณ 1 ปีที่รู้จักกันมาเขาทำตัวดีตลอด ไม่กินเหล้า ไม่สูบบุหรี่ เป็นคนเจียมๆแต่เอาใจเก่งจะคอยดูแลเป็นห่วงเราตลอด พอคบกันได้ปีกว่าก็ตัดสินใจแต่งงานกัน "

ระยะที่ 3 ชีวิตสมรสก่อนสามีถึงแก่กรรม

ตอนที่ตัดสินใจแต่งงาน สุดามีอายุ 23 ปี ส่วนแฟนอายุ 28 ปี แต่งงานแล้วสามีก็มาอยู่ด้วยกันกับครอบครัวของสุดาอย่างมีความสุข สามีสุดาเป็นเชลล์แมนขายของ เวลาเดินทางไปขายของใช้จักรยานยนต์เพราะทำให้คล่องตัวเวลาเดินทาง เมื่อขายของได้ก็นำเงินฝากไว้ในธนาคาร สุดาพูดถึงสามีว่า

"แฟนที่เป็นคนขยันทำมาหากิน ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด รู้จักเก็บเงิน รับผิดชอบ ต่อภรรยาดี กลับบ้านตรงเวลา และจะไปรับ - ส่งที่ตลอดทุกวัน "

จนกระทั่งเวลาผ่านไป 1 ปี สุดาเริ่มตั้งครรภ์ สุดาเล่าว่า

"ตอนที่ทราบว่าจะมีลูก แฟนที่จะเหนื่อยมาก เอาใจเรา หายของกินมาให้ ตอนที่ท้องจะไม่แพ้เลยแต่จะกินเก่ง ตัวที่ขนาดมีลูกแล้วก็ยังไปเที่ยวเฮฮาไปกับเพื่อน เพื่อนยังแซวว่าลูกออกมาคงเที่ยวเก่งเหมือนแม่ "

เมื่อสุดาคลอดบุตรออกมาเป็นผู้ชาย สามีกับมารดาของสุดาช่วยกันเลี้ยงดู สุดาเลี้ยงบุตรด้วยนมตนเองประมาณ 1 เดือน ก็เริ่มให้ลูกกินนมขวด เนื่องจากสุดาต้องทำงาน จนกระทั่งบุตรชายมีอายุ 5 เดือน วันหนึ่งมีเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้น สุดาได้เล่าถึงเหตุการณ์ในวันนั้นว่า

"วันนั้นเป็นวันเสาร์ มีโทรศัพท์จากตำรวจมาตามให้ไปโรงพยาบาล พอไปถึงก็พบศพของสามี ตำรวจเล่าว่า ที่เขาขับมอเตอร์ไซด์จะกลับบ้านแล้วโดนรถเก๋งขับตัดหน้าทำให้เขาหักหลบแล้วรถล้ม หัวน็อกพื้นตายทันที ตอนนั้นเสียใจมาก แต่ต่อมาก็ทำใจได้ถือว่าเขาทำบุญมาแค่นี้ ที่ก็มีน้องเบียร์ที่ต้องเลี้ยงดู เพราะลูกยังเล็กอายุเพิ่ง 5 เดือน ทุกคน พ่อ แม่และญาติที่น้องคอยให้กำลังใจ มีคนช่วยเลี้ยงลูกเยอะ หลังจากที่เขาตายที่ก็สบายมาก เขาทิ้งเงินไว้ให้เยอะ ไม่ต้องทำงานก็ยังได้ มีพร้อมทั้งบ้านและรถยนต์อีก 1 คัน ทำให้ลูกเมียสบาย "

ในช่วงที่สามีเสียชีวิตสุดามีอายุ 25 ปี เพิ่งคลอดบุตรได้ 5 เดือน และสุดาก็เลี้ยงดู

บุตรชายโดยมีพ่อ แม่ และน้องชาย 2 คนช่วยดูแลจนถึงปัจจุบัน

ระยะที่ 4 สภาพความเป็นอยู่ภายหลังสามีถึงแก่กรรม

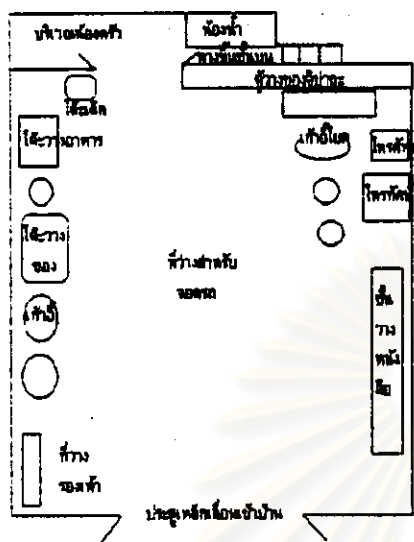
ปัจจุบันสุดาอายุ 30 ปี อาศัยอยู่กับ บิดา มารดา น้องชาย 2 คน ซึ่งน้องชายคนที่สองทำงานและกำลังจะแต่งงานแยกครอบครัวออกไป และน้องชายคนเล็กกำลังศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 4 ส่วนบุตรชายของสุดามีอายุ 5ปี 10 เดือน กำลังเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 ที่โรงเรียนวัดทุ่งใหญ่ สุดามีความสุขกับการทำงานที่บริษัทเดิมได้รับเงินเดือน 10,000 บาทต่อเดือน และมีรายได้จากทรัพย์สินที่สามีเก็บไว้ให้สำหรับเลี้ยงดูบุตร ปัจจุบันบิดาและมารดาของสุดาเลิกค้าขายออกมาอยู่บ้านเฉยๆ และช่วยเลี้ยงหลาน รวมทั้งช่วยดูแลรับ - ส่ง หลานไปโรงเรียนแทนสุดา ค่าใช้จ่ายที่สุดารับผิดชอบในบ้านแต่ละเดือนมีดังนี้

1. ค่าขนมลูก 10 บาท/วัน รวมประมาณ 300 บาท
2. ให้พ่อแม่ 2,000 บาท/เดือน
3. ให้น้องชาย 2,000 บาท/เดือน
4. ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าอาหาร / เทอม
5. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด อื่นๆ รวมประมาณ 5,000 บาท

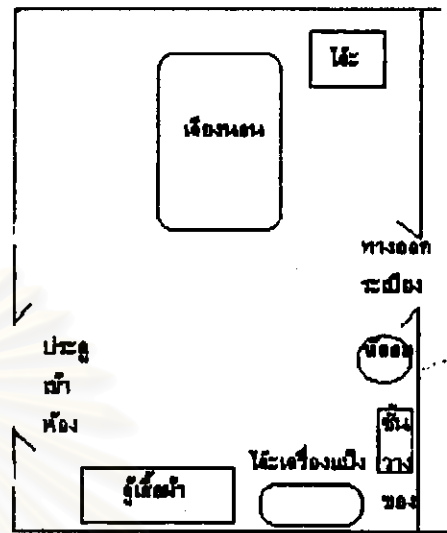
4.1 สิ่งแวดล้อมและที่อยู่อาศัย

แผนผังที่ 4 : แสดงลักษณะภายในที่อยู่อาศัย

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังบ้านชั้นล่าง

แผนผังบ้านชั้นบน

บ้านของสุดาเป็นตึกแถวสามชั้นครึ่ง มีขนาด 1 ห้องหน้ากว้างประมาณ 5 เมตร ด้านหน้าเป็นประตูเหล็กเลื่อน สังกะสีหน้าบ้านมีต้นหูกวางขนาดใหญ่อยู่มุมบ้านด้านข้าง ถนนหน้าบ้านมักมีเด็กในตึกแถวเดียวกันมาวิ่งเล่น เนื่องจากเป็นซอยตันลึกประมาณ 500 เมตร และไม่มีการวิ่ง เมื่อเข้าไปในตัวบ้านตรงกลางเป็นที่ว่างสำหรับจอดรถ ส่วนฝาของบ้านทั้งสองด้านเป็นที่วางเครื่องใช้อุปกรณ์ต่างๆ

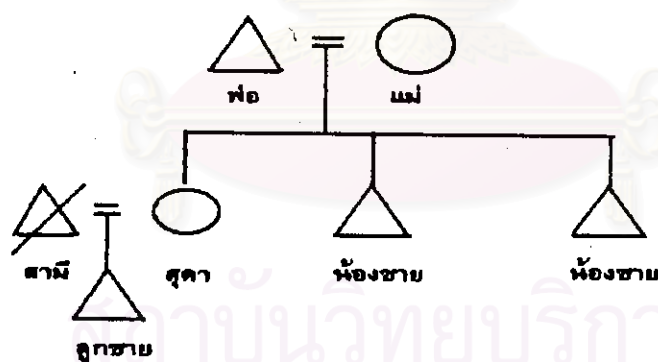
ด้านซ้ายมือเป็นชั้นวางรองเท้ามีรองเท้าแบบต่างๆวางเกะกะทั้งบนชั้นและบนพื้นถัดมาเป็นเก้าอี้พับได้ ตั้งเรียงกันจำนวน 3 ตัว ติดกันเป็นโต๊ะพับได้และเก้าอี้ เลยเข้ามามีโต๊ะไม้สำหรับวางอาหารรับประทาน บนโต๊ะมีผ้าเช็ดอาหารอยู่ ข้างๆก็มีโต๊ะเล็กๆสำหรับเด็ก บนโต๊ะมีลิ้นเทียนวางอยู่ 1 กล่อง

ส่วนทางด้านขวามือเป็นชั้นไม้สำหรับวางหนังสือและของประดับประเภทสวยงามเช่น นาฬิกา รถยนต์คันเล็กๆ รูปถ่าย และของจุกจิก ข้างๆก็มีโต๊ะตั้งโทรทัศน์ขนาด 14 นิ้ว ได้ชั้นมีวิดีโอเกม 1 เครื่อง ผนังด้านหลังมีรูปภาพของครอบครัวแขวนอยู่ และหน้าโทรทัศน์มีเก้าอี้โยกและเก้าอี้พับได้ตัวเล็กวางอยู่ 2 ตัว ติดๆกันมีชั้นวางโทรทัศน์ และชุดผนังห้องเป็นตู้วางของจิพากะโหลกๆกันเป็นประตูออกไปสู่หลังบ้านซึ่งเป็นห้องครัว มีอุปกรณ์ เช่น เตาแก๊ส ไมโครเวฟ ชั้นวางเครื่องใช้ในการประกอบอาหารเช่น เครื่องปรุงรส เหยง มีด กะทะ ฯลฯ มีอ่างล้างถ้วยจาน ที่มีจานหม้อ ซ้อนวางคว่ำอยู่ ถัดมามีโต๊ะเล็กๆวางกระติกน้ำร้อนและขวดกาแฟ ขวดโอดิติน น้ำตาลและ

ถ้วยกาแฟคว่ำอยู่ ห้องน้ำและส้วมอยู่ในห้องเดียวกัน ภายในมีอ่างน้ำซีเมนต์ใส่น้ำสำหรับอาบบน ขอบอ่างมีอุปกรณ์เช่น สบู่ ครีมอาบน้ำ ยาสีฟัน ยาสระผม และมีกล่องใส่แปรงสีฟันวางอยู่บนชั้น ที่มีกระจกแขวนบนผนังห้องน้ำ ราวแขวนผ้าเช็ดตัว บนพื้นห้องเป็นพื้นซีเมนต์ มีสวมลักษณะเป็น ชักโครก จากห้องน้ำ มีบันไดขึ้นไปสู่ชั้นบน โดยสุดาและลูกนอนห้องหนึ่งที่ชั้น 2 อีกห้องเป็นของ น้องชายคนที่ 2 และชั้นสามเป็นห้องของพ่อและแม่ กับห้องของน้องชายคนเล็ก

เมื่อเดินขึ้นบันไดถึงบริเวณชั้น 2 พบห้องนอน 2 ห้องตั้งในทิศทางตรงข้ามกัน ด้านขวามือเป็นห้องของสุดากับบุตรชาย ภายในห้องนอนมีเตียงขนาดนอน 2 คนตั้งอยู่กลางห้อง ด้านข้างเตียงมีโต๊ะวางรองเท้าและมีโทรทัศน์วางอยู่ใกล้ๆ และบนผนังห้องมีรูปภาพครอบครัวแขวนอยู่ ปลายเตียงมีโต๊ะเครื่องแป้งตั้งติดกับตู้เสื้อผ้าใบใหญ่ และชั้นวางรองเท้าจุกจิก ใกล้ๆกันมีพัดลมตัวใหญ่ตั้งอยู่บนพื้น ด้านขวามือมีประตูซึ่งสามารถเปิดออกไปสู่ระเบียงเล็กๆได้

4.2 ครอบครัวและเครือญาติ

แผนภูมิที่ 4 แสดงเครือญาติสุดา

△	ผู้ชาย	=	ความสัมพันธ์โดยการแต่งงาน
○	ผู้หญิง	≠	หย่า
△	คนที่ตายไปแล้ว		
≈	เป็นสมาชิกรรยาโดยไม่ได้แต่งงาน		

จากแผนภูมิแสดงเครือญาติของสุดา ประกอบด้วยสมาชิก คือ บิดา มารดา สุดาเป็น พี่สาวคนโตแต่งงานแล้วสามีเสียชีวิตมีลูกชาย 1 คน น้องชายคนกลางและน้องชายคนเล็ก

4.3 การดำเนินชีวิตประจำวัน

ตารางที่ 4 : แสดงช่วงเวลาการดำเนินชีวิตประจำวันของสุดา

ช่วงเวลา	กิจกรรมประจำวัน
06.00 น - 07.00 น	ตื่นนอนพร้อมกับลูกชาย ดูแลลูกอาบน้ำ และปฏิบัติภารกิจส่วนตัว (ในระหว่างนั้นบิดาของสุดาจะเดินออกมาตลาดและซื้ออาหารเข้าไปให้หลาน) ดูแลลูกแต่งตัว ลูกกินอาหารเช้าโดยมีอาง(บิดาของสุดา) ดูแล
07.00 น - 08.00 น	วันจันทร์ : ขับรถยนต์ไปส่งลูกชายที่โรงเรียน และดูแลใส่ผ้าปูที่นอน ถ้าเจอ ครูประจำชั้นก็สนทนาด้วย สักครูลากลับเพื่อไปทำงาน วันอังคาร - วันศุกร์ : อาง(บิดาของสุดา)ไปรับ-ส่งหลานโดยจักรยานยนต์ รับจ้าง
18.00 น - 19.00 น	บุตรดูโทรทัศน์ หรือเล่นเกม , ระบายสีในสมุดภาพ
19.00 น - 20.00 น	เปียร์ดูโทรทัศน์ หรือเล่นของเล่น เล่นเกมกดกับน้องชายคนเล็กของสุดา สูดากลับบ้าน พร้อมซื้อขนมหรืออาหารมาให้บุตรชายด้วย รับประทานอาหาร
20.00น - 21.00 น	สุดาปฏิบัติภารกิจส่วนตัว ดูแลลูกเข้านอน

จากตารางแสดงการดำเนินชีวิตประจำวันสังเกตได้ว่า มารดามีช่วงเวลาดูแลลูกชายในช่วงเช้า ซึ่งเป็นช่วงที่เร่งรีบมากเพื่อออกจากบ้านไปทำงานแต่ก็ไปส่งลูกทุกเช้าวันจันทร์ที่โรงเรียน ส่วนช่วงวันเวลาอื่นบุตรชายอยู่ในความดูแลของอางและอามา(บิดาและมารดาของสุดา) อางทำหน้าที่รับส่งหลานที่โรงเรียน และดูแลเรื่องอาหาร เล่นหรือสนทนากับหลาน ดูแลการอาบน้ำ

ระดม ส่วนมารดาทำงานกลับถึงบ้านในช่วงเวลา 20.00 น.ขึ้นไปทุกวัน และมีเวลาอยู่กับลูกในช่วงเวลาตอน มารดาทำงานตั้งแต่วันจันทร์ - วันเสาร์ ในช่วงวันเสาร์บางครั้งมารดาพาบุตรไปที่ทำงานด้วยและปล่อยให้เขาเล่นคนเดียวหรือหากกระตือรือร้นให้เขาวาดรูป แต่ส่วนใหญ่บุตรชายอยู่บ้านกับอากงและอามา กิจกรรมเวลาอยู่บ้านในวันหยุดก็ดูโทรทัศน์และไปตลาดกับอากง หรือนั่งระบายสี เล่นเกมที่บ้าน

วันอาทิตย์ ถ้าไม่อยู่บ้านมารดามักพาไปเที่ยวห้างสรรพสินค้าเพื่อซื้อของหรือไปบ้านญาติ หรือไปดูบ้านใหม่ที่กำลังสร้างอยู่ มารดามีเวลาที่ดูแลลูกทั้งวันและพาบุตรไปในที่ต่างๆด้วย

4.4 บุคลิกภาพ

1) บุคลิกภาพของมารดา

สุดาเป็นหญิงสาวอายุ 30 ปี ส่วนสูงประมาณ 160 ซม. รูปร่างสูงผอม ผิวขาวสะอาดแบบคนจีน ไร้ผมรอยสัก ทำทางคสองแฉ่ว แต่งกายเรียบร้อย จากการสังเกต ชุดทำงานการแต่งกายเป็นชุดเครื่องแบบของบริษัทใส่เสื้อสุทศกรมทับ ถ้าเป็นชุดไปนอกบ้านมักใส่กางเกงยีนส์หรือกางเกง กับเสื้อเชิ้ต หรือเสื้อคอโบลแบบทะมัดทะแมง

จากการสังเกตอุปนิสัย : สุดาเป็นคนที่เมื่อมองภายนอกมีบุคลิกเงียบเฉย ไม่ยิ้มแย้ม ลักษณะเหมือนผู้ชาย แต่เมื่อคุยด้วยพบว่า เป็นคนที่พูดจาดี มีเหตุผล และเปิดเผยตรงไปตรงมา คสองแฉ่ว เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจในตัวเองสูง บางครั้งเชื่อมั่นในตนเองเกินไป เช่น เมื่ออาจารย์ประจำชั้นแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถของบุตรที่ต้องช่วยเหลือ ด้านการฝึกกล้ามเนื้อมือ การพัฒนาทางสติปัญญาเนื่องจากชักว่าเด็กในห้อง มารดาจะไม่ยอมรับและเชื่อว่าบุตรทำได้

2) บุคลิกภาพของบุตร

เบียร์เป็นเด็กผู้ชายอายุ 5 ปี 10 เดือน ส่วนสูง 120 ซม. น้ำหนัก 25 กิโลกรัม ซึ่งส่วนสูงและน้ำหนักของเบียร์เกินกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ดังนั้นเบียร์จึงมีรูปร่างท้วม ผิวขาวและหน้าตาเหมือนคนจีนทั่วไป ผมตัดสั้น ร่างกายสะอาดแต่งกายเรียบร้อย จากการสังเกตพบว่า เบียร์ใส่เสื้อผ้าสะอาดและใส่ถุงเท้ารองเท้ามาโรงเรียนทุกวัน

จากการสังเกตอุปนิสัย : เบียร์เป็นเด็กที่เงียบขรึม พูดน้อยจะพูดเมื่อถูกชักถาม เชื่องช้าขาดความกระตือรือร้น เวลาที่ครูให้ทำงานต้องย่ำคำสั่งตลอดเวลา ไม่เข้าเล่น

รวมกลุ่มกับเพื่อน ชอบเล่นคนเดียว ทำงานช้า ชอบเลียนแบบผู้อื่น เช่น เวลาที่ทำงานศิลปะเขา จะชอบมองเพื่อนและจำมาวาดรูปตาม, ไม่มีความมั่นใจในตนเอง เช่น เวลาที่ทำงานเบียร์มักจะใช้ คำถาม " วาดอะไร , ยังไงละ, แล้วอะไรต่อละ , วาดไม่เป็น เป็นต้น เบียร์มีเพื่อนที่สนิทด้วย 1 คน เป็นเด็กที่นั่งติดกัน อาจารย์ประจำชั้นเล่าว่า การที่เบียร์สนิทกับเพื่อนคนนี้เป็นเพราะเบียร์ไม่ถูกเพื่อน คนนี้แกล้ง และเป็นเด็กที่มีลักษณะเหมือนกันคือชอบเล่นคนเดียว เจ็บไม่พูดกับใคร

ความคิดเห็นของอาจารย์ประจำชั้น : เบียร์เป็นเด็กที่มีความประพฤติ เรียบร้อย ว่องไว ช่วยเหลืองานดีเมื่อครูสั่ง แต่ขาดความมั่นใจในตนเองในการพูดหรือการทำงาน ไม่กล้าแสดงออก หัวอ่อน ไม่สู้คน อ่อนแอ แสดงออกโดยการร้องไห้ เช่น เวลาที่เบียร์เล่นอยู่แล้วมี เพื่อนมาแย่งของเล่นไป เขามักยื่นร้องไห้โดยไม่มีการแก้ปัญหาเพื่อให้ได้ของเล่นคืนมา

4.5 เจตคติและความคิดเห็น

สุดามีแง่คิดเกี่ยวกับการแต่งงานว่า " การแต่งงานเป็นสิ่งที่ดี ถ้าเราเจอ คนดี ชยัน รักเรา มีความเป็นทั้งเพื่อนและคนรัก หัวใจและเสียสละเพื่อครอบครัว อย่างตัวที่จะมี ครอบครัว "

ข้อสังเกต : จากประวัติชีวิตของสุดา แสดงให้เห็นว่า สุดาในฐานะพี่สาวคนโตได้รับการเลี้ยงดู แบบให้ช่วยเหลือตัวเองและดูแลน้องๆ พ่อแม่ของสุดาไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ลูกเท่าไรนัก เนื่องจากต้องทำมาหากิน แต่เนื่องจากสุดาต้องมีหน้าที่รับผิดชอบแทนพ่อแม่ในการดูแลน้องชาย 2 คน ลักษณะของสุดาจึงเป็นคนที่เข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว มีความรับผิดชอบและมีความมั่นใจในตัวเองสูง แต่ในส่วนหนึ่งสุดาก็ต้องการความรักจากคนอื่น สุดาจึงมีเพื่อนเยอะ ชอบเที่ยวสนุกสนาน

ในเรื่องการมีชีวิตคู่ เนื่องจากประสบการณ์ในการแต่งงานของสุดาเป็นประสบการณ์ที่ดี พบผู้ชายที่ดี มีความรัก ความรับผิดชอบและเอาใจใส่ต่อครอบครัว ดังนั้นเจตคติเกี่ยวกับชีวิตคู่ ของสุดาจึงเป็นเจตคติที่ดีด้วย และจากที่สังเกตอายุของสุดาและสามีมีช่วงอายุที่ห่างกัน 5 ปี เป็นช่วงของวัยผู้ใหญ่ อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้การแต่งงานมีความมั่นคงและเข้าใจกัน

มารดาในกรณีศึกษาครอบครัวที่ 5 : คำนิ้ง

ระยะที่ 1 พื้นฐานครอบครัวในวัยเด็ก

คำนิ้งเป็นบุตรสาวคนที่ 6 มีพี่ชาย 2 คน พี่สาว 3 คน น้องชาย 1 คนและน้องสาวคนเล็ก 1 คน ครอบครัวของคำนิ้งเป็นครอบครัวใหญ่ คำนิ้งเล่าถึงครอบครัวว่า

" พ่อกับแม่เลี้ยงดูลูกทุกคนด้วยความรัก ความอบอุ่นเท่าเทียมกัน ท่านทั้งสองเป็นคนดีมากไม่เคยทะเลาะกันให้ลูกเห็น พ่อกับแม่ชอบทำบุญมาก ใจดี โกรธอกบุญมาก จะช่วย บางทีก็เป็นประธานทอดกฐิน ทอดผ้าป่าจังหวัดต่างๆ ท่านเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับลูก"

คำนิ้งเริ่มเรียนหนังสือในระดับชั้นประถมที่โรงเรียนวัดใกล้บ้าน และเรียนระดับชั้นมัธยมต่อที่โรงเรียนใกล้ๆกับโรงเรียนเดิมจนจบชั้น ม.ศ 5 ในสมัยนั้นเทียบเท่ากับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อเรียนจบคำนิ้งก็เปลี่ยนมาเรียนสายวิชาชีพ ที่วิทยาลัยเทคนิคอินทราชัยในระดับชั้น ป.ว.ท สาขาบัญชีเป็นเวลา 2 ปีเทียบเท่ากับระดับอนุปริญญา แต่ปัจจุบันนี้ระดับ ป.ว.ท ได้เลิกสอนไปแล้ว เหตุผลที่คำนิ้งเลือกเรียนสายวิชาชีพเพราะ" ถ้าเรียนจบมาจะหางานได้ง่ายกว่า"

เมื่อจบการศึกษาแล้วอายุ 20 ปี คำนิ้งเริ่มทำงานที่โรงงานแห่งหนึ่งที่ อำเภอสำโรง จังหวัดสมุทรปราการ และได้ย้ายไปอยู่บ้านที่ชายคนโตที่แต่งงานแยกครอบครัวไปอยู่ที่สมุทรปราการ ทำงานที่โรงงานประมาณ 7 ปี

ระยะที่ 2 การพบและตัดสินใจเลือกคู่ครอง

ต่อมาคำนิ้งได้รู้จักผู้ชายคนหนึ่งซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของพี่ชาย คำนิ้งเล่าว่า

" ตอนที่ทำงานอยู่ พี่ชายแนะนำให้รู้จักกับเพื่อนสนิท เขาทำงานที่โรงงานยาสูบ เขามหาพี่ชายบ่อยมาก ก็เลยสนิทสนมนับถือเขาแบบพี่น้อง พี่ชายก็สนับสนุนให้คบกัน เพราะเขานิสัยดี เป็นผู้ใหญ่ ที่ก็ได้สนใจมากมายเพราะเขาเป็นเพื่อนพี่ชาย อายุ 40 ปีห่างกันมากและพื้นฐานก็ต่างกัน "

เนื่องจากในเวลาเดียวกัน คำนึ่งก็คบหากับผู้ชายคนหนึ่งในฐานะคนรักและคบหากัน เป็นเวลานาน 8 ปี และครอบครัวของคำนึ่งก็รับรู้ตลอด แต่มารดาของคำนึ่งไม่สนับสนุนเพราะผู้ชายที่คำนึ่งคบหาด้วยมีนิสัยเป็นนักเลง ชอบไปมีเรื่องกับคนอื่นและชอบดื่มสุรา รวมทั้งมีประวัติไม่ดีด้วย เมื่อทางครอบครัวรู้จักและสนิทสนมกับเพื่อนที่ชายก็ชอบอธธาศัยมาก คำนึ่งเล่าต่อไปว่า

“แม่ที่ชอบเพื่อนที่ชายมากกว่า ที่รู้จักเขาได้ปีกว่า เขาก็ไปขอกับแม่ แม่เห็นว่าเขานิสัยดี เป็นผู้ใหญ่ พี่ก็เชื่อแม่เลยตกลงแต่งงานกัน ส่วนแฟนเก่าเขาทราบว่าแม่ที่ไม่ชอบเขา เขาก็แยกตัวไป พี่ก็คิดว่าคงไม่ใช่คู่กัน”

ระยะที่ 3 ชีวิตสมรสก่อนสามีถึงแก่กรรม

คำนึ่งเริ่มต้นชีวิตการแต่งงานเมื่ออายุ 28 ปี และสามีอายุ 41 ปี หลังจากแต่งงานสามีได้ซื้อบ้านทาวเฮ้าส์ 1 หลังและแยกออกมาอยู่ด้วยกันสองคนอย่างมีความสุข หลังจากแต่งงานไม่นานคำนึ่งเริ่มตั้งครรภ์ ในระยะที่ตั้งครรภ์คำนึ่งแพ้ท้องตลอดระยะเวลา 9 เดือน สามีก็เอาใจใส่ดูแลตลอดเวลา ช่วงนี้คำนึ่งเล่าว่า

“ตอนที่ท้องนางงาน ทรมาณมากเพราะแพ้ท้องทุกวัน กินยาแก้แพ้จนเกือบใกล้คลอด ตอนใกล้คลอดไปหาหมอ ความดันขึ้น ตัวบวม อาเจียนตลอดต้องกินยา ขณะที่ท้องก็ยังทำงานด้วย ความจริงสามีให้ออกมาอยู่บ้านเฉยๆ แต่หมอแนะนำว่า ไม่ควรอยู่บ้านเฉย เพราะจะทำให้ไม่ได้ออกกำลังกายและจะคลอดยาก เนื่องจากที่ตัวเด็กเชิงกรานแคบ ต้องหมั่นเดินออกกำลังกาย พอถึงกำหนดคลอดก็สามารถคลอดลูกได้เอง เป็นลูกชายมีน้ำหนัก 2,800 กรัม สามีห่อลูกมาก เขาเป็นคนเลี้ยงลูกเอง ที่แทบไม่ต้องเลี้ยงลูกเลย เวลากลางคืนเขาดูตัวมาดูแล ช่วงแรกๆเขาให้พี่ออกมาเลี้ยงลูกที่บ้านและมีแม่สามีมาอยู่ช่วยเลี้ยง ตอนมีลูกเขาดูแลลูกเองทำทุกอย่าง พอถึงเวลาเที่ยงเขาก็รีบกลับบ้านมาดูแล ตอนเย็นเขาก็ซื้อกับข้าวจากตลาดมาทำเอง เรียบร้อย”

หลังจากมีบุตรชายครอบครัวคำนึ่งก็อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข จนกระทั่งบุตรชายอายุได้ 10 เดือน เหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดก็เกิดขึ้นในครอบครัว คำนึ่งได้เล่าถึงเหตุการณ์ช่วงนั้นว่า

- เมื่อแต่งงานอยู่กันมาปีกว่า สามีเริ่มไม่สบาย มีอาการตัวร้อนในตอนเย็น เมื่อไปหาหมอก็ได้ยามาทาน ไม่มีอาการอะไรผิดปกติ สามีที่ทำงานโรงงานยาสูบ ที่นั่นเขามีตรวจสุขภาพทุกปี เขาเป็นคนดีไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ พอกินยาแล้วก็หายไปช่วงหนึ่ง แต่ต่อมาก็ไม่สบายอีก เลยพาเขาไปนอนที่โรงพยาบาลยาสูบ หมอตรวจพบว่าเป็นมะเร็งในตับ หมอให้ยากินเยอะมาก เขานอนอยู่ในโรงพยาบาล 1 อาทิตย์ก็กลับบ้านมาอยู่บ้าน หลังจากที่อยู่โรงพยาบาลอาการเริ่มเป็นหนักแล้วอีก 1 เดือนก็กลับไปตรวจอีก เขาก็ส่งไปโรงพยาบาล รามาธิบดี ซึ่งที่นั่นตรวจละเอียดจนรู้อาการ แล้วเขาก็เรียกพี่มาบอกว่า รักษาไม่ได้แล้วข้างในโดนมะเร็งทำลายหมด แต่หมอไม่ให้คนไข้รู้ หมอบอกว่ากำลังใจดีมาก ทำตามหมอบอกทุกอย่าง อดทน เวลาที่ปวดก็ไม่เอะอะโวยวาย ตอนนั้นที่รู้สึกว่าจะทำไมเป็นอย่างนี้ ลูกก็ยังเด็กอยู่ พอลับบ้านเห็นหน้าก็ร้องไห้ ตอนที่สามีเป็นหนักเขาอยากเห็นหน้าลูกก็พาลูกไป เขาคะลั่งว่า "เลี้ยงลูกดีนะ" เวลาที่พี่สาวเขาหรือใครๆไปเยี่ยม เขาก็บอกว่า "ฝากลูกนมด้วยนะ" เขาเป็นห่วงลูกมาก "

สามีค่านิ่งอยู่ที่โรงพยาบาลเป็นเวลา 3 เดือน ก็เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งในตับเมื่ออายุ 42 ปี โดยใช้ชีวิตสามีภรรยาด้วยกัน 2 ปี ขณะนั้นบุตรชายมีอายุประมาณ 1 ปี หลังจากสามีเสียชีวิตค่านิ่งและบุตรชายก็ย้ายกลับมาอยู่กับครอบครัวของบิดามารดาและออกจากงานที่สำโรงมาทำงานที่โรงงานทำผ้าเช็ดหน้าในบริเวณใกล้บ้านใช้ระยะเวลาเดินทางจากบ้านเพียง 5 นาที

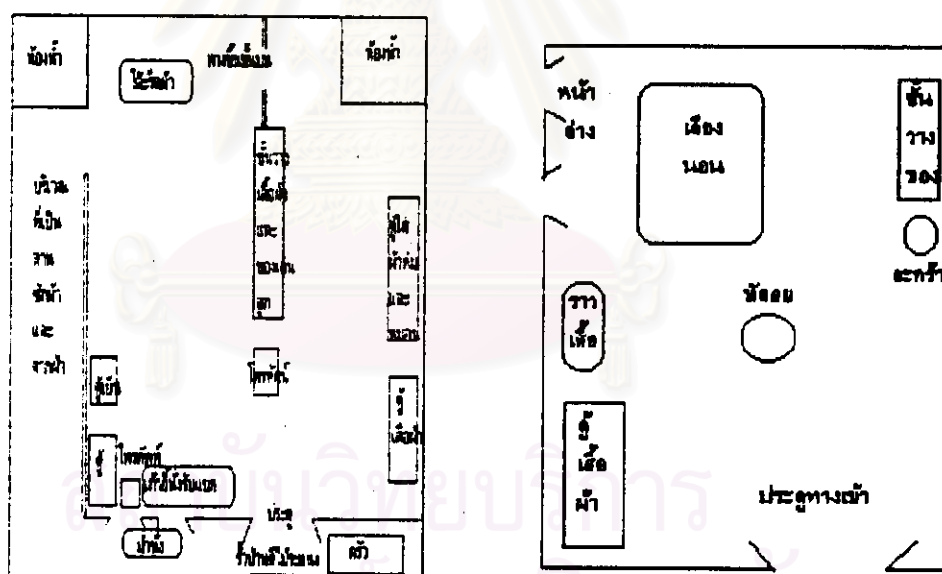
ระยะที่ 4 สภาพความเป็นอยู่ภายหลังสามีถึงแก่กรรม

ปัจจุบันค่านิ่งมีอายุ 35 ปี บุตรชายอายุมีอายุ 5 ปี 9 เดือน กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนวัดทุ่งใหญ่ ค่านิ่งออกจากงานและย้ายมาทำงานในตำแหน่งพนักงานบัญชี ในบริษัททำผ้าเช็ดหน้า และอาศัยอยู่กับบิดาอายุ 80 ปี ซึ่งปลดเกษียณมานานแล้วได้รับบำนาญจากโรงงานยาสูบ ส่วนมารดาของค่านิ่งเสียชีวิตลงด้วยโรคชราเมื่อ 2 ปีที่แล้ว ในบ้านมีพี่สาวที่เป็นโสด น้องชาย น้องสาว และหลานอีก 2 คน บ้านนี้ค่านิ่งอยู่มาตั้งแต่เกิดซึ่งเป็นบ้านของครอบครัวที่เช่าปลูกในที่ดินของกาชาด ค่านิ่งมีรายได้จากการทำงานเดือนละ 5,700 บาทและค่ารับจ้างซักผ้าอีกประมาณเดือนละ 1,000 บาท ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่ค่านิ่งต้องรับผิดชอบมีดังนี้

1. ค่าเช่าที่ดิน 500 บาท/เดือน
2. ค่าขนมอบตรขาย 5 บาท/วัน รวมประมาณ 200 บาท
3. ค่ารถรับ - ส่งบุตรชาย 500 บาท/เดือน
4. ค่าน้ำ - ค่าไฟ ประมาณ 500 - 700 บาท
5. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดต่างๆ 3,000 - 4,000 บาท

4.1 สิ่งแวดล้อมและที่อยู่อาศัย

แผนผังที่ 5 : แสดงลักษณะภายในที่อยู่อาศัย

แผนผังบ้านชั้นล่าง

แผนผังบ้านชั้นบน

บ้านของคำนึ่งเป็นบ้านที่เช่าปลูกในที่ดินของกาชาด และอยู่อาศัยกันมาตั้งนานมาแล้ว ลักษณะของบ้านเป็นบ้านเดี่ยวสร้างด้วยไม้ 2 ชั้น มีรั้วติดด้วยไม้ระแนงกันอย่างมิดชิด ภายในบ้าน คำนึ่งเลี้ยงสุนัขไว้ 1 ตัว ชื่อว่า "แซม" ชอบเฝ้าเวลาที่เห็นคนแปลกหน้า เมื่อเข้ามาภายในบริเวณรั้วบ้านด้านใน ด้านขวามือต่อเติมหลังคาสังกะสียื่นออกมาถึงรั้ว ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 1 เมตร ทำเป็นครัว ประกอบด้วยเตาแก๊ส ตู้กับข้าว ชั้นวางเครื่องใช้ ถ้วย ชาม ส่วนทางด้านซ้ายมือมีม้าขาว

สำหรับนั่งและเป็นทางเดินปูนที่ผ่านไปสู่ด้านข้างของตัวบ้านที่เป็นบริเวณลานซักผ้าและตากผ้า บริเวณลานซักผ้ามีอุปกรณ์เช่น กาละมัง 4 ใบ ผงซักฟอก เก้าอี้นั่ง

ด้านหน้าตัวบ้านมีประตูไม้เปิดสู่นบ้าน ลักษณะเป็นห้องโถงกว้าง พื้นบ้านเป็นพื้นไม้ขัดมัน มีชั้นวางของสูงประมาณ 1 เมตรกันห้องเป็นสองส่วน

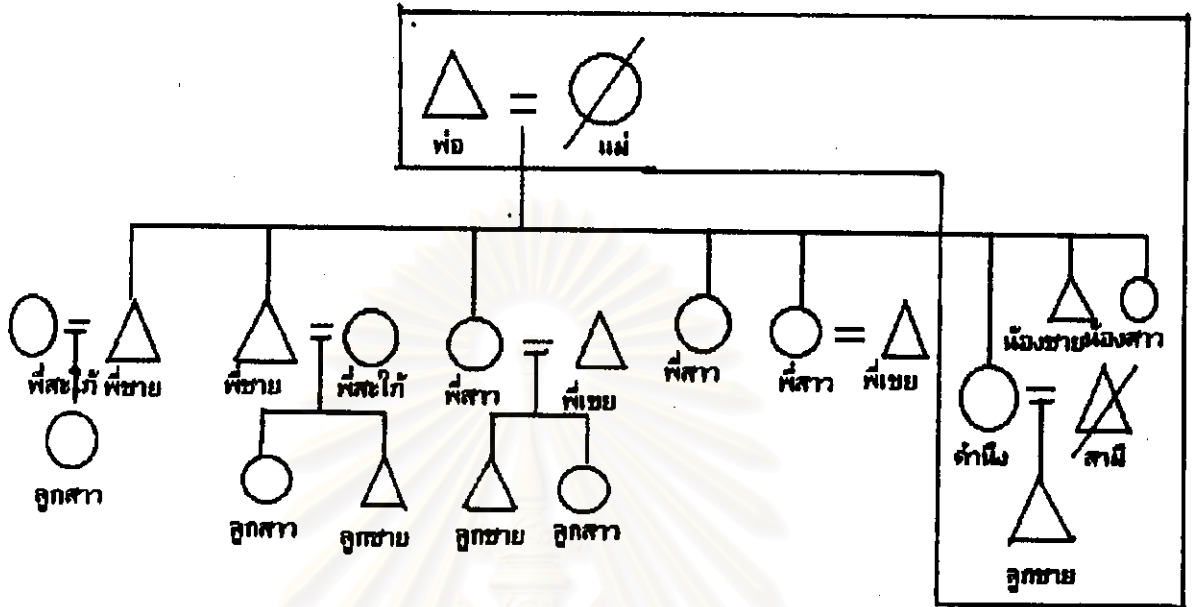
ส่วนแรก เริ่มจากซ้ายมือมีเก้าอี้ไม้ตัวยาวสำหรับนั่งรับแขก และ โต๊ะวางโทรทัศน์ตั้งติดฝาบ้านมีหน้าต่าง 2 บาน เปิดออกรับแสงสว่าง ถัดมาเป็นตู้กระจกทำด้วยไม้สีของประดับ และ ติดกันเป็นตู้เขียน ฝาบ้านด้านหลังมีหน้าต่างอยู่ 4 บาน เลยไปจนสุดมุมห้องมีประตูที่เปิดออกไปสู่ลานซักผ้า ใกล้ประตูมีเครื่องซักผ้า และ ประตูห้องน้ำอยู่มุมสุดของตัวบ้าน ภายในห้องน้ำเป็นพื้นซีเมนต์ และมีถังใส่น้ำใหญ่ตั้งอยู่ได้ก็อกน้ำ ซ่างฝามีกระจก และ แขนงชั้นวางของใช้ในการทำความสะอาดเช่น ลูบ ยาตีฟัน แปรงสีฟัน ยาระดม และใกล้กันมีถังน้ำเล็กสำหรับใช้ชำระล้างหลังจากใช้ส้วมแล้ว ลักษณะของส้วมเป็นส้วมแบบส้วมซึม จากห้องน้ำมีโต๊ะรีดผ้าตัวใหญ่ตั้งวางอยู่พร้อมมีเก้าอี้ลอคอยู่ด้านในโต๊ะ ผนังฝาบ้านมี รูปภาพของญาติ พี่น้อง และ ภาพลามีของค่านึงติดที่ผนัง เลยมามีประตูไม้ที่ปิดกันทางขึ้นไปสู่ตัวบ้านชั้นบน ซึ่งเป็นส่วนที่หักอาศัยแบ่งกันเป็น 3 ห้อง คือ ห้องค่านึงกับบุตรชาย และห้องที่สาวและหลานสาว 2 คน ห้องน้องชาย ทุกห้องติดมุ้งลวดกันยุง ส่วนบิดาจะกางมุ้งนอนในบริเวณชั้นล่าง

ส่วนที่สองจากประตูหน้าด้านขวามือเป็นฝาผนังมีหน้าต่าง 3 บาน ที่ปิดไว้ตลอดแต่ถ้าเปิดก็เจอครัว เลยมาถึงด้านข้างตัวบ้านมีตู้กระจกวางถ้วยชามแก้วๆ และตู้ไม้ใส่ของใส่ เช่น หมอน ผ้าห่ม มุ้ง ฯลฯ ถัดไปเป็นส่วนของห้องน้ำอีกห้อง ตรงกลางบ้านในส่วนนี้เป็นพื้นที่ว่างสำหรับ บิดาของค่านึงใช้กางมุ้งนอนในตอนกลางคืน

ส่วนตรงกลางบ้านมีชั้นวางของสูงประมาณ 1 เมตรกันพื้นที่บ้านเป็น 2 ส่วน สำหรับชั้นเป็นที่ใส่เสื้อผ้าของบุตรชายค่านึง อีกครั้งหนึ่งเป็นที่วางตะกร้าของเล่นเด็ก และ วางหนังสือแบบวาดรูป,แบบคัดลายมือ บนชั้นเป็นที่วางกระเป๋าและวางของจิปากะ ติดกับชั้นมีโต๊ะเล็กสำหรับวางโทรทัศน์

บริเวณบ้านชั้นบน แบ่งห้องนอน เป็น 2 ห้อง เมื่อเดินขึ้นชั้นบนเห็นห้องโถงกว้างมีตู้กระจกวางถ้วยชาม และที่นอนที่ไม่ใช้ มุมด้านในมีห้องนอน 2 ห้องติดกัน ห้องด้านซ้ายบริเวณประตูแขวนปฏิทินรูปรัชกาลที่ 9 เป็นห้องของค่านึง ภายในห้องนอนจัดห้องอย่างเป็นระเบียบ ด้านซ้ายมือมีตู้เสื้อผ้าพลาสติกตั้งอยู่ใกล้ๆกับราวแขวนเสื้อผ้า ติดๆกันเป็นหน้าต่าง 2 บาน และมีเตียงไม้ขนาด 2 คน ตั้งอยู่ บนหัวเตียงมีรูปครอบครัว ด้านปลายเตียงมีพัดลมวางอยู่บนพื้น ด้านข้างเป็นชั้นวางของจุกจิกและตะกร้าผ้าใช้แล้ว

4.2 ครอบครัวและเครือญาติ

แผนภูมิที่ 5 แสดงเครือญาติคำนึ่ง

- △ ผู้ชาย = ความสัมพันธ์โดยการแต่งงาน
- ผู้หญิง ≠ หย่า
- ~~△~~ คนที่ตายไปแล้ว
- ≈ เป็นสามีภรรยาโดยไม่ได้แต่งงาน

จากแผนภูมิแสดงเครือญาติของคำนึ่ง แสดงถึงครอบครัวใหญ่ที่มีสมาชิกประกอบด้วย บิดา มารดาที่เสียชีวิตไปแล้ว, พี่ชายคนโตแต่งงานมีลูกสาว 1 คน, พี่ชายคนที่ 2 แต่งงานมีบุตร 2 คนเป็นลูกชาย และ ลูกสาวอย่างละ 1 คน, พี่สาวคนที่ 3 แต่งงานมีบุตรสองคนลูกสาว และลูกชายอย่างละ 1 คน, พี่สาวคนที่ 4 ยังไม่ได้แต่งงาน, พี่สาวคนที่ 5 แต่งงานแล้วไม่มีบุตร, คำนึ่งเป็นบุตรสาวคนที่ 6 แต่งงานแล้วสามีเสียชีวิตมีบุตร 1 คนเป็นลูกชาย, น้องชายคนที่ 7 และน้องสาวคนเล็ก

4.3 การดำเนินชีวิตประจำวัน

การดำเนินชีวิตประจำวันของคำนึ่งมีลักษณะที่เหมือนกันทุกวัน ยกเว้นในวันอาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุดงาน โดยมีลักษณะกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

ตารางที่ 5 : แสดงช่วงเวลาการดำเนินชีวิตประจำวันของค่านิ่ง

ช่วงเวลา	กิจกรรมประจำวัน
05.30 น - 06.00 น	ตื่นนอน ปฏิบัติภารกิจส่วนตัวและรีดผ้าที่รับจ้างมาซัก
06.00 น - 07.00 น	ปลุกลูกชายให้ตื่นนอนและให้ลูกดูแลตนเอง ไปตลาดซื้ออาหารเช้า สำหรับให้พ่อใส่บาตรตา(บิดาของค่านิ่ง)เตรียมอาหารเช้าต่างๆสำหรับ หลาน ดูแลหลานแต่งตัวและให้กินอาหารเช้า กลับจากตลาดมารับลูกแล้วเดินไปส่งขึ้นรถโรงเรียนที่หน้าปากซอย
07.00 น - 08.00 น	กลับบ้านมารีดผ้าต่อ (ถ้าไม่เสร็จ) ดูแลเตรียมอาหารเช้าให้พ่อตอนเช้า แต่งตัวไปทำงาน
08.00 น - 17.00 น	ทำงาน แต่ในช่วงเวลากลางวันคือ 12.00 น รับประทานอาหารกลับบ้านมาจับ ประทานกับบิดาแล้วจึงกลับไปทำงานต่อ
16.00 น	รถโรงเรียนมาส่งบุตรชายที่บ้าน ตาดูแลให้เปลี่ยนเสื้อผ้า และปล่อยให้ เล่นข้างบ้านกับเด็กแถวเดียวกันหรือนั่งดูโทรทัศน์อยู่บ้านจนมารดากลับ บ้าน
19.00น - 21.00 น	เด็กดูโทรทัศน์หรือวาดรูประบายสีในสมุด มารดาปฏิบัติภารกิจส่วนตัว ลนทนาและรับประทานอาหารกับครอบครัว
21.00 น - 22.00น	ดูแลบุตรชายเข้านอนมารดาตรวจตราความเรียบร้อยก่อนนอน

จากตารางช่วงเวลาการดำเนินชีวิตประจำวันแสดงให้เห็นว่า ในวันธรรมดา คือ วันจันทร์-วันศุกร์ มารดามีเวลาดูแลบุตรในช่วงเช้าก่อนส่งบุตรไปโรงเรียน โดยมีตาเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่วนในช่วงเวลาบ่ายที่บุตรกลับมาจากโรงเรียนตาเป็นผู้ดูแลเรื่องอาหาร และ การดูแลรักษาความสะอาดร่างกายเด็ก ช่วงเวลาเย็นมารดาจะพยายามดึงบุตรชายให้มาช่วยเหลือมารดาในการช่วยงาน

ผู้ใหญ่ เช่น หยิบของ ยกของเบาๆ เป็นต้น จนถึงตอนค่ำมารดาจึงมีเวลาที่อยู่คนเดียว และ ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น ดูโทรทัศน์ และมารดาเป็นผู้ดูแลในการเข้านอน ในช่วงวันเสาร์ มารดาไปทำงานตาเป็นผู้ดูแลเด็ก ตั้งแต่จัดหาอาหารให้รับประทาน และ ดูแลให้เด็กทำกิจกรรมที่มารดาให้ การบ้านบุตร เช่น วาดรูป หรือ คัดตัวพยัญชนะ และในตอนกลางวันมารดากลับมาดูแลเรื่องอาหารกลางวันของบุตรและบิดา ในช่วงวันอาทิตย์มารดาเป็นผู้ดูแลบุตรด้วยตนเองทั้งวันโดยมีตาเป็นผู้ช่วย ส่วนใหญ่มารดาปล่อยมืออิสระในการเล่น

4.4 บุคลิกภาพ

1) บุคลิกภาพของมารดา

ค่านึงอายุ 35 ปี ส่วนสูงประมาณ 150 ซม. ค่านึงเป็นคนตัวเล็ก เตี้ย มีรูปร่างผอมบาง ผิวคล้ำ ไขมันน้อย สดใสสะอาดเรียบร้อย เช่น การแต่งกายไปทำงานเรียบร้อยใช้เสื้อผ้าราคาไม่แพง สดใสจากเมื่อผู้วิจัยไปรพบ ค่านึงพาบุตรชายไปซื้อของและของที่ได้เป็นของที่ลดราคาแล้ว ในเวลาอยู่บ้านมักแต่งกายง่าย ๆ เช่น เสื้อเชิ้ต กางเกงขาสั้นส่วน หรือ เสื้อยืดและกางเกงขาสั้นระดับเข่า เป็นต้น

จากการสังเกตอุปนิสัยค่านึง : นิสัยดี ใจเย็น , พุดน้อย, เปิดเผย, อารมณ์ดีเวลาคุยยิ้มแย้ม และตอบคำถามตรงไปตรงมา พร้อมกับแสดงความคิดเห็นด้วย เช่น เรื่องการเรียนของบุตร การเลือกโรงเรียน เป็นต้น ค่านึงเป็นคนอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ รักครอบครัวดูแลเอาใจใส่บิดาและบุตรอย่างดี ชยัน เช่น รับจ้างซักผ้าเพื่อเพิ่มรายได้ในครอบครัว และ ประหยัดรู้จักใช้จ่ายอย่างเหมาะสมกับฐานะของตน

2) บุคลิกภาพของบุตร

งานเป็นเด็กชายอายุ 5 ปี 8 เดือน ส่วนสูง 118 ซม. น้ำหนัก 30 กิโลกรัม ซึ่งสัดส่วนของส่วนสูง และ น้ำหนักเกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานของเด็กในระดับอายุเดียวกับงานจึงมีรูปร่างสมบูรณ์ จากการสังเกต การรับประทานอาหารกลางวันโรงเรียน งานรับประทานอาหารเช้าอย่างน้อยครั้งละ 2 งาน และ เวลาที่ไปเที่ยวห้างสรรพสินค้า งานชอบให้มารดาซื้อไก่ทอด และแฮมเบอร์เกอร์ กลับมาทานที่บ้านเกือบทุกครั้ง งานมีร่างกายที่แข็งแรง แต่งกายสะอาดเรียบร้อย สดใสจากความสะอาดของเสื้อผ้า และ ถุงเท้า รองเท้า รวมทั้งผ้าเช็ดหน้าที่มีติดตัวมาโรงเรียนทุกวัน

จากการสังเกตอุปนิสัย : จานเป็นเด็กช่างพูด ชอบซักถาม และ แสดงความรอบรู้ เรื่องราวต่างๆ ที่จานเคยพบเห็นได้ทั้งที่จากครูเล่าหรือ จากการดูโทรทัศน์ ลักษณะการพูดจาไพเราะ ใช้คำแทนตัวว่า " ผม " และคำลงท้ายว่า " ครับ " กับผู้ใหญ่ พูดจาจะฉะฉานและชัดเจน จานเป็นเด็กที่มีอารมณ์ขัน การแสดงออกส่วนใหญ่เลียนแบบมาจากในโทรทัศน์ เช่น เมื่อมารดาให้อธิบายภาพที่เขาวาด เขาชี้ภาพแล้วตอบว่า " นี่ไงเป่าปิ่นจิ้น (ตาซึ่งฟังอยู่ด้วยหัวเราะชอบใจ) แล้วนี่ศาลโคฟง นี่แมงมุมชยุ่มหัวใจ นี่ป่า " เวลาที่จานอยู่โรงเรียนมักมีกลุ่มเพื่อนสนิท เวลาอยู่กับกลุ่มเพื่อนมักซุกซน ในเวลาเรียนก็มีลมารีติบางครั้งชวนเพื่อนคุย แต่ไม่กล้าแสดงออกต่อหน้าผู้คน ไม่มั่นใจในตัวเอง จิตใจไม่เข้มแข็ง เช่น เมื่อโดนเพื่อนแกล้งเขาไม่สู้ และแสดงออกโดยการร้องไห้

ความคิดเห็นของอาจารย์ประจำชั้น : จานเป็นเด็กที่มีลมารีติในการทำงาน และการฟัง รู้จักซักถาม ได้ตอบ ช่างพูด ช่างคุย มีนิสัยร่าเริง อารมณ์ดีและซุกซน แต่เป็นเด็กไม่อดทน และไม่เข้มแข็ง ใจน้อยง่าย เช่น เมื่อเขาชวนเพื่อนไปห้องน้ำในเวลานอนกลางวัน และเพื่อนปฏิเสธ จานก็ไม่กล้าไป และ นั่งร้องไห้เดินมาฟ้องครู เป็นต้น

4.5 เจตคติและความคิดเห็นต่อครอบครัว

คำนิ้งพูดถึงครอบครัวของตนเองว่า : ครอบครัวของตนเองเป็นครอบครัวที่อบอุ่น พ่อกับแม่รักใคร่กันดี ไม่เคยทะเลาะกันเองให้ลูกเห็น ชอบทำบุญและสอนลูกทุกคนให้รักใคร่กัน สอนลูกหลานให้เป็นคนดี ทำบุญทำทาน ซึ่งตอนเช้าของทุกวันคำนิ้งต้องไปซื้ออาหารให้บิดาใส่บาตร

คำนิ้งแสดงความคิดเห็นเรื่องการแต่งงานว่า " การมีครอบครัวต้องเข้าใจกัน เวลามีปัญหาควรหันหน้าปรึกษากัน พี่โศคติที่สามีเป็นคนดี มีความรับผิดชอบ เป็นผู้ใหญ่ และเอาใจใส่ครอบครัวไม่กินเหล้า ไม่สูบบุหรี่ มีเวลาให้ครอบครัว ที่จะเล่าเรื่องพ่อให้ลูกฟัง ที่บ้านจะมีรูปพ่อห้องจานติดไว้ลูกจะรู้ว่า พ่อตายแล้วเป็นมะเร็งในตับ และเล่าสิ่งดีๆของพ่อให้เขารู้ " จากการสังเกตภายในบ้านบริเวณผนังห้องนอกจากจะมีรูปครอบครัวแล้ว ยังมีรูปลามิของคำนิ้งแขวนไว้ที่ข้างฝาด้วย

ข้อสังเกต : จากประวัติชีวิตของคำนิ้งแสดงให้เห็นว่าพื้นฐานของครอบครัวของคำนิ้งพ่อแม่เป็นคนที่มีจิตใจดี ชอบทำบุญสุนทาน เป็นบุคคลที่มีความเคารพนับถือศาลนาในใจจึงเป็นคนที่มีความรักแต่สิ่งที่ดี และส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของครอบครัว มีส่วนทำให้ครอบครัวอบอุ่น ผูกพันรัก

ใคร่และปรองดองกัน โดยเฉพาะเมื่อบิดามารดาไม่แสดงอารมณ์รุนแรงทะเลาะเบาะแว้งให้ลูกเห็น ก็มีส่วนทำให้ลูกไม่เห็นความขัดแย้งรุนแรงในชีวิต รวมทั้งการที่พ่อแม่ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง เช่น การดื่กบาตร หรือ ทำบุญทอดกฐิน จากการสังเกตลักษณะคำนิ่งจะเป็นคนที่ ใจเย็น มีน้ำใจต่อผู้อื่นเคารพและเชื่อฟังพ่อแม่ เช่น การเลือกคู่ครอง พี่น้องของคำนิ่งจะช่วยเหลือกันและคิดถึงกัน เช่น เมื่อเวลาถึงวันเกิดพ่อ ทุกคนในครอบครัวจะมาพร้อมหน้ากันเพื่อกราบไหว้พ่อในทุกปี

จากการสัมภาษณ์พบว่า การใช้ชีวิตคู่ของคำนิ่งและสามีซึ่งมีช่วงอายุต่างกันมากนั้น ดำเนินไปด้วยดีอาจเป็นเพราะทั้งสองคนอยู่ในวัยที่เป็นผู้ใหญ่มีความคิดลึกซึ้ง มีความรับผิดชอบ และเห็นประสพการณ์ต่างๆในชีวิต จึงทำให้ชีวิตแต่งงานมีความสุขและดำเนินไปอย่างราบรื่น

มารดาในกรณีศึกษาครอบครัวที่ 6 : พร

ระยะที่ 1 พื้นฐานครอบครัวในวัยเด็ก

พรเป็นบุตรสาวคนที่ 2 ในจำนวนพี่น้อง 4 คน คือ พี่สาวคนโต, พี่สาวคนที่ 2, พร และ น้องชายคนเล็ก เมื่อแรกเกิดอาศัยอยู่บ้านเช่าที่บางกะปิ สภาพของครอบครัวอยู่ในฐานะที่ลำบาก บิดาและมารดาทำงานรับจ้างทั่วไป จึงทำให้มีรายได้น้อย พรเริ่มเข้าเรียนที่โรงเรียนใกล้บ้านตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา จนถึงระดับชั้นมัธยมต้นในโรงเรียนรัฐบาล ในช่วงเวลาที่ยังเด็กภายใน ครอบครัวของพรมีแต่ความขัดแย้งกันตลอดเวลา เนื่องจากบิดาเป็นคนชอบดื่มเหล้า และมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกับมารดาเป็นประจำทุกวัน จนกระทั่งพรเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครอบครัวก็แตกแยก บิดา และ มารดาตกลงใจแยกทางกัน พรเล่าถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาว่า

“ พ่อกับแม่แยกทางกันแล้ว ลูกๆก็แตกแยกกันด้วย พี่สาวคนโตออกไปอยู่กับแฟน พี่สาวคนที่ 2 ออกไปทำงาน และ เข้าบ้านอยู่คนเดียว แม่ พี่และ น้องชายก็อยู่บ้านเช่าที่บางกะปิ ส่วนพ่อออกมาอยู่แถววัดใหม่ช่องลมกับเมียใหม่เขา ตอน ที่พ่ออยู่กับแม่ความคิดสวนทางกันตลอด พี่ชอบเถียงแม่ เวลาแม่ว่าพี่ และ พี่ไม่ผิดก็เถียงกันพี่ไม่ยอมรับ ในขณะที่อยู่กับแม่ทะเลาะกับแม่บ่อย เวลาที่ทะเลาะกันพี่ก็ออกไปหาเพื่อน นอนค้างคืนกับเพื่อน บางวันก็ไปอยู่กับพี่สาว ตอนนั้นพี่ เทียว กินเหล้า สูบบุหรี่ ชอบอยู่กับเพื่อนฝูงเพราะสบายใจดี รู้สึกว่าครอบครัวไม่ดีไม่อยากอยู่บ้าน แม่ไม่เข้าใจเรา บางครั้งก็พูดกับเขาดีๆให้เขาเข้าใจลูก แต่

แม่ก็ไม่เข้าใจ ความคิดไม่ตรงกันเลย ส่วนน้องชายก็เหมือนกันไม่ค่อยกลับบ้าน
2-3 วันกลับที่ "

ในขณะที่พรมมีปัญหาทางบ้าน พระได้ไปอาศัยกับพี่สาวคนที่ 2 นานๆกลับไปหามารดา
ในขณะที่พี่สาวคนโตก็มีปัญหากับสามี และ แยกทางเดินกัน จากนั้นพี่สาวคนโตก็ได้เดินทางไป
ทำงานที่ประเทศญี่ปุ่น " ช่วงนั้นที่อยู่ในช่วงเรียนหนังสือ พี่สาวทั้งสองก็ช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายในการ
เรียน จนกระทั่งจบการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.ว.ส) สาขาการจัดการ "

ระยะที่ 2 การพบและตัดสินใจเลือกคู่ครอง

เมื่อพระอายุ 20 ปี เรียนจบแล้วยังไม่ได้ทำงาน และมาอาศัยอยู่ห้องเช่าของพี่สาวคนที่
สอง ช่วงนี้เองพี่สาวได้แนะนำพระให้รู้จัก กับ ผู้ชายคนหนึ่ง เป็นเพื่อนของพี่สาว ทำงานรับจ้างอยู่
ในบริษัทเอกชน ผู้ชายคนนี้อายุ 23 ปี เมื่อแรกรู้จักพระรู้สึก ว่า ผู้ชายคนนี้ มีลักษณะเป็นผู้ใหญ่
และ ท่าทางอบอุ่น เอาใจเก่ง คอยช่วยเหลือและเอาใจใส่พระ ดังนั้นทั้งสองสนิทสนมกันและเริ่ม
คบหาเป็นคนรักในระยะเวลา 2 เดือน พระกับคนรักได้ตัดสินใจอยู่ร่วมกันโดยไม่ได้แต่งงาน

ระยะที่ 3 ชีวิตสมรสก่อนการหย่าร้าง

พระตัดสินใจอยู่ร่วมกับคนรัก หลังจากรู้จักกันเพียง 2 เดือน ในขณะที่พระอายุ 20 ปี
และไม่ได้ทำงาน ส่วนสามีอายุ 23 ปี ทำงานรับจ้างในบริษัท พระเล่าถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมามาว่า

" แพนที่เขาคือเป็นผู้ใหญ่ ท่าทางอบอุ่น เอาใจใส่ดีและพูดจาดี ที่ตกลงอยู่
กับเขา ทุกคนเขาก็ห้าม แต่เราไม่เชื่อใคร ดันทุรังอยู่ด้วยกัน เพราะที่คิดว่า
ตัวเราชีวิตเรา เรากำหนดเอง ทางบ้านเราห้ามก็ไม่ฟัง ตอนที่อยู่ด้วยกันก็แยก
มาเช่าห้องอยู่กัน 2 คน อยู่กันสักพักสามีก็ตกงานเพราะไปทะเลาะขัดแย้งกับ
เพื่อนร่วมงาน เมื่อเขาออกจากงานก็ไม่มียานทำงานทั้งสองคน ตอนนั้นไม่มีจะ
กิน เขาก็พาเราไปอยู่กับแม่เขาที่แถวรามอินทรา ตอนนั้นเขาก็ไม่ทำงาน เมื่อ
อยู่ด้วยกันเริ่มทะเลาะกัน พอทะเลาะกันเขาก็หายไป 2-3 วันกลับบ้านที่ ส่วน
ที่อาศัยอยู่บ้านพ่อแม่เขาก็ช่วยงานบ้านทุกอย่างที่มี พ่อแม่เขาไม่ได้รังเกียจ
เรา "

พรอยู่กับสามีเป็นเวลา 2 ปี ก็เริ่มตั้งครรภ์ เมื่อพรทราบข่าว ตั้งครรภ์ ก็ตั้งใจจะทำแท้ง เนื่องจากสภาพในครอบครัวของตนไม่พร้อมที่จะมีบุตร และสามีขาดความรับผิดชอบ ไม่สนใจไม่เอาใจใส่ ปลดปล่อยให้อยู่คนเดียว รวมทั้งเมื่อเจอกันมักมีเรื่องขัดแย้งกันประจำ เมื่อที่สาวของพรทราบเรื่องได้ทักท้วงและให้เหตุผลที่ดี พรเลยตั้งใจรักษาบุตรไว้ ขณะที่พรตั้งครรภ์ได้เล่าเหตุการณ์ช่วงเวลานั้นว่า

" ตอนที่เริ่มท้องน้องฝ่ายได้ไปเที่ยวเชียงใหม่กับพี่สาว แล้วรู้สึกปวดหัว ไม่สบายเป็นไข้ ลูกไปไหนก็ไม่ได้เลย นอนอยู่แต่ในรถ อยู่ที่เชียงใหม่ 1 อาทิตย์ พอกลับกรุงเทพก็รู้สึกค้อยยังขี้ขี้ มีอยู่วันหนึ่งไปทำธุระที่ธนาคารแล้วไปเป็นลม ที่นั่นจึงไปหาหมอตรวจ หมอบอกว่าท้อง ก็ไม่อยากจะเอาไว้จะเอาออก แต่พี่สาวก็บอกว่าอย่าไปทำแท้งเลย ถ้ามันไม่บาปก็จะให้ทำ เลยเอาลูกไว้ ตอนช่วงท้องไม่รู้สิกว่าลำบากเพราะเรามีชีวิตที่ลำบากตั้งแต่เล็กแล้ว แต่สภาพจิตใจไม่ดี พี่เลยกลับมาอยู่กับแม่ ส่วนแฟนก็เขยๆมาหาบ้าง ไม่มาบ้าง บางที่ 3-4 วันมาที่ บางครั้งก็หายไปเป็นอาทิตย์แล้วแต่เขา ส่วนพี่ก็อยู่บ้านไม่ได้ทำงาน ช่วงท้อง 5-6 เดือน อยู่กับแม่ ทำงานบ้านคนเดียว แม่ก็ไม่ค้อยอยู่บ้าน แยกไปเที่ยวของแม่ พี่เป็นหลักคนเดียวดูแลหลานหลานลูกพี่สาวคนโต 1 คน และน้องชาย ส่วนแฟนก็ไม่สนใจ นึกจะไปก็หายไปไม่มาดูแลห่วงใยเรา พี่ก็ทำงานบ้านเอง เลี้ยงหลานจนถึงออกลูก ตอนที่เจ็บท้อง มีแต่น้องชายอยู่บ้านเขาพาไปที่โรงพยาบาล ลูกออกมาเป็นผู้หญิง ตอนที่คลอดลูกพี่ว่าวุ่นมาก ไม่มีใครเลย ขนาดลูกออกมา 2 วันเสื้อผ้าลูกยังไม่มีเลย เวลาแฟนมาเยี่ยมก็ไม่เคยซื้ออะไรมาให้เลย เมื่อออกจากโรงพยาบาลกลับมาอยู่บ้านเลี้ยงลูกเองตลอด เพราะเคยเลี้ยงหลานลูกพี่สาวคนโตตั้งแต่อายุ 2-3 เดือน ทางพ่อแม่สามีเป็นคนดี ให้เงินไว้ใช้ ส่วนแฟนก็ทำตัวเที่ยวเตร่แบบเดิม "

ในช่วงที่เลี้ยงดูบุตรสาว ชีวิตพรยิ่งเลวร้ายลงสามีไม่มาดูแล และทะเลาะกันมากขึ้นจนถึงขั้นลงมือทำร้ายร่างกายกัน จนบุตรสาวอายุประมาณ 8 เดือน พี่สาวคนโตที่อยู่ญี่ปุ่นก็กลับมาและชวนสามีพรไปทำงานขายแรงงานที่ญี่ปุ่น ซึ่งพรก็สนับสนุนเพราะสามีจะได้มีงานทำและรายได้ดี พรเริ่มพูดคุยกับสามีจนเริ่มเข้าใจกัน และสามีของพรตกลงใจไปทำงานที่ประเทศญี่ปุ่น และสัญญากับพรว่า เมื่อทำงานได้เงินมีรายได้จะส่งเงินมาให้ และ เมื่อเก็บเงินได้มากจะกลับมาเป็นพ่อที่ดีและเป็นสามีที่ดี พรเล่าว่า ในช่วง 6 เดือนแรก สามีได้ส่งเงินมาให้ 20,000 บาท และ 10,000 บาท จากนั้นเมื่อเวลาผ่านไปก็ลดลงเป็น 7,000 บาท 2,000 บาท และ เงียบหายไปไม่

ส่งเงินมาให้อีกเลย จนกระทั่งพรได้รับทราบจากที่สาวว่า ลามีของพรไปมีภรรยาใหม่ที่ประเทศญี่ปุ่น ช่วงที่พรทราบ พรพูดถึงความรู้สึกว่า

“เมื่อรู้ว่าแฟนมีเมียใหม่ เสียใจมาก ทั้งว่ารุ่น สับสน จนที่ไม่สนใจลูกเลยทิ้งลูกให้แม่เลี้ยง ส่วนตัวเองก็เที่ยวอย่างเดียวจะได้ลืมเรื่องต่างๆ ทั้งกินเหล้า ตูบนูหรื กับเพื่อน จนลูกอายุเกือบ 2 ขวบ ที่เห็นลูกแล้วสงสารก็คิดได้ เลยตัดสินใจไปสมัครเรียนต่อที่สมาคม จิบปิ้ง”

ในขณะที่เรียนพรเริ่มคบและรู้จักเพื่อนที่เรียนด้วยกัน บางวันเรียนเสร็จก็ออกไปเที่ยวสังสรรค์กับเพื่อนเพราะไม่ได้ทำงานอะไร เมื่อเรียนได้ 8 - 9 เดือน ได้เริ่มฝึกงานที่บริษัทแห่งหนึ่ง และ หลังจากใช้เวลาเรียน 1 ปีจึงจบหลักสูตร พรเข้าทำงานในบริษัทเกี่ยวกับการรับ - ส่งสินค้าออกต่างประเทศ จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 2 ปี

ระยะที่ 4 สภาพความเป็นอยู่ภายหลังการหย่าร้าง

ปัจจุบันพรอายุ 27 ปี อยู่กับบุตรสาวอายุ 4 ปี 4 เดือนกำลังเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 โรงเรียนวัดทุ่งใหญ่ สถานที่พักอาศัยเป็นบ้านเช่าที่เช่าอยู่ร่วมกับเพื่อน 4 คน พรทำงานบริษัทในหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของบริษัท และมีรายได้ 5,600 บาทต่อเดือน ซึ่งภาระในการใช้จ่ายในแต่ละเดือนของพรมี ดังนี้

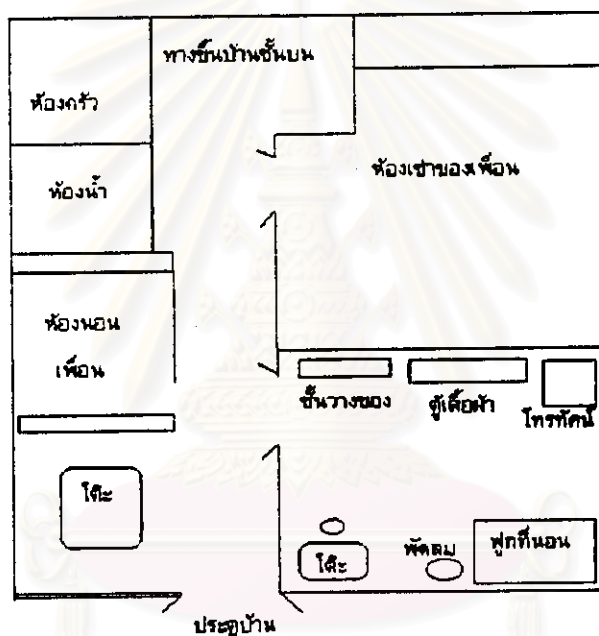
1. ค่าเช่าห้องพัก 1,000 บาท/เดือน
2. ค่าขนมบุตร 5 บาท/วัน
3. ส่งเงินให้มารดาและหลาน 700 - 1,000 บาท (ไม่เป็นประจำ)
4. ค่าอาหาร ค่าเทอมบุตรสาว (ช่วงเปิดเทอม)
5. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวแลบุตรสาว รวมทั้งค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่นๆ

พรพูดถึง ค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนนั้น ส่วนใหญ่พอใช้ใน 1 เดือน ในช่วงเปิดเทอมมีภาระต้องจ่ายค่าเทอม ค่าอาหาร ในกรณีที่เดือนไหนค่าใช้จ่ายไม่พอก็ไม่ได้ส่งเงินให้มารดาและหลาน ดังนั้นค่าใช้จ่ายส่วนไหนที่ประหยัดได้ เช่น ค่าจ้างซักผ้าปูที่นอน ปลอกหมอนของบุตร พรนำกลับมาซักเอง หรือ เลื่อนผ้าและชุดทำงาน เลือกซื้อที่มีราคาถูก ส่วนด้านการเรียนของบุตรสาวได้ “ บำนาญ ” เป็นมารดาของเพื่อนสนิท ซึ่งทำงานเป็นนักการที่โรงเรียนวัดทุ่งใหญ่ช่วยฝากฝัง

เข้าเรียน และช่วยดูแลบุตรสาวในเวลาเป็นขณะที่งานของพรยังไม่เลิก เมื่อบุตรสาวได้เรียนในโรงเรียนของรัฐบาลทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายเรื่องการศึกษาได้มาก

4.1 สิ่งแวดล้อมและที่อยู่อาศัย

แผนผังที่ 5 :แสดงลักษณะภายในที่อยู่อาศัย

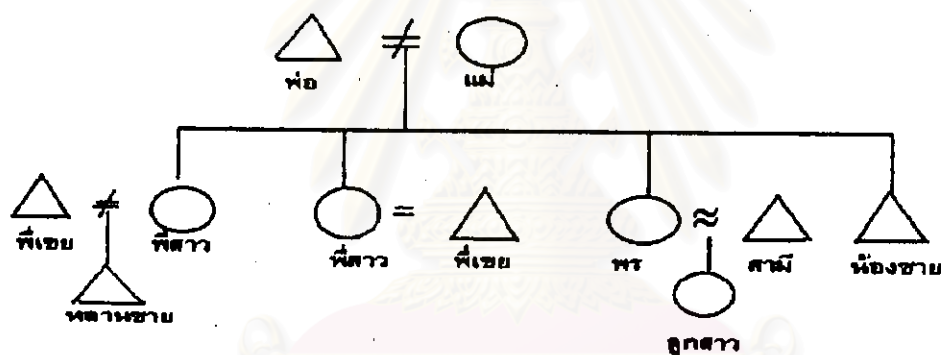
ลักษณะที่อยู่อาศัยของพร เป็นบ้านเช่า ที่พรเช่าอาศัยอยู่กับเพื่อนอีก 4 คน ลักษณะบ้านเดี่ยว 2 ชั้นครึ่งตึกครึ่งไม้ คือบริเวณตัวบ้านชั้นล่างสร้างด้วยปูนและตัวบ้านชั้นบนเป็นไม้ มีเนื้อที่ประมาณ 50 ตารางวา ไม่มีรั้วบริเวณประตูด้านหน้าติดถนนทางเข้า บริเวณชั้นล่างเมื่อเข้าไปด้านซ้ายมือเป็นพื้นที่ว่างตั้งโถ้ะพบได้ 1 ตัว ถัดมามีตู้ไม้ตั้งอยู่กันเป็นห้องติดกับห้องน้ำ ด้านหน้าใช้ผ้ามามกันปิดเป็นที่พักของเพื่อน ด้านขวาเป็นห้องของพรกับบุตรสาวเมื่อเดินเข้าประตูห้องด้านซ้ายมือเป็นชั้นวางของใช้ เช่น รองเท้า(วางชั้นล่าง) ลม ขาเหล็ก ชั้นน้ำ ขาโลหะ ผงซักฟอก และอื่นๆ ถัดมาเป็นผู้เลือกผ้าที่เป็นตุ้พลาดติกที่นำมาประกอบเองมีเสื้อผ้าของพรแขวนอยู่ ส่วนล่างของตุ้มีตะกร้าใส่เสื้อผ้าของบุตรสาว ชั้นบนมีเครื่องแต่งตัว แป้ง หวี เครื่องสำอางค์ เป็นต้น ตรงมุมห้องมีโถ้ะไม้วางโทรทัศน์ขนาด 14 นิ้ว ได้โถ้ะมีหนังสือ เช่น การ์ตูน นิทาน 2-3 เล่ม มีตะกร้าของเล่น เช่น ตุ๊กตาตัวเล็ก พวงกุญแจ ดินสอ สีเทียน ลูกบอลเล็ก เป็นต้น อีกด้านมี

ฟูกขนาดนอน 2 คน ด้านบนมี ผ้าห่ม หมอนข้างดินสอ ตุ๊กตากับ หมอนของมารดา ด้านล่างของ ฟูกมี พัดลมตั้งพื้นอยู่และติดกันเป็นโต๊ะเด็กเล็กมีตัวพยัญชนะและภาพ ก - ฮ พร้อมเก้าอี้ลวด ใต้ โต๊ะ ข้างๆโต๊ะมีสมุดภาพพระบายสีและกล่องสีเล็กวางเกะกะอยู่

สำหรับนอกห้องติดกันเป็นห้องเล็กกว่า 1 ห้อง ส่วนตัวบ้านชั้นบนเป็นของเพื่อนอีก สองคนที่อยู่กับแฟนคนละห้อง

ห้องน้ำมี 2 ห้อง คือ ชั้นล่างและชั้นบน พรใช้ห้องน้ำชั้นล่าง ภายในห้องน้ำ พื้นปู กระเบื้อง และมีอ่างกระเบื้องใส่น้ำสำหรับอาบและมีส้วมแบบส้วมซึม โดยใช้น้ำที่อยู่ในถังเล็กๆ ขั้ระล่างหลังจากเข้าส้วมเสร็จ ตรงผนังห้องน้ำมีกระจกแขวนไว้ 1 บาน

4.2 ครอบครัวและเครือญาติ

แผนภูมิที่ 6 แสดงเครือญาติพร

- △ ผู้ชาย = ความสัมพันธ์โดยการแต่งงาน
- ผู้หญิง ≠ หย่า
- △ (with slash) คนที่ตายไปแล้ว
- ≈ เป็นสามีภรรยาโดยไม่ได้แต่งงาน

จากแผนภูมิแสดงเครือญาติของพร ประกอบด้วยสมาชิก คือ บิดาและมารดาที่หย่าร้างกัน , พี่สาวแยกทางกับสามีมีบุตรชาย 1 คน, พี่สาวและสามี, พรที่แยกทางกับสามีและบุตรสาว 1 คน, น้องชายคนสุดท้าย

4.3 การดำเนินชีวิตประจำวัน

ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ตั้งแต่วันจันทร์ - วันศุกร์ของพระมีลักษณะคล้ายคลึงกันดังนี้

ตารางที่ 6 : แสดงช่วงเวลาการดำเนินชีวิตประจำวันของพระ

ช่วงเวลา	กิจกรรมประจำวัน
06.00 น. - 07.00 น.	ตื่นนอน ปฏิบัติการะกษิส่วนตัว ปลุกลูกตื่นนอน ดูแลอาบน้ำ แต่งตัว เดินทางด้วยรถประจำทางและรถสองแถวมาส่งลูกสาวที่โรงเรียน
07.00 น. - 07.30 น.	เดินทางถึงโรงเรียน ซื้ออาหารที่โรงเรียนให้ลูกรับประทาน
15.30 น. - 17.30 น.	โรงเรียนเลิกมารดาฝากเด็กที่โรงเรียนให้คนรู้จักคือ ป้าหมาย ซึ่งเป็นมารดาของเพื่อนทำงานเป็นนักการที่โรงเรียนช่วยดูแลบุตรสาวจนถึงเวลา 17.30 น.
17.30 น. - 19.00 น.	ไปรับบุตรที่โรงเรียนกลับบ้าน แวะที่ตลาดซื้ออาหารเข้มารับประทานในบ้าน
19.00 น.-20.00 น.	ดูรายการโทรทัศน์ มารดาปฏิบัติการะกษิส่วนตัว เล่นกับลูก
21.00น.- 22.00น.	ดูละครโทรทัศน์ มารดากับลูกเข้่านอน

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ในช่วงเวลาเข้ามารดาจะดูแลบุตรตั้งแต่ตื่นนอนและช่วยเหลือบุตรสาว เรื่องการดูแลความสะอาดร่างกาย และพามาส่งที่โรงเรียนทุกวัน โดยเฉพาะเรื่องอาหารมารดาไม่มีเวลาจัดเตรียมและจัดหาอาหารให้บุตรที่โรงเรียนทุกวัน ส่วนในช่วงเวลาเข้ามารดาฝากบุตรกับ " ป้าหมาย " นักการที่โรงเรียน เนื่องจากมารดายังไม่เลิกงาน ซึ่งช่วงเวลานี้เด็กอื่นจะกลับบ้านหมด บุตรสาวจะรอมารดาจนกว่าจะมารับบางครั้งจนถึงเวลาค่ำ เด็กจะอยู่ที่บ้านพักนักการ เมื่อมารดามารับกลับบ้านจะจัดหาอาหารสำเร็จรูปต่างๆให้เด็กรับประทาน และดูแลเด็กด้วยตนเองจนถึงเวลาพักผ่อน

4.4 บุคลิกภาพ

1) บุคลิกภาพของมารดา

พรอายุ 27 ปี ส่วนสูงประมาณ 155 ซม. พรเป็นคนตัวเล็ก รูปร่างผอม ผิวขาว ผมยาวรัดเรียบร้อย มีหน้าตาดี ลักษณะคลองแคล้ว ว่องไว การแต่งกายเรียบร้อย เหมาะสมกับงาน ส่วนเวลาอยู่บ้านก็แต่งกายง่ายๆ เช่น เสื้อยืด กางเกงขาสั้นส่วน หรือ กางเกงผ้ายืด ราคาถูก

จากการสังเกตลักษณะอุปนิสัย : พรเป็นคนเปิดเผย พูดคุยเก่ง พูดจาไพเราะ ตอบคำถามดี วางตัวเป็นกันเอง จากคำพูดและการแสดงออกของพร พบว่า พรเป็นคนที่มีความมั่นใจในตนเองสูง ประมาณตน และ ประหยัด เช่น เรื่องการใช้จ่ายเวลาเลือกซื้อของใช้หรือเสื้อผ้า เลือกซื้อของที่ราคาถูก หรือ สิ่งของที่ลดราคา และ เมื่อมีเวลาว่างมักจะพาลูกสาวไปเล่นที่สนามเด็กเล่นที่โรงเรียน แทนการเดินทางสรรพสินค้า และผ้าปูที่นอนหรือสิ่งที่ไม่ควรใช้ที่โรงเรียนพรก็นำมาซักเองที่บ้านเอง เป็นต้น พรมีความเป็นตัวของตัวเองและกล้าตัดสินใจ เช่น เวลาที่ทางครอบครัวสามีขอให้พาหลานสาวไปพบบ้าง แม้พรจะรับปากแต่ก็ไม่พาไป พรเล่าว่า "ทางย่าเขาโทรมาให้พาหลานไปหาบ้าง พี่นัดเขาให้ความหวังเขา แต่ก็ไม่ไป ไม่พาไปหา"

2) บุคลิกภาพของเด็ก

ฝ้ายเป็นเด็กหญิงตัวเล็กอายุ 4 ปี 4 เดือน ส่วนสูง 99 ซม. น้ำหนัก 14 กิโลกรัม ซึ่งส่วนสูง และ น้ำหนักของฝ้ายต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ทำให้ฝ้ายเป็นเด็กที่ตัวเล็ก แต่ร่างกายแข็งแรง รูปร่างผอม ผิวขาว ผมสั้นไว้หน้าม้า การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ใส่ถุงเท้า รองเท้านักเรียน และพกพาผ้าเช็ดหน้าใส่กระเป๋า

จากการสังเกตนิสัยและพฤติกรรมของฝ้ายแสดงให้เห็นว่า ฝ้ายเป็นเด็กที่เรื่องซ้า ทำสิ่งต่างๆไม่ทันเพื่อนในชั้นเดียวกัน เวลาตอบคำถามน้ำเสียงเบาและบางครั้งก็ติดอ่าง ฝ้ายมักมีลักษณะเหม่อลอยไม่มีสมาธิในการฟัง หรือ ปฏิบัติตามคำสั่งโดยเฉพาะเวลาที่ไม่อยากทำตามคำสั่งจะแสดงออกด้วยกิริยานิ่งเฉย และแยกออกมาอยู่ด้วยคนเดียว ลักษณะที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง อยากรจะทำสิ่งใดก็ทำตามใจตนเอง ลักษณะนิสัยชอบเลียนแบบ เช่น เมื่อเห็นเพื่อนที่เล่นในมุมแต่งตัวนำชุดมาใส่ ฝ้ายก็เดินเข้าไปหยิบชุดมาใส่บ้าง เมื่อถึงเวลาเล่นฝ้ายมัก

เล่นตามลำพังคนเดียวและเล่นลมมฤตกับสิ่งของ ขณะเดียวกันระหว่างเล่นรอบพุดคนเดียวบางครั้ง มีการแสดงออกด้วยการเรียกร้องความสนใจจากแม่ และบุคคลอื่น เช่น เมื่อผู้วิจัยสนทนากับ มารดาปล่อยให้ฝ่ายเล่นคนเดียวเขาก็จะมามลลเคลือบ ถ้ายังไม่สนใจหรือดูเขาจะร้องไห้ หรือแสดง พฤติกรรมที่ไม่ดี เช่น รื้อของ เป็นต้น

ความคิดเห็นของอาจารย์ประจำชั้น : ฝ่ายเป็นเด็กที่มีสมาธิในการเรียน การฟังอยู่ในช่วงสั้นๆ เมื่อทำงานในห้องเรียนหรือทำกิจกรรมใดๆ เช่น การวาดรูป การรับประทาน ติ่มมม จะช้าและไม่ทันเพื่อนทุกคนในห้อง ฝ่ายเป็นเด็กที่จะต้องฝึกให้ช่วยเหลือตนเองให้มากขึ้น

4.5 เจตคติและความคิดเห็นต่อครอบครัว

พระมีความรู้สึกต่อครอบครัวของตนเองว่า

“ เป็นครอบครัวที่ไม่อบอุ่น พ่อแม่ชอบทะเลาะกันตลอดเวลาเกือบทุกวัน พ่อ ชอบดื่มเหล้าไม่เอาใจใส่ครอบครัว ส่วนแม่ก็ไม่พยายามเข้าใจลูก ความคิด ไม่เคยตรงกันและสวนทางกันตลอด ในครอบครัวที่ทุกคนเป็นฝ่ายกันหมด ตั้งแต่ ขยาย แม่ พี่สาว เหมือนเป็นครอบครัวที่ถูกสาบเลย ตอนที่เรายูกับ แฟนอยากทำให้ดี แต่มันก็ไม่ได้ พยายามประคับประคอง มันก็ไม่ได้ ผิดหวัง มาก ”

จากคำพูดของพระ แสดงให้เห็นว่า ครอบครัวของพระมีพื้นฐานที่ไม่มั่นคงทำให้พระรู้สึก ผิดหวังในชีวิตของครอบครัวของบิดามารดา ซึ่งส่งผลต่อบุตรทุกคน พระมีความคิดที่มารดาไม่ เข้าใจชีวิตลูก ดังนั้นเมื่อพระมีครอบครัว พระจึงมีความฝันว่า อยากสร้างครอบครัวของตนเองให้ สมบูรณ์ แต่ผลที่ได้คือความล้มเหลวต่างๆที่พระได้พยายามประคับประคองอย่างเต็มที่แล้ว

ข้อสังเกต : จากการสัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่า ชีวิตของพระเริ่มประสบเหตุการณ์ที่ไม่สมหวังมา ตั้งแต่ต้น ครอบครัวของพระเป็นครอบครัวที่ลำบาก คือ บิดามารดามีอาชีพรับจ้าง รายได้น้อย อาศัยบ้านเช่า บิดาชอบดื่มเหล้าและทะเลาะกับมารดาเกือบทุกวันไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ ให้ความ รักใคร่และความอบอุ่นกับบุตรทุกคน เมื่อเหตุการณ์ความขัดแย้งของบิดามารดาที่บุตรได้เห็นและ รับรู้ทุกวันนี้ ส่งผลต่อสภาพจิตใจของบุตร ทำให้บุตรไม่อยากรับรู้ สิ่งที่บุตรต้องทำคือ การพึ่ง ตนเองและสร้างความเข้มแข็งในจิตใจ และเมื่อครอบครัวแตกแยก ทางออกที่บุตรแต่ละคนเลือก

จึงแตกต่างกัน เช่น พี่สาวคนโตออกจากบ้านมาอยู่กับคนรัก หรือ พี่สาวคนรองแยกออกมาทำงาน และเช่าห้องพักอยู่ตามลำพังคนเดียว

เมื่อเด็กไม่ได้รับความรัก ความอบอุ่นในครอบครัวจึงต้องแสวงหาความรัก ความอบอุ่น เพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจ เมื่อครอบครัวให้ในสิ่งที่ต้องการไม่ได้ การคบหาเพื่อนที่เข้าใจและการเที่ยวเตร่จึงเป็นทางออกที่ดีที่สุด เมื่อเด็กในระยะวัยรุ่นที่มีปัญหาครอบครัวแตกแยก เช่น กรณีของพร คือ พรได้รู้จักคนที่ให้ความรักและความรู้สึกที่อบอุ่น ดูแลเอาใจใส่ดี พรจึงตัดสินใจมีสามีเพื่อทดแทนความรู้สึกที่ขาดหายไปในช่วงวัยเด็ก โดยไม่คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคต แม้พรจะรู้จักคบหากับสามีเพียง 2 เดือน หลังจากที่พรรู้จักและสัมผัสชีวิตคู่ที่แท้จริง พรเริ่มเห็นและเรียนรู้นิสัยสามี และค้นพบตัวตนที่แท้จริง เช่น ขาดความรับผิดชอบ อ่อนแอ ไม่มีความเป็นผู้นำ ชอบเที่ยวเตร่คบหาเพื่อน เป็นต้น ทำให้ครอบครัวที่พรตั้งความหวังจะสร้างให้สมบูรณ์แต่ประสบความล้มเหลว แม้พรจะพยายามอดทนและประคับประคองไว้ พรเล่าถึงสามีด้วยคำพูดที่แสดงถึงความเกลียดว่า “มันเป็นคนเนรคุณ ไม่มีกตัญญูคุณคน พี่สาวช่วยให้ไปทำงานที่ญี่ปุ่นก็ยังทิ้งลูกเมีย ตอนที่ตัดขาดกันไม่ติดต่อทางญาติสามีเลย แม้เขาโทรมาให้พาหลานไปหา เมื่อนัดกันแล้วเราก็กไม่ไป ในเมื่อตัดแล้วก็ตัดเลย”

เมื่อพรเป็นผู้ใหญ่ขึ้น มองโลกในกว้างขึ้น และรู้จักสังคม ทำให้พรเข้าใจชีวิตที่ผ่านมา และชีวิตของมารดา ดังนั้นเมื่อพรทำงาน มีรายได้ พรนำเงินให้มารดา รวมทั้งไปเยี่ยมเยียนและพูดคุยกับมารดาด้วยความเข้าใจ พรพูดว่า “ตอนนี้เข้าใจแม่ มีลูกแล้วรู้ว่าทำกับแม่ไว้เยอะ” ปัจจุบันเมื่อบุตรปิดเทอมพรพาบุตรสาวไปอยู่และดูแลมารดา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญเกี่ยวกับตัวมารดาได้สรุปในรูปของตาราง เพื่อประกอบในการวิเคราะห์ แบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 8 แบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลในครอบครัวกรณีศึกษาจำนวน 6 ครอบครัว

สถานภาพครอบครัว	ฤดี	มาลี	จิตรา	สุดา	คำมิ่ง	พร
ก. ข้อมูลส่วนบุคคล						
บุคคล						
1. พื้นฐานของครอบครัวในอดีต	พ่อแม่หย่าร้างกัน	พ่อแม่อยู่รวมกัน	พ่อแม่อยู่รวมกัน	พ่อแม่อยู่รวมกัน	พ่อแม่อยู่รวมกัน	พ่อแม่หย่าร้างกัน
2. การศึกษา	ปริญญาตรี	ม.3	ม.5	ป.ว.ช	ป.ว.ท	ป.ว.ด
ข. ข้อมูลการสมรส						
1. ระยะเวลาในการคบก่อนสมรส (ปี)	3-4 ปี	ไม่ถึง 1 ปี	ไม่ถึง 1 ปี	1 ปี	1 ปีกว่า	2 เดือน
2. อายุเมื่อเริ่มสมรส	27	23	17	23	28	20
3. อายุเมื่อหย่าแยกกัน / ตาย	29	29	22	25	30	23
4. ระยะเวลาอยู่รวมกัน	2	6	5	2	2	3
5. อายุปัจจุบัน	34	34	24	30	35	27
6. ระยะเวลาตั้งแต่หย่าแยก/ตาย	5	5	2	5	5	4

ตารางที่ 8 แบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลในครอบครัวกรณีศึกษาจำนวน 6 ครอบครัว (ต่อ)

สถานภาพครอบครัว	ฤดี	มาลี	จิตรา	สุดา	คำนิ้ง	พร
7. สถานภาพการสมรส	หย่า	แยกกัน	หย่า	ถึงแก่กรรม	ถึงแก่กรรม	แยกกัน
8. ลักษณะการอยู่ในครอบครัวระหว่างสมรส	อยู่กับสามี	อยู่กับครอบครัวสามี	อยู่กับครอบครัวสามี	อยู่บ้านพ่อแม่ของตนเอง	อยู่กับสามี	อยู่บ้านครอบครัวสามี
9. สาเหตุการหย่าร้าง	สามีไม่รับผิดชอบ/มีภรรยา (ที่แม่หาให้)	สามีไม่รับผิดชอบ	สามีเจ้าชู้และไม่รับผิดชอบ	-	-	สามีไม่รับผิดชอบ/มีภรรยาใหม่
10. ลักษณะครอบครัวเมื่อแยกกัน/ตาย	กลับมาอยู่กับแม่	กลับมาอยู่กับพ่อแม่ น้าสาวญาติพี่น้อง	กลับมาอยู่กับพ่อแม่ น้องชาย น้องสาว	กลับมาอยู่กับพ่อแม่ น้องชาย อีก 2 คน	กลับมาอยู่กับพ่อแม่ พี่สาว น้องชาย	แยกออกมาอยู่กับลูกสาวตามลำพัง
11. อาชีพ	พนักงานพิมพ์ดีด	ขายอาหาร	ขายส้มตำ	บัญชี	บัญชี	ประชาสัมพันธ์
12. การช่วยเหลือทางการเงินจากสามี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	-	-	ไม่มี
13. รายได้ (บาท/เดือน)	8,500	12,000	10,000	10,000 + รายได้จากทรัพย์สินสามี	5,700 +	5,600

ตารางที่ 8 แบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลในครอบครัวกรณีศึกษาจำนวน 6 ครอบครัว (ต่อ)

สถานการณ์	ฤดี	มาลี	จิตรา	สุดา	คำไม่	พร
14.ภาระที่ต้องรับผิดชอบ	ผ่อนส่งบ้าน รายจ่ายในบ้าน ค่าใช้จ่ายของ ตนเองและลูก	รายจ่ายตนเอง และลูก	รายจ่ายตนเอง และลูก	ให้พ่อแม่,น้อง ชาย,ค่าใช้จ่าย ของตนเองและ ลูก	ค่าเช่าที่ดิน, รายจ่ายในบ้าน ค่าใช้จ่ายตน เองและลูก	ค่าเช่าห้องพัก ค่าใช้จ่ายตน เองและลูก.
15.แนวโน้มการ สมรสใหม่	ไม่คิด	คิด	คิด	ไม่คิด	ไม่คิด	คิด
ค.ข้อมูลเกี่ยวกับบุตร						
1. บุตร (จำนวนชื่อ/ เพศ/อายุ)	1 มุม (ช) 5/7ปี	1 หยก(ญ) 9/2ปี 2 มุก(ญ) 4/10ปี	1 มด(ญ) 5/8ปี	1 เบียร์(ช) 5/10ปี	1 งาน(ช) 5/9ปี	1 ฝ่าย(ญ) 4/4ปี
2.ผู้มีส่วนร่วม ในการเลี้ยงดู	พี่เลี้ยง	น้า,ยาย	พี่สาว	ตา,ยาย	ตา	ไม่มี
3.การติดต่อกับ บิดา/ญาติ	ตัดขาดทั้ง บิดา/ญาติ	ติดต่อกับ บิดา/ญาติ	ตัดขาด บิดา/ญาติ ติดต่อ	ติดต่อกับ ญาติ	ติดต่อกับ ญาติ	ไม่ติดต่อกับ บิดา/ญาติ